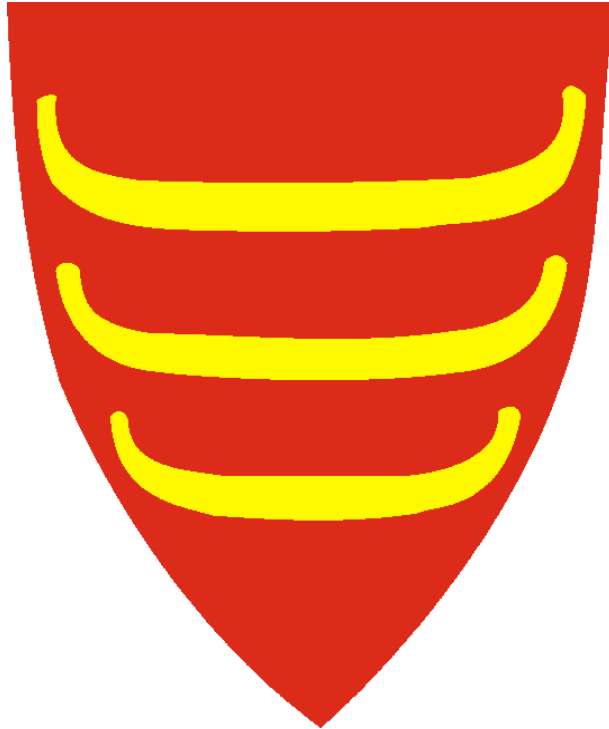

Deanu gieldda – Tana kommune

KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2002- 13

PLANBESKRIVELSE

25.04.2002

Forord

Denne planbeskrivelsen sammenfatter arealpolitikken i Tana kommune og er ment som et grunnlagsdokument for arealforvaltningen i kommunen. På bakgrunn av dette har beskrivelsen fått det omfattende formatet det har, med en full gjennomgang av lovverk og retningslinjer for arealplanleggingen i tillegg til beskrivelsen av selve arealdelen. Målsettingen er at en ved senere revideringer av kommuneplanens arealdel skal ta utgangspunktet i dette dokumentet og kun foreta nødvendige suppleringer og revisjoner i del 1 mens hovedvekten av rulleringen legges på den konkrete del 2.

Ingrid Smuk Rolstad
Ordfører

Eilif Basso
Rådmann

1. INNLEDNING.....	1
1.1 LOVGRUNNLAG.....	1
1.1.1 Plan- og bygningsloven	1
1.1.2 Særlover	2
1.2 RETNINGSLINJER	2
1.2.1 Rikspolitiske retningslinjer (RPR)	2
1.2.1.1 RPR for vernede vassdrag.....	2
1.2.1.2 RPR for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.....	3
1.2.1.3 RPR for samordnet areal og transportplanlegging	3
1.2.2 Lokal Agenda 21 (LA 21)	3
1.2.3 Fylkesplanen for Finnmark.....	4
1.2.4 Sametingsplanen.....	4
1.2.5 Tidligere planvedtak i Tana kommune	5
1.2.5.1 Kommuneplanens langsiktige del	5
1.2.5.2 Kommuneplanens eksisterende arealdel	6
1.2.5.3 Flerbruksplanen for Tanavassdraget	6
1.2.5.4 Andre kommunale planer.....	7
<i>Plan for spredt boligbygging .....</i>	<i>7</i>
<i>Generalplan Tana kommune .....</i>	<i>7</i>
1.3 UTVIKLINGSTENDENSER OG ANTATT UTVIKLING.....	7
2. AREALDELEN FOR TANA KOMMUNE 2002 - 13	9
2.1 ORGANISERING AV ARBEIDET	9
2.2 MÅLSETTING FOR AREALDELEN	10
2.3 GRUNNLAGSINFORMASJON OG METODIKK	10
2.3.1 Temakart	10
2.3.2 Egnethetsvurderinger	11
2.4 DE ENKELTE FORMÅLSOMRÅDENE	12
2.4.1 Byggeområder	12
2.4.1.1 Boligbygging	13
Seida.....	13
Skiippagurra	14
Rustefjelbma	15
Båteng	16
Polmak	16
Torhop.....	17
De neste 50 årene (2001 – 2050).....	17
2.4.1.2 Forretnings- og industribebyggelse	18
Luftjok.....	18
Masjok.....	18
Sirma	19
Utleiehytter	20
2.4.1.3 Andre formål	20
2.4.2 Landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF)	22
Landbruk.....	22
Reindriftsnæringen	22
Naturområder	22
Skogressursene i Tana.....	23
Vernskog	24
Plantefelt	24
Kulturminner.....	24
Friluftsområder.....	25
2.4.2.1 Boligbygging i LNF områder	26
Sirma.....	26
Storfossen.....	27
Båteng/ Gieddejohka.....	27
Polmak	28
Alleknjarg.....	28
Holmesund	29
Sentrumsområdet	30
Vestre Seida	30

<i>Masjoksletta</i>	30
<i>Holmfjell</i>	32
<i>Gulbjok</i>	32
<i>Boftsa</i>	33
<i>Rustefjelbma</i>	33
<i>Rustefjelbma - Langnes</i>	33
<i>Fingervann</i>	33
<i>Sandlia/ Petterlund/ Austre Bonakas</i>	34
<i>Austertana</i>	34
<i>Vestsektoren</i>	35
2.4.2.2 Fritidsbebyggelse	36
<i>Borsejohka</i>	36
<i>Áitejohka</i>	38
<i>Hillagurra</i>	38
<i>Seidafjellet</i>	38
<i>Luftjokdalen</i>	39
<i>Masjok</i>	39
<i>Luftjok – Austre Bonakas</i>	39
<i>Austertana</i>	40
<i>Lavvonjarg</i>	41
<i>Smalfjord</i>	42
<i>Šuoššjohka</i>	43
Camping og oppstillingsplasser for campingvogner	43
2.4.2.3 Bygdslagshytter	43
2.4.2.4 Gammer og annen spredt bygging i utmark	44
2.4.2.5 Byggeskikk	44
2.4.2.6 Småbåthavner	44
2.4.3 Områder for råstoffutvinning	45
2.4.3.1 Bergverk	45
2.4.3.2 Massetak	46
2.4.4 Båndlagte områder	47
2.4.5 Områder for særskilt bruk eller vern av sjø og vassdrag	48
2.4.5.1 Vassdragene	48
Differensiert forvaltning av de verna vassdragene i kommunen	49
Flomutsatte områder/ fareområder.....	49
Erosjonstiltak	49
2.4.5.2 Tanafjorden	50
2.4.6 Viktige ledd i kommunikasjonssystemet	51
Snøscooter- og barmarksløyper.....	51
2.5 AREALPLANKARTET	51
2.6 FORHOLDET TIL ANDRE PLANER	51

1. INNLEDNING

Tana er en svært langstrakt kommune som strekker seg fra fjordområdene innerst i Tanafjorden til vidda med Gaissene. Bosettingen er i dag konsentrert til den nordlige halvdel av kommunen, til elvedalen langs Tanaelva, Norges 3.lengste elv. Tana er et gammelt samisk område, der en stor del av innbyggerne har samiske røtter. På 1700-tallet startet den kvenske og norske tilflyttingen, noe som har gjort at Tana i lang tid har vært et flerkulturelt samfunn der det i familiene kunne snakkes både to og tre språk. Med den tiltakende russiske tilflyttingen framstår Tana i dag som et møtested for 4 kulturer. Den samiske bakgrunnen gjør at kommunen i dag er med i det samiske forvaltningsområdet i Indre Finnmark.

Det er utnyttelsen av naturressursene, i de siste 200 årene spesielt landbruket, som har vært bestemmende for bosettingsmønsteret i kommunen. Den spredte bosettingen i elvedalen bunner i at folk bygde så nær ressursene som mulig, jorda og elva. I tillegg måtte de ha enkel tilgang til fjellet med vilt, ferskvannsfisk og molter som de viktigste ressursene. Den tradisjonelle utmarkshøstingen har fortsatt stor betydning i Indre Finnmark, deriblant Tana, og en mye større betydning enn i andre deler av landet. Utmarkshøsting er en tradisjonell samisk ressursutnyttelse, som i Tana har manifestert seg i en sterk lokal felleskultur for hele befolkningen. I arealplanleggingen er det særlig byggingen av tradisjonelle innsmett, gammer, som var en integrert del av høstingskulturen, som er grunnlag for interessekonflikter.

1.1 LOVGRUNNLAG

1.1.1 PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Bestemmelsene om den kommunale planleggingen er fastsatt i *lov av 14. juni 1985 nr 77 - Plan og bygningsloven*. I § 20-1 fastlegges hvilke plikter kommunen har til å drive strategisk kommuneplanlegging, og det er også her vi finner bestemmelsene om kommunal arealplanlegging:

Kommunene skal utføre en løpende kommuneplanlegging med sikte på å samordne den fysiske, økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling innenfor sine områder. I hver kommune skal det utarbeides en kommuneplan. Planen skal inneholde en langsiktig og en kortsiktig del. Den langsiktige del omfatter:

- *mål for utviklingen i kommunen, retningslinjer for sektorenes planlegging og en arealdel for forvaltningen av arealer og andre naturressurser.*

Kommuneplanene skal undergis fortløpende vurdering, og det er satt en minstestandard for rullering, ved at § 20-1 i 5. avsnitt fastsetter at:

Minst en gang i løpet av hver valgperiode skal kommunestyret vurdere kommuneplanen samlet, herunder om det er nødvendig å foreta endringer i den.

Plan og bygningsloven inneholder for øvrig detaljerte krav til den kommunale planleggingsprosessen og planutformingen i Kap. II og VI. Miljøverndepartementet har også utgitt en egen veileder for den kommunale arealplanleggingen: *Miljøverndepartementet 1998. Veileder. Kommuneplanens arealdel*. Denne veilederen er et svært nyttig hjelpemiddel for både administrasjon, politikere og andre interesserte i arbeidet med arealdelen.

1.1.2 SÆRLOVER

I tillegg til plan- og bygningsloven som er hovedloven i kommunens planlegging, er det mange særlover og forskrifter som har stor betydning for dette arbeidet. Noen av dem gjelder foran plan- og bygningsloven, mens andre er likestilt med denne hovedloven. De særlovene som er spesielt relevante her i Tana kommune er:

- Bergverksloven
- Forurensingsloven, med forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg
- Jordloven
- Jordsalgsloven
- Kulturminneloven
- Naturvernloven
- Oppdrettsloven
- Reindriftsloven
- Skogbruksloven
- Vannressursloven

1.2 RETNINGSLINJER

1.2.1 RIKSPOLITISKE RETNINGSLINJER (RPR)

RPR er gitt i form av kongelige resolusjoner og inneholder mål og rammer for den fysiske, økonomiske og sosiale utviklingen i kommunene. RPR er vedtatt av kongen i statsråd med hjemmel i plan- og bygningslovens § 17-1. Disse retningslinjene plikter kommunen å legge til grunn for planlegging etter plan- og bygningsloven.

Av særlig betydning i arbeidet med arealdelen er RPR for vernede vassdrag, RPR for å styrke barn og unges interesser i planleggingen og RPR for samordnet areal og transportplanlegging.

1.2.1.1 RPR for vernede vassdrag

RPR for vernede vassdrag er gitt ved kongelig resolusjon av 10.11.1994, og har spesiell betydning for Tana kommune. Tanavassdraget og Julaelva er vernede vassdrag som har nasjonal verdi, og kommunen plikter å ta hensyn til dette i sin arealplanlegging. Retningslinjene gjelder for:

- vassdragsbeltet, dvs. hovedelver, sideelver, større bekker, sjøer og tjern og et område på inntil 100 meters bredde langs sidene av disse
- andre deler av nedbørfeltet som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi.

De nasjonale målene i RPR er konkretisert i 5 hovedpunkter:

- Unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk og kulturminnevern.*
- Sikre referanseverdien i de mest urørte vassdragene*
- Sikre og utvikle friluftslivsverdien, særlig i områder nær befolkningskonsentrasjoner*
- Sikre verdien knyttet til de faglig dokumenterte forekomster/områder i de vernede vassdragenes nedbørsfelt dersom disse har betydning for vassdragets verneverdi.*
- Sikre de vassdragsnære områdenes verdi for landbruk og reindrift mot nedbygging der disse interessene var en del av grunnlaget for vernevedtaket.*

RPR anbefaler at avgrensning og forvaltning av vassdragsbeltet differensieres etter registrerte verneverdier og arealtilstand, og at dette arbeidet skjer som ledd i rulleringen av kommuneplanens arealdel, jf. punkt 2.5.5.1.

1.2.1.2 RPR for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

I formålsparagrafen til plan- og bygningsloven § 2 heter det at: *Ved planlegging etter loven her skal det spesielt legges til rette for å sikre barn gode oppvekstvilkår.* Loven har også en bestemmelse om at kommunestyret har plikt til å utpeke en etatssjef eller en tjenestemann til å ivareta barn og unges interesser (§ 9-1). I tillegg ble det ved Kgl. res. av 1. september 1989 gitt RPR for å styrke barn og unges interesser i planleggingen. Disse RPR stiller krav om at en i planprosessen vurderer konsekvenser for barn og unge, samt at synspunkter som gjelder barn og unge som berørt part kommer fram.

De nasjonale målene som er nedfelt i RPR er å:

- sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og som har de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov.
- ivareta det offentlige ansvar for å sikre barn og unge de tilbud og muligheter som samlet kan gi den enkelte utfordringer og en meningsfylt oppvekst uansett bosted, sosial og kulturell bakgrunn.

1.2.1.3 RPR for samordnet areal og transportplanlegging

RPR for samordnet areal- og transportplanlegging ble gitt ved Kgl. res. av 14. juni 1993. Regjeringens målsetting er at:

Arealbruk og transportsystem skal utvikles slik at de fremmer samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, med miljømessig gode løsninger, trygge lokalsamfunn og bomiljø, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Det skal legges til grunn et langsiktig, bærekraftig perspektiv i planleggingen. Det skal legges vekt på å oppnå gode regionale helhetsløsninger på tvers av kommunegrensene.

Målsettingen er konkretisert i retningslinjer, og de viktigste i forbindelse med arealdelen for Tana kommune er:

1. *Planlegging av utbyggingsmønsteret og transportsystemet (...) slik at transportbehovet kan begrenses. Det bør legges vekt på å få til løsninger som kan gi korte avstander i forhold til daglige gjøremål og effektiv samordning mellom ulike transportmåter.*
2. *Det bør tilstrebes klare grenser mellom bebygde områder og landbruks-, natur- og friluftsområder. En bør søke å samle naturinngrepene mest mulig.*
3. *En bør unngå nedbygging av særlig verdifulle naturområder, inkl. særlig verdifulle kulturlandskap, sjø- og vassdragsnære arealer, friluftsområder, verdifulle kulturmiljøer og kulturminner.*

1.2.2 LOKAL AGENDA 21 (LA 21)

FNs toppmøte om miljø og utvikling i Brasil i 1992 vedtok Agenda 21, en handlingsplan for bærekraftig utvikling i det 21. århundret. Kapittel 28 i Agenda 21 oppfordrer alle verdens kommuner til å gå i dialog med innbyggerne, lokale organisasjoner og næringsliv, for å utvikle egne handlingsplaner for bærekraftig utvikling, eller "lokale Agenda 21", forkortet til LA 21. Prosessen må:

- ha et langsiktig tidsperspektiv
- ha en helhetlig og tverrsektoriell tilnærming
- et "nedenfra-og-opp-perspektiv", med bred medvirkning fra innbyggerne

Et av målene med prosessen er at lokalsamfunnet skal ta et globalt ansvar.

Utarbeidingen av arealdelen er en prosess som bør ha de ovenfor nevnte elementene. For øvrig arbeider Tana kommune med en delplan for klima og energi som ledd i et LA 21 prosjekt med samme tittel. Det forholdet som er mest relevant i forhold til arealdelen, er å vurdere energiløsninger ved planlegging av ny, offentlig bebyggelse og ved utbygging av nye, regulerte boligfelt.

1.2.3 FYLKESPLANEN FOR FINNMARK

I henhold til pbl § 19-1 kan fylkeskommunen gjennom fylkesplanen fastsette retningslinjer for bruken av arealer og naturressurser i fylket. Fylkesplanen for 1996-99 som etter Fylkesplanmelding 1998 ble forlenget til 2001, har som grunnprinsipp at naturinngrep skal samles mest mulig.

I handlingsprogrammet for 1999-2001 er et av delmålene å *kartlegge og sikre Finnmarks biologiske mangfold, vassdrag, ødemarkspregede områder og kulturminner og -landskap*. Det er presisert at dette må skje gjennom de kommunale arealplanene. Handlingsprogrammet er delt i innsatsområder med presiseringer, og de punktene som er relevante i arbeidet med rulleringen av arealdelen i Tana kommune er gjengitt i tabellen under.

Tabell 1: Retningslinjer for arealplanleggingen, fylkesplanen for Finnmark 1999 - 2001

Innsatsområder	Presiseringer
Rullering av kommuneplanens arealdel	a) Vurdere fortetting framfor tettstedsutvidelse b) Trekke hensiktsmessige grenser mellom byggeområder, natur- og friluftsområder c) Kartlegge områder med arealkonflikt
Jordbruksarealer skal ikke bygges ned	
Verne verdifulle naturområder og sikre det biologiske mangfoldet	a) Kommunale arealplaner skal sikre uberørte naturområder og verdier knyttet til verna vassdrag b) Redusere barmarkskjøring i utmark c) Styre hyttebyggingen mot planlagte hyttefelt d) Praktisere en arealforvaltning som ivaretar en miljøvennlig natur- og ressursutnyttelse for kontinuitet og utvikling av samisk kultur- og samfunnsliv.
Medvirke til positiv utvikling av ressursgrunnlaget for fiskeriene	a) Utrede opprettelse, innhold og konsekvenser av en fiskeripolitisk sone for å prøve ut lokaltilpassede forvaltningsordninger i Tanafjorden

Når det gjelder hyttebygging har fylkesplanen klare retningslinjer:(...) *kommunene må være målrettede med hensyn til hvilke områder som legges ut til spredt hyttebygging. Lokalisering av hytter langt fra veg bør unngås fordi dette svært ofte etterfølges av krav om tilrettelegging for motorisert ferdsel.*

1.2.4 SAMETINGSPLANEN

I det samiske forvaltningsområdet utgjør Sametingsplanen et viktig grunnlag for den kommunale planleggingen, som et korrektiv og supplement til det øvrige planverket. Den gjeldende Sametingsplanen ble vedtatt av Sametinget i 1998 og gjelder for 1998-2001. I planen framheves betydningen av å sikre og ivareta naturgrunnlaget: *Grunnlaget for Sametingets politikk er en langsiktig nærings- og samfunnsutvikling der bruken av naturressursene ikke må overskride naturens bæreevne. Det står videre at: Sametinget ser det som fundamentalt at miljøperspektivet fungerer som en rød tråd og er en forutsetning for all samfunnsmessig aktivitet. (...) Miljøverdiene må sikres for kommende generasjoner, og de verdiene som skapes må være et gode for de som lever i områdene.* Disse synspunktene er på ulike måter presisert i Sametingsplanen. Hensikten er å understreke betydningen natur- og ressursgrunnlaget har for samisk kultur og samfunnsliv.

Konkret nevner Sametingsplanen at reindriftsinteressene i sterkere grad må avklares og tas hensyn til gjennom arealplanprosessen. Videre framheves den territorielle tilknytningen samiske lokalsamfunn har til sine "nærområder", som fungerer som høstingsområder av utmarksressurser. Sametingsplanen viser til at det er blitt et større press på naturen og bruken av naturressursene og at det kreves en gjennomtenkt og planmessig bruk og ferdsel i naturen. Samtidig beskrives tendensen til at *folk kommer (...) langveisfra for å ferdes og ha fritidshytter i fjerntliggende og attraktive områder. Denne utviklingen innebærer ikke bare en kvantitativ endring i form av økt ferdsel og aktivitet i fjerntliggende områder. Den medfører også en kvalitativ endring mot mer opplevelse og naturforbruk, og mindre tilhold og bærekraftig naturbruk.*

Sametingsplanen sier at: *Spredt hyttebygging er lite forenlig med en arealforvaltning der en ønsker å ta hensyn til natur-, kultur- og ressursvern. Tillatelse til spredt hyttebygging gjennom praktisering av dispensasjon (...) må begrenses. Hyttebygging bør som hovedregel styres mot planlagte hyttefelt i kommuneplanens arealdel. Samtidig trekkes den territorielle tilknytningen til "nærområdene" fram: Dette må ikke være til hinder for at gamle- og hyttebygging til utøvelse av tradisjonell utmarksnæring og til vedlikehold av områdetilhørighet vurderes prinsipielt annerledes enn bygging til vanlig fritidsformål. Kommunene må så langt som mulig forsøke å avklare denne type byggeformål i arbeidet med kommuneplanens arealdel.*

Sametingsplanen vektlegger også betydningen av samiske kulturminner og kulturlandskap, og sier at de skal vises særlig oppmerksomhet i arealplanarbeidet. Betydningen av å sikre tradisjonell næringsutøvelse og gi nye næringer utviklingsmuligheter er også trukket fram. Fiskerinæringen er spesielt omtalt, og det presiseres at sametingets politikk er å verne om fisket som grunnlag for bo- og sysselsetting i kyst- og fjordområdene. De lange tradisjonene for kombinasjonsnæringer og -bruk i samisk sammenheng er også framhevet.

1.2.5 TIDLIGERE PLANVEDTAK I TANA KOMMUNE

1.2.5.1 Kommuneplanens langsiktige del

Kommunestyret fattet 24.8.1995 vedtak om kommuneplan for Deanu gielda/Tana kommune. Kommuneplanen er bygd opp med et uttrykt verdigrunnlag som basis og med en overordnet visjon som siktemål. Verdigrunnlaget har følgende hovedmomenter:

- *De kristne grunnverdier og de humanistiske verdier i pakt med disse.*
- *Det kulturelle og etniske mangfold i tanasamfunnet.*
- *Respekt for de rammene som naturen setter*

Den overordnede visjonen uttrykkes slik:

Et godt samfunn hvor natur, mennesker og kulturelt mangfold ivaretas og utvikles.

Planen viser to sidestilte *hovedretningslinjer* som skal lede mot kommunens visjon:

A: *Legge forholdene til rette for at befolkningen selv kan skaffe seg god livskvalitet.*

B: *Kommunen skal på best mulig måte ivareta lokalsamfunnets interesser og kommunen skal ha en effektiv tjenesteproduksjon.*

Det er ut fra disse hovedretningslinjene vedtatt 7 hovedmål med tilhørende delmål. I forhold til arealplanleggingen er målsettingene i tabellen under særlig relevante.

Tabell 2: *Retningslinjer for arealplanleggingen, kommuneplanen for Tana kommune 1995 - 2006.*

Hovedmål	Delmål
All aktivitet og virksomhet skal skje under hensyn til bevaring og miljøvennlig bruk av natur og ressursgrunnlaget, til nytte og glede for oss selv og kommende generasjoner.	Utmarkas ressurser og verdier skal ivaretas og ressursbruken skal styres på en måte som minimaliserer skadevirkninger og konflikter. <i>Retningslinjer:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ta spesielt vare på bygdenært utmarksareal, der det blir størst press. • Ivareta utmarka gjennom miljøvennlig arealplanlegging, forvaltning, utbygging, drift, bruk og tilrettelegging.
Skape gode, trygge og utfordrende oppvekstvilkår for barn og ungdom.	
Opprettholde dagens bosettingsmønster i kommunen.	Arealplanleggingen i kommunen skal sikre muligheter for bosetting i alle bygder i kommunen.

1.2.5.2 Kommuneplanens eksisterende arealdel

Den eksisterende arealdelen ble endelig vedtatt av kommunestyret 19.06.1991. Planen har i stor grad blitt lagt til grunn for utbyggingen i kommunen. Det har imidlertid vært en svakhet at flere bygder har manglet en arealdel. Dette skyldes at fylkeskommunen anbefalte at det ble utarbeidet delplaner for de største bygdene i kommunen. Rådet ble fulgt, og på plankartet ble det avsatt 8 områder som det skulle utarbeides delplan for. I arealdelen fikk disse områdene status som LNF C - områder inntil delplan ble utarbeidet. Det ble utarbeidet utkast/planforslag for alle bygdene, men det var bare 3 av disse planene som ble ferdig utarbeidet og vedtatt i kommunestyret. De øvrige områdene har derfor vært å betrakte som LNF C - områder, der bygging og fradeling kun tillates gjennom dispensasjon.

En annen, stor svakhet ved denne planen har vært de såkalte "kan"-områdene, LNF sone B. I den gjeldende arealdelen ble det lagt ut mange områder som LNF sone B med bestemmelse om at *spredt utbygging av bolig-, ervervs- eller fritidsbebyggelse kan tillates dersom det ikke kommer i konflikt med viktige sektorinteresser*. I praksis har det imidlertid ikke vært noen særlig forskjell mellom disse LNF B områdene og LNF C, fordi søknadene i B-områdene måtte på samme høringsrunde som søknader i sone C. I henhold til dagens lovverk **skal** omfang og lokalisering av bebyggelsen angis i de områdene en åpner for spredt utbygging, og det skal ikke være nødvendig med tilleggsvurderinger fra sektormyndighetene for å vurdere hver enkelt bygge- eller delingssak. Det gjør at kommunen under denne rulleringen av arealdelen, ikke kan legge områder ut til LNF sone B slik det ble gjort i den gjeldende arealdelen.

Den gjeldende arealdelen har ikke vært særlig finmasket. Dette har ført til et relativt stort antall dispensasjonssøknader. I de tilfellene der det har dreid seg om fradeling eller bygging av bolig, og tiltaket ikke ville være til ulempe for andre hensyn, har kommunen innvilget søknaden. I disse sakene har vanligvis ingen høringsinstanser hatt innvending mot tiltaket. Målsettingen om å opprettholde bosettingen i alle bygder i kommunen, nedfelt i kommuneplanens verbale del, har i denne sammenhengen vært et forhold som har vært tillagt vekt. Der det har dreid seg om fritidsbebyggelse har kommunen i flere tilfeller avslått søknaden, fordi det har vært andre interesser som har vært ansett for å være viktigere. I disse tilfellene har også flere høringsinstanser gått mot tiltaket. På bakgrunn av disse erfaringene, ser kommunen behov for å legge føringer for behandlingen av søknader om dispensasjon i arealdelen.

1.2.5.3 Flerbruksplanen for Tanavassdraget

Den gjeldende flerbruksplanen ble vedtatt av norsk - finsk grensevassdragskommisjon i 1990 og ble behandlet i formannskapet i 1989. Planen inneholder anbefalinger for forvaltningen av vassdraget, men er ikke juridisk bindende for noen parter. Den har ikke vært behandlet i kommunestyret.

Hovedmålsettingen for flerbruksplanen er at Tanavassdraget skal bevares i sin naturlige tilstand, og at bruken av vassdraget skal skje i forhold til dette målet. Planen inneholder mål for bruken av Tanavassdraget når det gjelder vannforsyning, avløp og renovasjon, fiske, rekreasjon og hyttebygging, turisme, ferdsel og vegbygging, tekniske inngrep i vassdraget, vern, forskning og undervisning. I arealplansammenheng er det viktig å merke seg at den anbefaler bedre regulering av hyttebyggingen, og vern av de mest verdifulle stedene i vassdraget. Flerbruksplanen har blitt brukt som grunnlag i arealplanleggingen og i behandlingen av enkeltsaker.

Det arbeides med å rullere flerbruksplanen som en kommunedelplan finansiert gjennom Interreg-programmet. Prosjektbeskrivelse foreligger og finansieringen er i ferd med å gå i orden. En regner med at prosjektet vil komme i gang i løpet av sommeren 2002. De relevante anbefalingene som kommer fram gjennom rulleringen av flerbruksplanen, vil bli innarbeidet i kommuneplanen under neste rullering av arealdelen.

1.2.5.4 Andre kommunale planer

Plan for spredt boligbygging

I 1980 ble det utarbeidet en plan for spredt boligbygging i Tana. Planen beskriver totalt 23 områder som ble vurdert i forhold til spredt boligbygging, og som en mente var egnet til dette formålet. Planen hadde følgende målsettinger:

- 1) Forholdene legges til rette der hvor folk vil bo.
- 2) Ny bebyggelse bør i størst mulig grad styrke det sosiale miljø og underlag for offentlig og privat tjenesteyting (skole, post, varehandel m.m.).
- 3) Nye investeringer bør også komme eksisterende bebyggelse til gode.
- 4) Kostnaden for den enkelte husbygger må holdes på et rimelig nivå.
- 5) Kommunale investeringer holdes på et lavt nivå og forskotteringsstid bør være kort.

På grunn av den økonomiske situasjonen i kommunen, ble det presisert at punkt 5 måtte få avgjørende vekt.

Planen drøftet også forholdet til opparbeidete og planlagte, regulerte boligfelt:

Det må ikke klargjøres for "spredt boligbygging" så nær opparbeidede og planlagte byggefelt at det fører til at tomter blir ubenyttet i disse områdene. (...) I omlandet til disse områder bør det vedtas bestemmelser som hindrer at det bygges boliger utenfor regulerte områder. Boliger på gårdsbruk unntas fra en slik regel.

De fleste områdene som ble foreslått til boligbygging i denne planen, er stort sett lagt ut som LNF A områder i den gjeldende arealdelen.

Generalplan Tana kommune

Generalplanen for Tana kommune 1983 - 95 ble vedtatt i 1984. Den ble utarbeidet med basis i den daværende bygningsloven, som krevde at kommunene gjennomførte generalplanarbeid. Generalplanen er svært generell og inneholder en omfattende beskrivende del. Arealkapitlet utgjør bare en liten del av planen, og bygger i stor grad på planen for spredt boligbygging, jf. ovenfor.

1.3 UTVIKLINGSTENDENSER OG ANTATT UTVIKLING

Befolkningsutviklingen i kommunen, inntektsutviklingen og den lokale og regionale nærings- og sysselsettingspolitikken, er de faktorene som har størst betydning for arealplanleggingen. I henhold til prognosene fra Statistisk sentralbyrå (SSB) vil folketallet i Tana kommune holde seg på om lag samme nivå som i dag de neste 20 årene, dvs i området 2900 - 3300.

Beregninger av framtidig befolkningsutvikling er alltid usikre. Usikkerheten er størst for kommuner med lavt folketall som Tana, der små endringer kan gi store utslag. Dessuten øker usikkerheten jo lenger framover vi ser i tid. SSB har foretatt framskrivninger til 2020 for de enkelte kommunene, og til 2050 for landet som helhet. For å ta hensyn til usikkerheten har de gjort alternative forutsetninger. De demografiske komponentene som er vurdert i statistikken er fruktbarhet, levealder, sentraliseringsgrad og nettoinnvandring. For hver av disse komponentene er det formulert flere sett med forutsetninger, ett lavt, ett middels og ett høyt alternativ, jf. tabell 3.

Tabell 3: Befolkningsframskriving for Tana kommune, 1999-2020 Folkemengden 01.01.99 er registrert.

Det er 4 variabler som er tatt med i framskrivningen. De er oppført i følgende rekkefølge: Fruktbarhet, forventet levealder, sentraliseringsgraden til innenlandsflyttinger og nettoinnvandring. Hver av variablene kan ha 3 nivåer: Lav (L), middels (M) eller høy (H). I hovedeksemplet i tabellen: middels nasjonal vekst har alle variablene middels nivå, mens de varieres i de øvrige fire eksemplene.

Kilde: <http://www.ssb.no/emner/02/03/folkfram/>

		Middels nasjonal vekst											Lav vekst	Høy vekst	Lav sentral	Høy sentral
		MMMM											LLML	HHMH	MMLM	MMHM
		I alt	0 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-19 år	20-44 år	45-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og eldre	I alt	I alt	I alt	I alt
2025 Deatnu - Tana	1999	3 056	37	176	279	120	154	1 054	836	269	118	13	3 056	3 056	3 056	3 056
	2000	3 035	41	173	281	109	153	1 033	853	268	112	12	3 029	3 040	3 032	3 027
	2001	3 023	40	177	282	104	148	1 027	854	270	109	12	3 014	3 039	3 036	3 001
	2002	3 027	40	185	265	110	152	1 031	851	271	108	14	3 014	3 042	3 056	2 988
	2005	3 037	39	197	256	115	151	1 029	856	282	96	16	3 002	3 072	3 116	2 964
	2010	3 066	39	194	266	100	149	1 048	856	304	94	16	2 975	3 143	3 192	2 928
	2015	3 091	39	190	261	115	143	1 032	853	341	101	16	2 949	3 232	3 236	2 906
	2020	3 146	41	194	256	109	155	1 021	853	392	109	16	2 927	3 330	3 283	2 901

Befolkningsutviklingen i kommunen påvirkes av sentraliseringsgraden, men ofte enda sterkere av fruktbarhetsutviklingen. Det er fruktbarhetsutviklingen som utgjør den viktigste forskjellen mellom alternativene med henholdsvis lav, middels og høy nasjonal vekst. SSB antar at en betydelig del av veksten framover vil skyldes innvandring. For landet som helhet vil folketallet i 2025 bli om lag 0,3 millioner lavere uten innvandringsoverskudd. I Tana kommune er det innvandringen fra Russland som i særlig grad vil kunne påvirke befolkningsutviklingen.

I framskrivningen som tar utgangspunkt i middels nasjonal vekst, er det en tydelig nedgang i antall barn i aldersgruppen 6-12 år. Dersom dette, eller et av de lavere alternativene slår til, kan det få følger for skolestrukturen i kommunen. Ungdomskullene ser ut til å holde seg på et stabilt nivå, antakelig som følge av innvandring. Barnehagedekningen i kommunen er i dag god, og det er ikke ventet noen økning i etterspørselen etter plasser. Dersom det skulle bli behov for flere barnehageplasser, er det sannsynlig at evt. barnehager vil komme i sentrumsområdet. I disse områdene er det allerede sikret arealer for nybygging av barnehage.

I en ny prosjektrapport fra NIBR er det gjennomført en framskrivning av befolkningsprognosene på bakgrunn av de siste års trender. Dersom trenden fortsetter vil Tana kommune få en kraftig befolkningsnedgang og ved utgangen av 2010 bare ha en befolkning på 2681 innbyggere. Dersom denne prognosen skulle slå til, er det påkrevd at kommunen setter i verk tiltak for å motvirke den.

Det er svært vanskelig å si hvordan befolkningsutviklingen vil bli på krets nivå. De siste årene har Tana kommune opplevd en sentraliseringstendens som har gitt netto innflytting til kretsene Seida, Tana bru og Skiippagurra. Det er sannsynlig, men ikke selvsagt, at denne utviklingen vil fortsette. Dersom det slår til, vil det være et netto behov for tomter i kommunen, selv om folketallet totalt skulle synke. Med bakgrunn i den utviklingen en har sett gjennom de siste årene er det naturlig å anslå at det vil være behov for 2 - 10 nye boligtomter pr år. Det er ventelig at det meste av denne boligbyggingen vil skje i sentrumsområdet, selv om det også er en tendens til at folk ønsker å bygge i bygdene utenfor sentrum. Dette er spesielt merkbart i Holmesundområdet.

Den relativt store etterspørselen etter tomter i Holmesundområdet skyldes sterk stedstilknytning og at det tidligere har vært flere store barnefamilier der. Da de unge kom i etableringsfasen var det naturlig for dem å slå seg ned i hjembygda. Den relative nærheten til Tana bru er også et forhold som gjør Holmesund attraktivt for boligformål. En liknende utvikling kan en ikke se har skjedd i andre bygder i kommunen, og det er heller ikke ventet at det vil skje.

2. AREALDELEN FOR TANA KOMMUNE 2002 - 13

Arealdelen er forankret i kommuneplanens langsiktige del og har som formål å avklare arealsituasjonen og den ønskete arealutviklingen i kommunen. Arealdelen er en oversiktsplan som ikke kan gi svar på alle arealspørsmål, men den skal trekke opp de store linjene for arealutviklingen i kommunen. Arealdelen inkluderer derfor hele kommunen, også de områdene som det er utarbeidet og vedtatt delplaner for, med unntak av Tana bru. Dette skyldes at det er svært arbeids- og tidkrevende å utarbeide og rullere disse delplanene. Ved Tana bru er situasjonen såpass komplisert at det blir for omfattende å ta dette arbeidet med i arealdelen. Kommunen beholder derfor delplanen for Tana bru, og vil starte arbeidet med å rullere denne planen så snart arealdelen er endelig vedtatt.

2.1 ORGANISERING AV ARBEIDET

Kommunen utarbeidet i begynnelsen av 1997 et startnotat som presenterte opplegget for en rullering av arealdelen for Tana kommune. Dette startnotatet ble i møte i fast utvalg for plansaker 13.02.1997 vedtatt som grunnlag for rulleringen av arealdelen. Notatet ble revidert 02.03.1998 da det viste seg at planprosessen ble mer arbeidskrevende enn først antatt. Tana kommune utlyste stilling som planlegger i begynnelsen av 1998, en stilling som ble besatt 03.08.1998. Planlegger har siden da vært saksbehandler for prosessen.

Det første steget i rulleringen av arealdelen var å kartlegge og framstille en oversikt over målene for arealforvaltningen gitt i kommuneplanens verbale del, fylkesplanen og i nasjonale retningslinjer, jfr del 1 ovenfor. Det neste steget var å få innspill fra befolkningen i Tana på utformingen av arealdelen. Det ble sendt brev og tatt direkte kontakt per telefon med alle bygdelagene i kommunen. Deretter ble det holdt folkemøter i 9 av bygdene i kommunen for å presentere arealplanen, prosessen og få innspill fra lokalbefolkningen. Fra folkemøtene mottok kommunen i alt 100 kommentarer og forslag til planen som er vurdert i forbindelse med planprosessen. I tillegg har kommunen mottatt i alt 60 enkeltinnspill fra enkeltpersoner og lag/ foreninger.

I to av bygdene, Alleknjarg og Holmesund, ble det etablert arbeidsgrupper som skulle ta for seg arealspørsmål i avgrensede områder av kommunen. Arbeidsgruppa i Alleknjarg var en ren kvinnegruppe, mens gruppa i Holmesund besto av styret i bygdelaget. Bakgrunnen for ønsket om en ren kvinnegruppe er forskjellen mellom kvinner og menn som i arealplanleggingen merkes ved at menn i stor grad er fokusert på anlegg, veier og byggverk, mens kvinner tenker mer på lekeplasser til barn, busstopp og gang-/sykkelstier. Dessverre er det slik at kvinner ofte ikke blir hørt, fordi de ikke deltar der beslutningene blir tatt. På folkemøter er det oftest menn som griper ordet, og i arbeidsgrupper der det både er kvinner og menn, dominerer ofte mennene. For at kvinner skal få si sin mening og bli hørt, må de som planlegger møte kvinner i en sammenheng der de føler seg trygge. Rene kvinnegrupper har vist seg å fungere godt. Derfor ville vi prøve ut dette her i Tana.

I Alleknjarg har arbeidsgruppa hatt to møter sammen med planlegger, og i tillegg flere egne møter. Arbeidsgruppa har utarbeidet forslag til arealutnyttelse i sin bygd, og kommet med flere generelle innspill i tillegg. I Holmesund har arbeidsgruppa hatt et møte med planlegger, der de viktigste sakene for bygdefolk ble presentert. I tillegg har gruppa hatt flere egne møter. Det er også blitt avholdt et møte mellom bygdelagslederen og ledelsen i kommunen i forbindelse med en konkret sak; vernebestemmelsene for Lismajávri vannverk.

Utkast til planbeskrivelse og –bestemmelser ble i april 2001 sendt på forhåndshøring til berørte parter etter behandling i fast utvalg for plansaker 29.03.2001. Planutkastet ble drøftet med flere av de viktige høringsinstansene i arealplanforum i Vadsø 28.06.2001. I august – september 2001 ble forslag til arealdel lagt fram for lokalbefolkningen gjennom totalt 8 folkemøter i bygder i kommunen. Under disse folkemøtene kom det inn i alt 93 innspill som kommunen har vurdert i planprosessen.

2.2 MÅLSETTING FOR AREALDELEN

Arealdelen er som navnet sier bare en del av kommunens planverk. Kommuneplanens verbale del og handlingsplanene for de enkelte sektorene, legger føringer for arealforvaltningen som skal nedfelles i arealdelen.

Plan- og bygningslovens § 20-1 beskriver arealdelen som en plan for forvaltningen av arealer og andre naturressurser i kommunen. Hovedmålsettingen for kommuneplanens arealdel for Tana kommune er:

å vise en arealforvaltning som sikrer en langsiktig, bærekraftig areal- og ressursforvaltning som dekker dagens areal- og ressursbehov uten å redusere muligheten for å dekke framtidige generasjoners areal- og ressursbehov.

Delmålene er i stor grad nedfelt i kommuneplanens verbale del, og omtalt under punkt 1.5.1. Kommunen vil imidlertid poengtere de følgende målene som retningsgivende for arealdelen.

Arealforvaltningen i Tana kommune skal:

- sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringer og samfunnsliv.
- sikre og ivareta naturmiljøene og -kvalitetene i Tanavassdraget og urørte naturområder, ut fra deres egenverdi, og som grunnlag for trivselen og velværet til befolkningen.
- sikre at det biologiske mangfoldet i kommunen opprettholdes.
- sikre og ivareta kulturlandskapet i elvedalen.
- sikre gode, trygge og utfordrende oppvekstvilkår for barn og unge.
- ta vare på den kulturelle egenarten i bosettingsmønsteret, slik at folk får bo der de har røttene sine.
- sikre utviklingsmulighetene til både sentrumsområdene og distriktene, og fremme synergieffektene mellom senter og distrikt.
- sikre et differensiert næringsliv

2.3 GRUNNLAGSINFORMASJON OG METODIKK

2.3.1 TEMAKART

Kommunen har sett behov for følgende temakart som grunnlag for arealdelen:

- 1) Reindriftsnæringens arealbrukskart
- 2) Beiteområder for sau
- 3) Biologisk mangfoldkart
- 4) Bruk og vern av viktige områder i sjøen
- 5) Skogplan
- 6) Kulturminnekart
- 7) Friluftslivskart med atkomstveier til elv, sjø og utmark

Av disse kartene foreligger det, eller er dels utarbeidet, temakart for de fem første kategoriene. De øvrige kartene har det i denne omgangen ikke vært kapasitet til å utarbeide. Temaene representerer viktig arealinformasjon, og kommunen har så langt den har kunnskap, forsøkt å innarbeide informasjonen i arealdelen. Det er imidlertid behov for at temaene blir gjennomgått systematisk og dokumentert gjennom egne temakart, for å sikre at informasjonen er tilgjengelig og etterprøvable. Kommunen har som målsetting at det skal utarbeides temakart innen alle de ovenfor nevnte områdene i tiden fram mot den neste rulleringen av arealdelen.

2.3.2 EGNETHETSVURDERINGER

Planleggingen i Tana kommune støter på mange arealkonflikter. Arealinteressene er representert ved:

- Utbygging til bolig-, ervervs- og fritidsformål, herunder utbygging til akvakultur
- Primærnæringene reindrift, landbruk og fiske, samt utmarksnæring
- Natur- og kulturminnevern
- Friluftsliv

Områdene som egner seg for utbygging er i all hovedsak lokalisert til elvedalen og områdene langs fjorden. Bolig- og ervervsbebyggelse krever en del infrastruktur, og det finnes kun her. Samtidig er naturnærheten viktig for Tanaværingene, og dette gjør seg gjeldende i et desentralisert bosettingsmønster. Alle boligområder er sikret områder for friluftsliv gjennom nærheten til elva/fjorden og fjellet. Disse områdene gir fantastiske muligheter, både for en moderne form for friluftsliv (rekreasjon) og et mer tradisjonelt friluftsliv med røtter i den lokale høstingskulturen.

Arealkonflikter oppstår av og til når det gjelder lokalisering av bolig- og ervervsbebyggelse i forhold til primærnæringene og natur- og kulturminnevernet. På dette området har kommunen truffet et klart valg. Områder i elvedalen som er viktige for primærnæringene, natur- eller kulturminnevernet skal ikke bygges ned.

På grunn av den sterke stedstilknytningen i lokalbefolkningen har kommunen lagt vekt på å finne fram til et variert spekter av boligområder. Det er lagt vekt på veinærhet og stabile grunnforhold, men nærhet til annen infrastruktur har ikke blitt vektlagt annet enn i sentrumsområdet, fordi det i Tana er tradisjon for en spredt utbygging der byggherren selv bærer kostnadene ved vei, vann og kloakk. Planutfordringen i Tana er i større grad å finne gode lokaliteter der folk kan få bygge i eller nær sin bygd, enn å finne områder som skal opparbeides til boligfelt.

I arbeidet med arealdelen er fare for flom, skred og andre naturfenomener vurdert, herunder skred. De områdene som er lagt ut som nye byggeområder eller LNF A områder der spredt bebyggelse tillates, er ut i fra kjente værphenomener ikke utsatt for flom eller annen fare som følge av naturgitte forhold.

2.4 DE ENKELTE FORMÅLSOMRÅDENE

Plan- og bygningslovens § 20-4 angir hvilke formål arealdelen skal inneholde: Byggeområder, landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder), områder for råstoffutvinning, områder som er båndlagt eller skal båndlegges for nærmere angitte formål, områder for særskilt bruk eller vern av sjø og vassdrag, og viktige ledd i kommunikasjonssystemet. De enkelte formålene er omtalt i rekkefølge nedenfor. Det er imidlertid behov for å knytte noen kommentarer til de ulike formålene som åpner for bygging, for å få fram forskjellene mellom dem. Det dreier seg om bygge- og LNF-områdene.

Byggeområder kan angis som et samlet formål som krever senere reguleringer, eller det kan gis bestemmelser til områdene gjennom bruk av § 20-4 andre ledd punkt b der det heter:

For områder avsatt til utbyggingsformål kan fastsettes at utbygging skal skje i bestemt rekkefølge, og at utbyggingen innenfor vedkommende områder ikke kan finne sted før tekniske anlegg og samfunnstjenester som elektrisitetsforsyning, kommunikasjon, herunder gang- og sykkelvegnett, helse- og sosialtjeneste, herunder barnehager, skoler og fritidshjem, m.v. er etablert. I tilknytning til utbyggingsområder og i landbruks-, natur- og friluftsområder der spredt utbygging er tillatt, kan det også fastsettes bestemmelser om tillatt byggehøyde, grad av utnytting og andre former for styring av bygningers og anleggs størrelse, form m.v. Det kan også gis nærmere kriterier for lokalisering av ulik utbygging og arealbruk innen byggeområdene.

Byggeområdene kan underspesifiseres gjennom å bruke betegnelsene i § 25: bolig, forretning, kontorer, industri, fritidsbebyggelse, offentlige bygninger med angitt formål m.fl.. Å gi utfyllende bestemmelser til enkelte byggeområder i arealdelen der konfliktnivået er lavt, vil være ressursbesparende. Kommunen slipper da å bruke ekstra tid og ressurser på å utarbeide regulerings- eller bebyggelsesplan for områdene. Samtidig krever dette en sterkere grad av avklaring gjennom arealdelen. (Illustrerende eksempler finnes i veilederen *Kommuneplanens arealdel*, s 21-25, Miljøverndepartementet 1998).

I mange tilfeller vil det være en diskusjon om en skal legge et område ut som byggeområde eller LNF-område. I begge tilfeller kan det med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-4 b) fastsettes bestemmelser som styrer størrelse og form på bygninger og anlegg. For LNF-områder der en tillater spredt bolig, ervervs- og fritidsbebyggelse, skal det gis bestemmelser om omfang og lokalisering av denne bebyggelsen. Det er imidlertid kun for byggeområder at det kan gis bestemmelser om at utbygging skal skje i bestemt rekkefølge, og gis nærmere kriterier for lokalisering av ulik utbygging og arealbruk innen byggeområdene, jfr. ovenfor.

Av Jordsalgskontoret er kommunen anbefalt å ta inn i arealdelen retningslinjer for tomtedelingsplaner som skal gjelde på både privat og statlig grunn. Dette er særlig aktuelt i forbindelse med deling til fritidsformål. Et eksempel er bestemmelsen i den gjeldende planen om at avtanden mellom hytter i LNF A områder utlagt til fritidsformål, skal være 100 - 200 meter avhengig av vegetasjon og topografi.

2.4.1 BYGGEOMRÅDER

Kommunen har vurdert de ulike arealene i kommunen og forholdet mellom bygge- og LNF områder. I forslagene er det tatt hensyn til retningslinjene som er gitt i fylkesplanen om at fortetting skal vurderes framfor tettstedsutvidelse, og at det skal trekkes hensiktsmessige grenser mellom byggeområder, natur- og friluftsområder. Byggeområdene er foreslått sentrert rundt "bygdesentrumet" i de aktuelle bygdene.

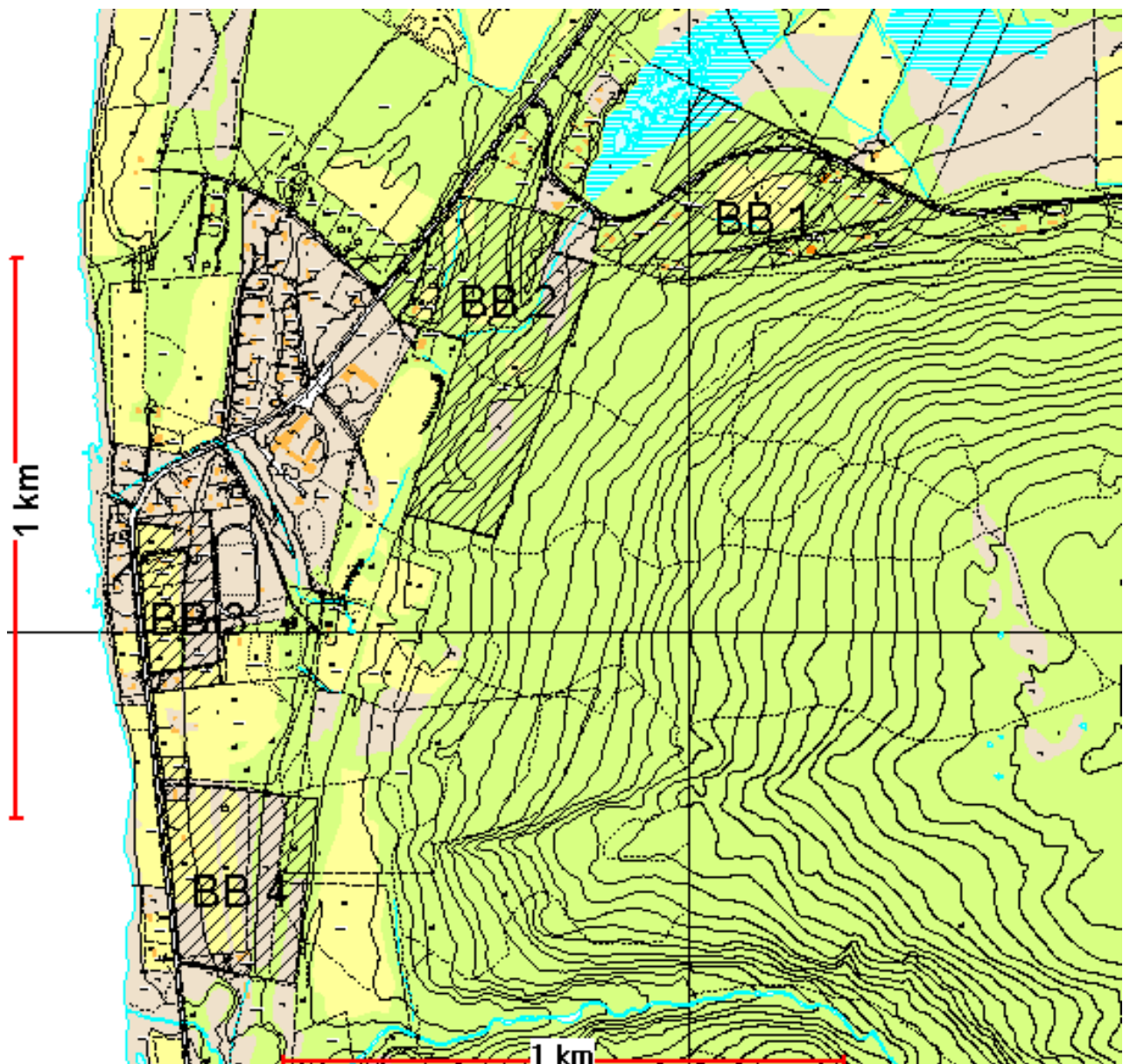

2.4.1.1 Boligbygging

Seida

I den gjeldende delplanen for Seida/ Søndre Luftjok ble to områder lagt ut som byggeområder, Kollstrømeiendommen mellom skolen og veien opp til Søndre Luftjok, og Lahmeiendommen i Søndre Luftjok. På grunn av problemer knyttet til vann- og avløpssituasjonen og høye utbyggingskostnader har områdene foreløpig ikke blitt utbygd. På bakgrunn av at de to store områdene som ble avsatt til boligbygging i delplanen ikke kunne utbygges umiddelbart, ble et område på Tyttebærsletta regulert til boligformål med 5 boligtomter. Der er det i dag en ubebygde tomt igjen.

Lahm- (BB 1) og Kollstrøm (BB 2) -eiendommene er beholdt som byggeområder i dette utkastet til arealdel. Det er stilt krav om reguleringsplan før videre utbygging, fordi utbyggingen er så omfattende at den krever en detaljert planlegging. En utbygging av vann- og avløpsnett i Seida/ Søndre Luftjok, som er en forutsetning for videre boligbygging i Søndre Luftjok, ligger ennå så langt fram i tid at det er nødvendig å finne alternativer som kan bygges ut i et kortere tidsperspektiv. I Seida er det derfor foreslått lagt ut to nye byggeområder (BB 3 - 4). Et av områdene, BB 3, kan bygges ut direkte på bakgrunn av arealdelen, mens det kreves reguleringsplan før utbygging av BB 4.

Kart 1: Byggeområder for boligbebyggelse i Seida, BB 1 – 4 .

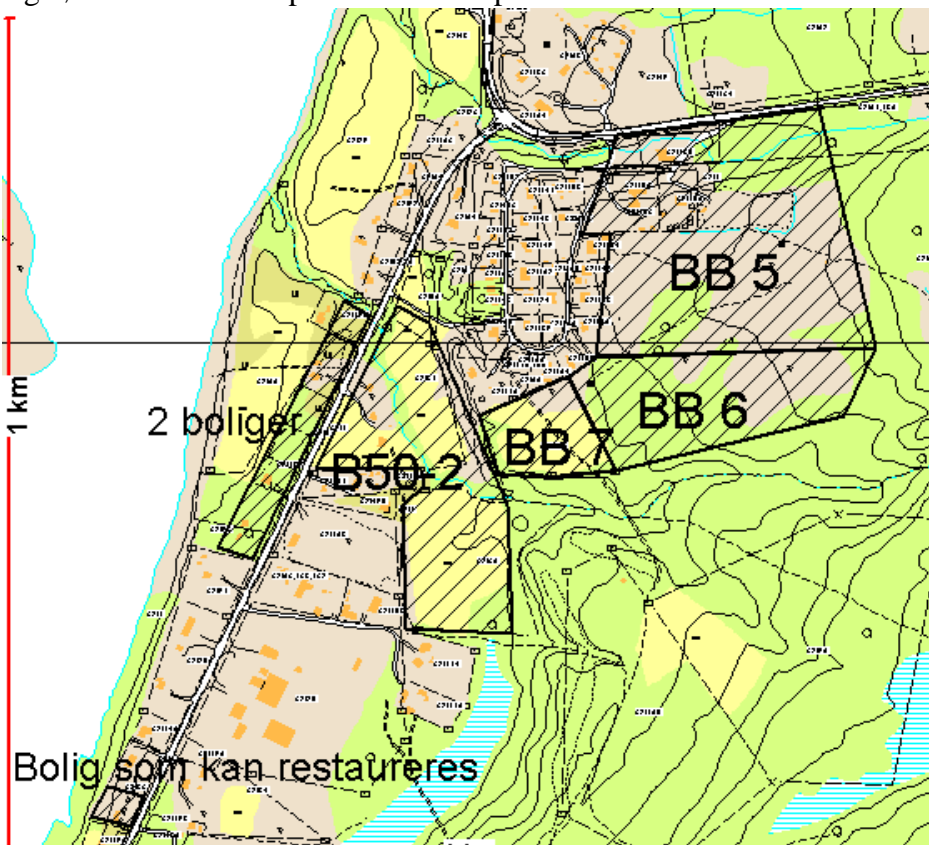
BB1: Søndre Luftjok:
 Ant. boliger: 20
 Vann: Privat
 Avløp: Må etableres
 Plankrav: Krav om reguleringsplan

BB 3: Seidasvingen
 Ant. boliger: 8
 Vann: Kommunalt, må etableres
 Avløp: Kommunalt, må etableres
 Plankrav: Vann- og avløp etabl. først
 Annet: Kun bygg i 1 – 1 ½ etasje.

BB 2: Kollstrømeiendommen
 Ant. boliger: 20
 Vann: Kommunalt vannverk
 Avløp: Må etableres.
 Plankrav: Krav om reguleringsplan

BB 4: Mokeveaijohka-feltet
 Ant. boliger: 20- 30
 Vann: Kommunalt
 Avløp: Kommunalt
 Plankrav: Krav om reguleringsplan

I dag er det i sentrumsområdet Skiippagurra – Tana bru – Seida at tomteetterspørselen for boligbygging og næringsaktivitet er størst, og det er mest sannsynlig at dette også vil gjelde i framtida. Arealene i dette området er derfor en begrenset ressurs kommunen må forvalte med et langsiktig perspektiv. Utbyggingen i dette området må derfor skje planmessig, slik at en får en mest mulig effektiv arealutnyttelse. I løpet av de kommende 50 årene, ser en imidlertid for seg at hele strekningen mellom Tana bru og Seida tas i bruk til bolig- og ervervsbebyggelse. Kommunen mener at det er mest hensiktsmessig å utnytte allerede eksisterende infrastruktur som vann- og avløpssystem med renseanlegg, og at utbyggingen i den kommende planperioden skjer i Seida og opp mot Mokeveaijohka. En utbygging av områdene nærmere Tana bru krever store investeringer i nye anlegg, og bør derfor komme på et senere tidspunkt.

Kart 2: Byggeområde, BB 5-7, spredt boligbygging, Bo 14, samt B50 –2.

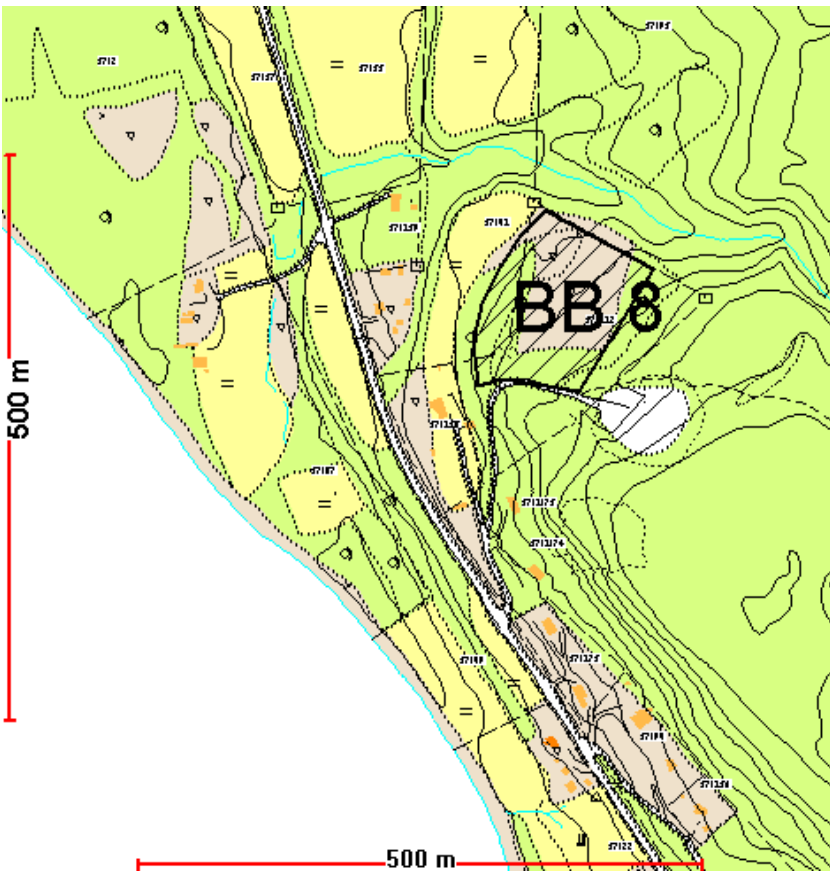
Skiippagurra

I Skiippagurra har det, som i Seida, vært vanskelig å få tomt. En utvidelse av det regulerte boligfeltet har lenge vært planlagt og et område er lagt ut til byggeområde i den gjeldende delplanen. Dette er beholdt. I tillegg har kommunen åpnet for spredt utbygging i et mindre felt ved det gamle massetaket.

Den eneste utbyggingen i Skiippagurra siden den gjeldende delplanen ble vedtatt i 1994, har skjedd på tomter som er fradelt fra gnr. 37/80, på elvesida av RV 895. I perioden har det vært fradelt 3 boligtomter fra eiendommen. En 4. tomt har også vært omsøkt.

Kommunen har vurdert saken i forbindelse med rulleringen av arealdelen og kommet til at det er så få boliger som kan bygges på den aktuelle strekningen, fra Polmak krysset til vegstasjonen, at området i arealdelen kan legges ut til LNF-formål der spredt boligbygging tillates, for oppføring av inntil 2 nye boliger, jfr. kart 2. Samtidig vil kommunen gi tillatelse til at det eldre bolighuset på g/b 37/83 blir restaurert, alternativt revet og bygd nytt, og at denne boligen fradeles den øvrige eiendommen.

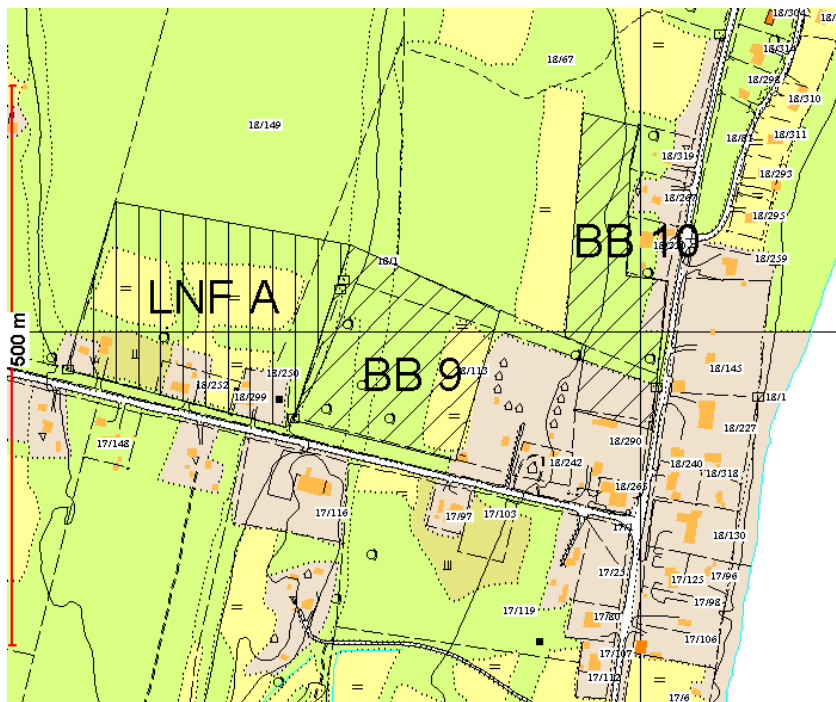
Eiendommene gnr. 37/21 og 37/30 har rom for flere boliger. Disse eiendommene drives i dag som landbrukseiendom. På sikt kan det imidlertid bli aktuelt å legge området ut til boligformål, og eiendommene bør holdes i reserve for utbygging i et 50 års perspektiv, B50-2 på kart 2.

BB 5 – 7: Skiippagurra øst
 Ant. boliger: 20-30
 Vann/ avløp: Kommunalt
 Plankrav: Reguleringsplan

BB 8: Gándaoaivi
 Ant. boliger: 6
 Vann: Kommunalt
 Avløp: Private enkeltanlegg
 Plankrav: Nei
 Anleggsbidrag må påregnes for framføring av strøm.

Kart 3: Bygeområde boligformål, BB 8, v/ massetaket i Skiippagurra

Kart 4: Bygeområde boligformål, BB 9-10, samt område for spredt utbygging, Bo 22, Rustefjelbma

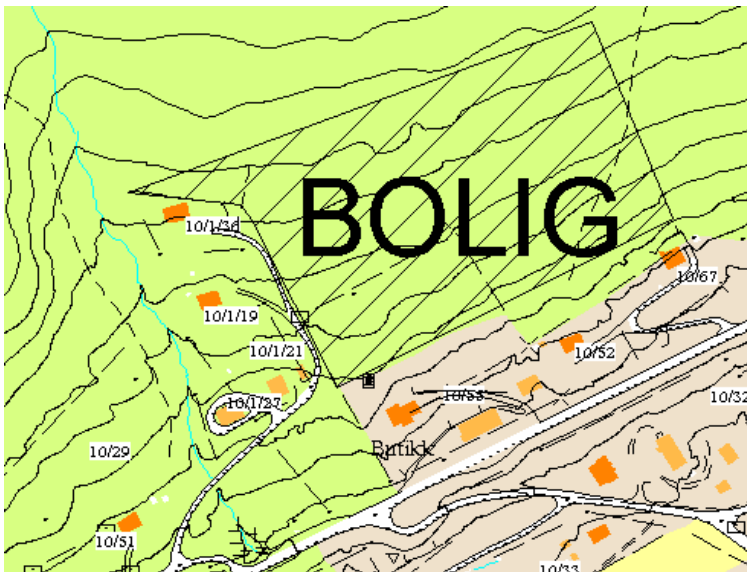
Rustefjelbma

I delplanen for Rustefjelbma, som ble egengodkjent av kommunestyret i 1994, ble det lagt ut 2 bygeområder for boligformål. På bakgrunn av at denne delplanen var gjenstand for en grundig prosess, har kommunen ikke sett det nødvendig å foreta store endringer i det som den gang ble vedtatt.

BB 9: Rustefjelbma
 Ant. boliger: 8
 Vann: Kommunalt
 Avløp: Kommunalt
 Plankrav: Reguleringsplan

BB 10: Rustefjelbma
 Ant. boliger: 5
 Vann: Privat
 Avløp: Kommunalt
 Plankrav: Nei

Båteng

Et stort område i Båteng er regulert til boligformål, men det er foreløpig ikke opparbeidet. Kostnadene ved en slik opparbeiding har vært for store i forhold til etterspørselen etter boligtomter i Båteng. Området kan bygges videre ut med enkelthus i tråd med planen.

Regulert boligfelt, egengodkjent 1988.

Ant. boliger: 18

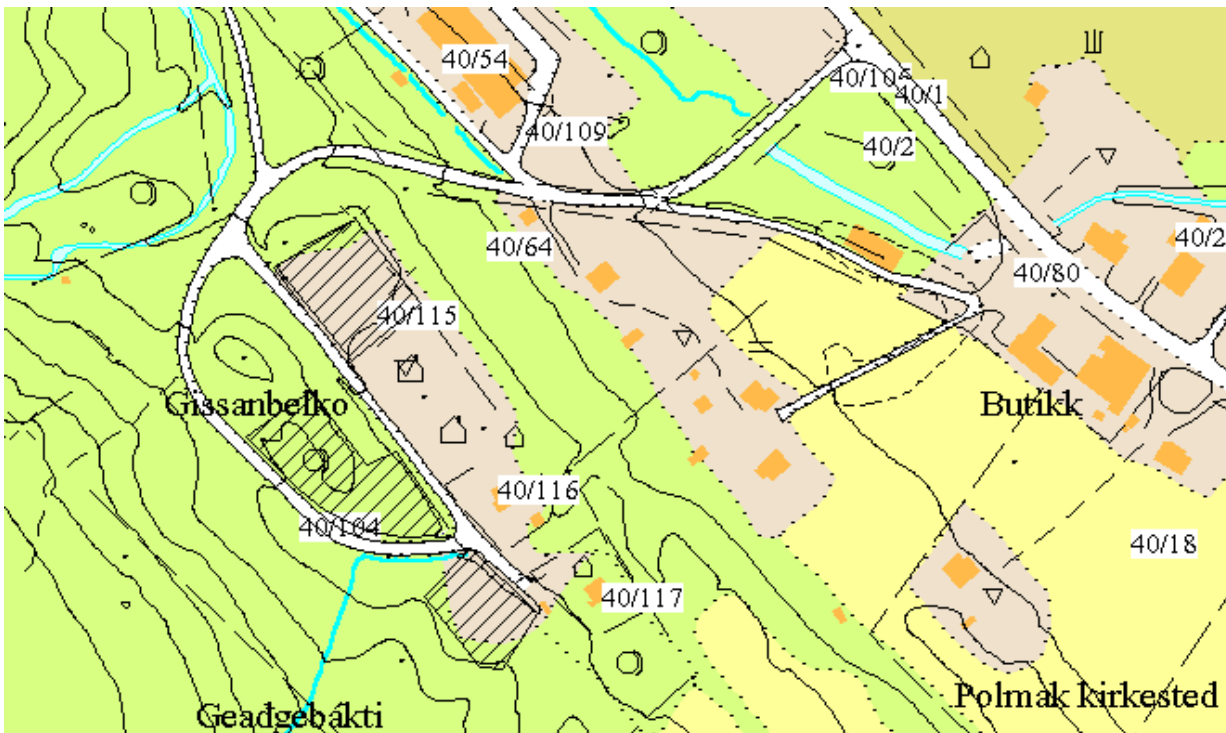
Vann: Kommunalt, etablert

Avløp: Kommunalt, må etableres

Krav: 4 boliger kan føres opp før felles avløpsanlegg må etableres.

Kart 5: Regulert boligområde i Båteng.

Polmak

Kart 6: Byggeklare tomter i det regulerte området av Polmak.

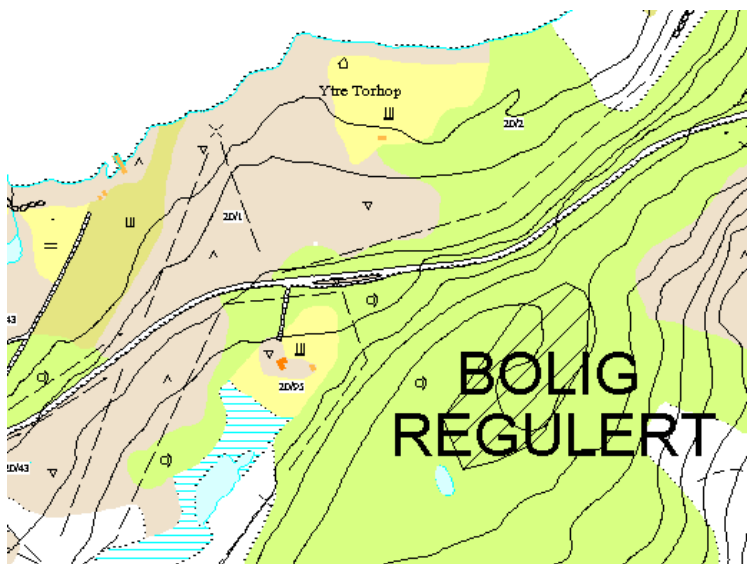
Det er fortsatt ledige boligtomter i det regulerte boligfeltet i Polmak. De fleste kan bebygges umiddelbart, mens noen er såpass fuktige at det vil være behov for masseutskifting før de bebygges.

Regulert boligfelt, egengodkjent 1978

Ant. boliger: 7 (4 uten masseutskifting)

Vann: Kommunalt

Avløp: Kommunalt

Torhop

Torhop regulert boligfelt 1982

Ant. boliger: 12

Vann: Må etableres

Avløp: Må etableres

Atkomst: Må etableres

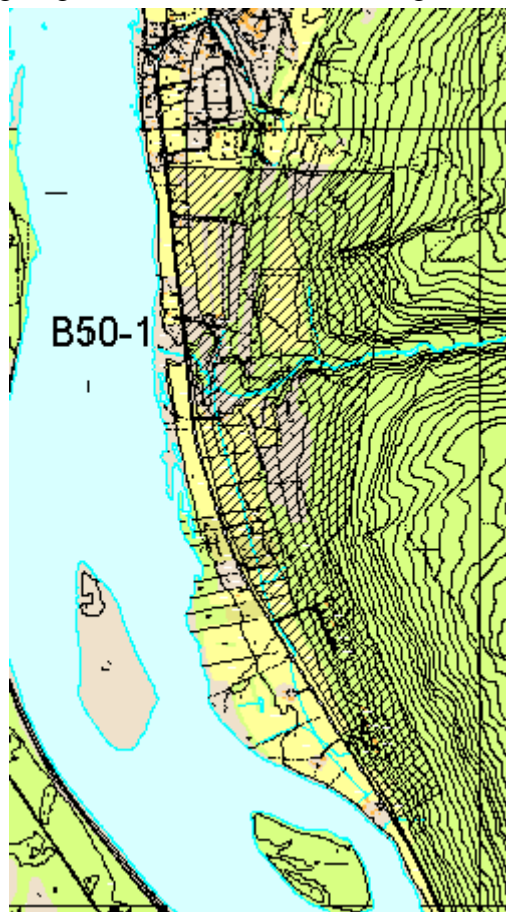
Krav: Før området bygges ut, må det være sikret tilfredsstillende drikkevannsforsyning.

Kart 7: Det regulerte boligområdet, Torhop.

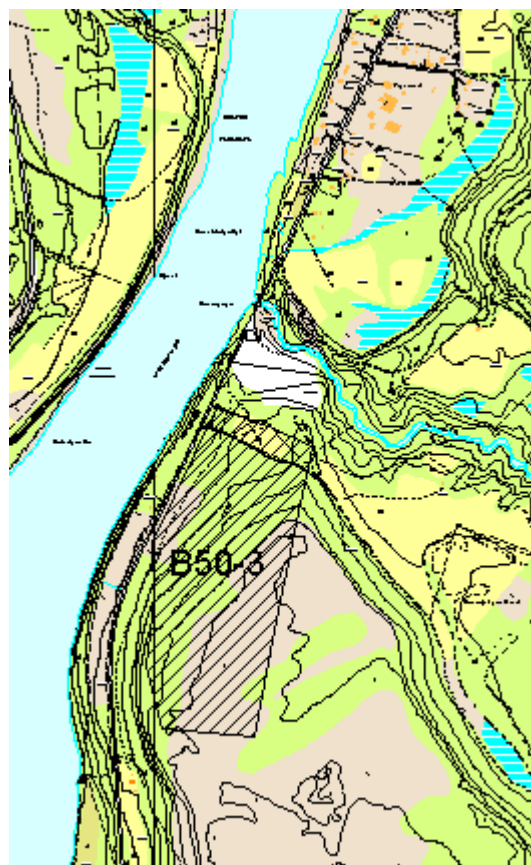
De neste 50 årene (2001 – 2050)

Kommuneplanens arealdel gjelder i utgangspunktet for de neste 12 årene, men Tana kommune har ønsket å skissere sannsynlig arealutvikling i et 50 års perspektiv. I denne tidsperioden kan det bli en sammenhengende bolig- og ervervsbebyggelse på strekningen Tana bru – Seida og behov for områder til en utbygging i Skiippagurra. De mest aktuelle områdene framgår av kartutsnitt 2, 8 og 9.

Utbyggingen i disse områdene må skje planmessig for å sikre en effektiv arealutnyttelse. I arealdelen legges disse arealene ut som LNF - områder der deling eller bygging ikke tillates dersom det ikke dreier seg om byggevirksomhet i forbindelse med stedbunden næring, og de nevnes spesielt i retningslinjene til planbestemmelsene som områder der søknader om dispensasjon etter plan- og bygningslovens § 7 ikke bør innvilges.

Kart 8: Byggeområder Seida, 50 årsperspektiv

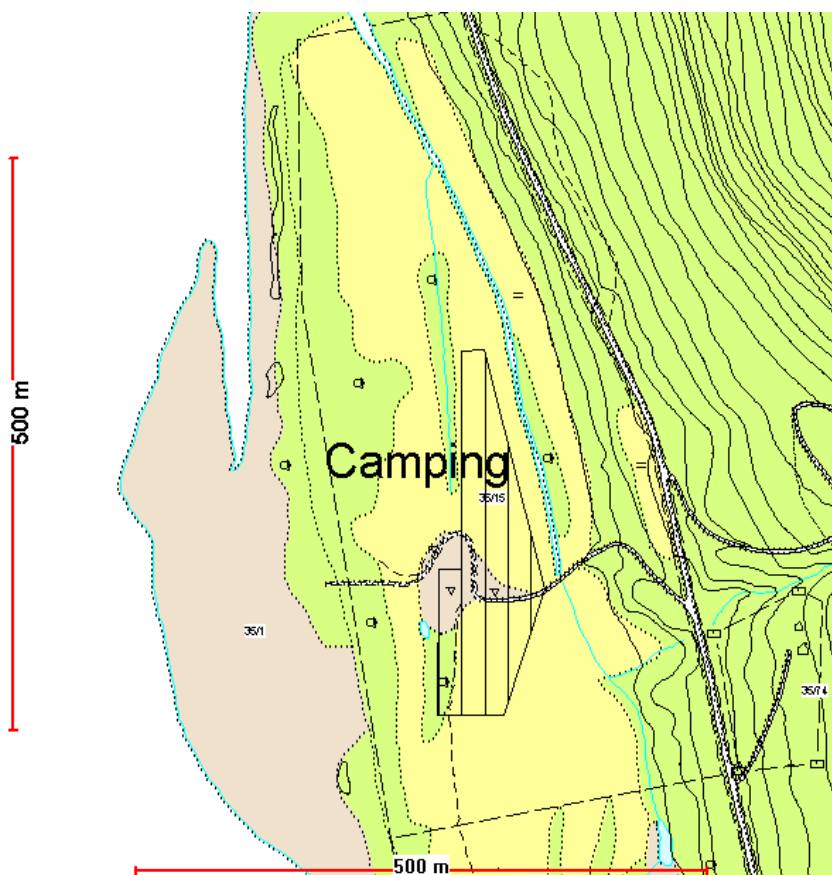

Kart 9: Byggeområder, Skiippagurra, 50 år.

2.4.1.2 Forretnings- og industribyggelse

Hovedvekten av forretnings- og industribyggelsen i kommunen er lokalisert til Tana bru. En regner med at dette også vil gjelde i framtida. Tana kommune ønsker imidlertid etablering av forretnings- og industrivirksomhet også i andre deler av kommunen. I den grad det er mulig, mener kommunen det bør avsettes områder til næringsaktivitet i ulike deler av kommunen for å unngå den lange saksbehandlingstiden ved enkeltsøknader. De mest aktuelle områdene for framtidig næringsaktivitet er Sirma, Polmak, Skiipagurra, Seida, Rustefjelbma og Austertana. I disse områdene opprettholdes de tidligere avsatte arealene til næringsformål.

De elektroniske hjelpemidlene som er utarbeidet innenfor IKT-sektoren, og som stadig forbedres, åpner for at flere arbeidsplasser kan lokaliseres til bygdene, bl.a. i form av hjemmekontor. Dette er en form for næringsvirksomhet som krever liten utbygging av infrastruktur, og dermed ingen særskilte arealer som bør sikres gjennom arealdelen.

Kart 10: Caravanoppstillingsplass/ campingplass, Luftjok

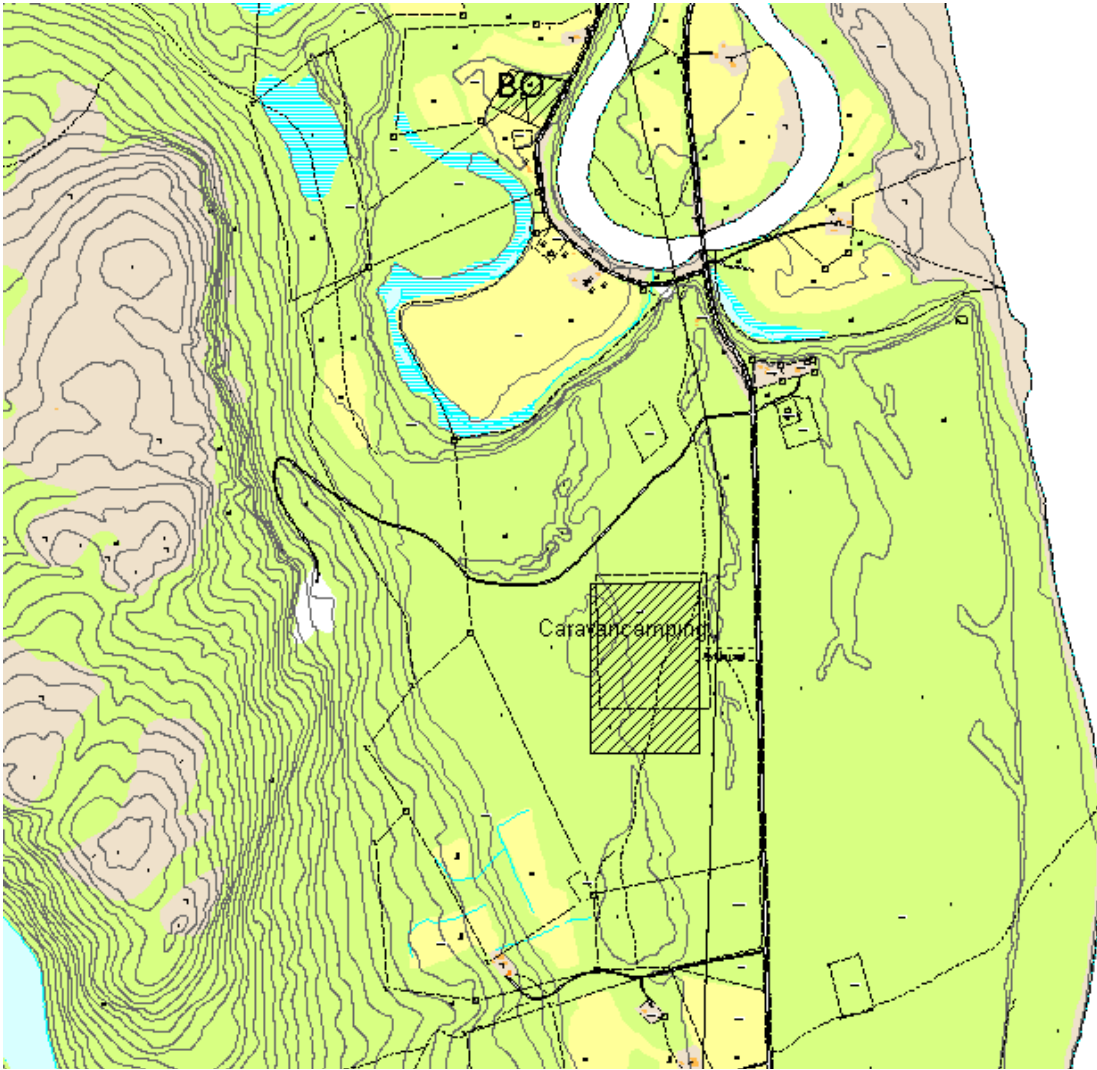
Det har vært praksis i Tana kommune at en tillater småskala næringsvirksomhet på gårds- og boligeiendommer. Dette er en praksis kommunen mener bør videreføres. Småskala næringsvirksomhet bør stimuleres, ikke hemmes. Det er imidlertid ikke ønskelig med publikumsrettet næringsvirksomhet på boligtomter i sentrumsområdet Seida - Tana bru – Skiipagurra. I disse områdene er befolkningkonsentrasjonen så stor at slik virksomhet vil være til sjenanse for den øvrige befolkningen og forringe kvaliteten på området. I dette området vil kommunen innskjerpe praksisen.

Luftjok

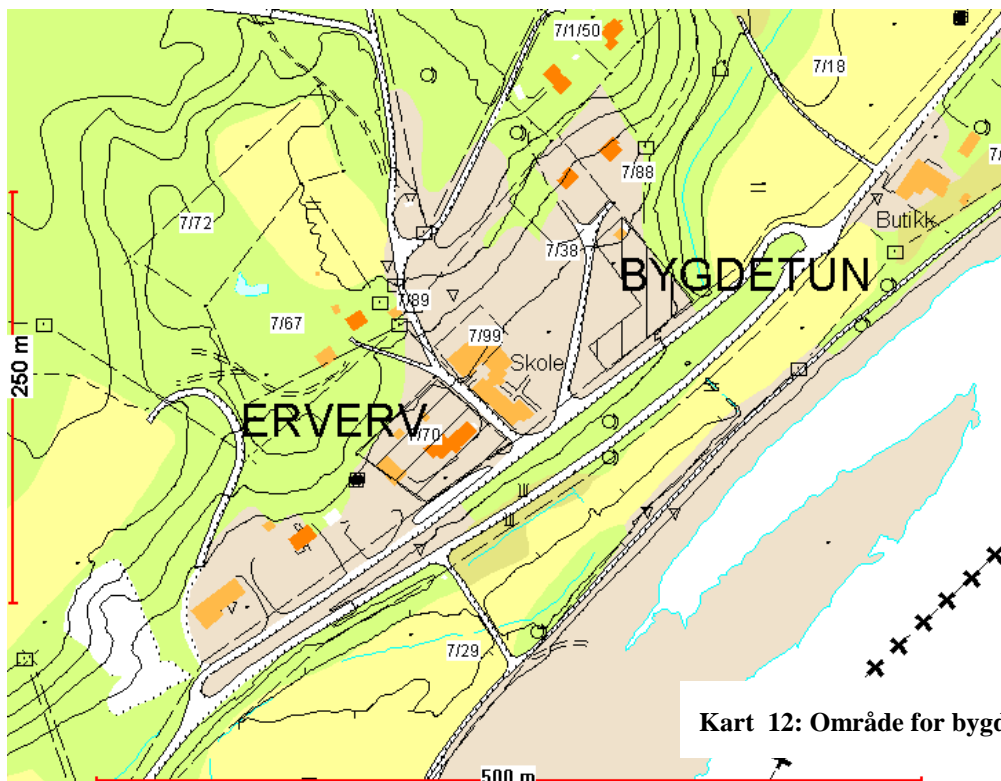
I Luftjok er det gitt tillatelse til at deler av gnr. 35/15 tas i bruk til caravanoppstillingsplass/ campingplass, jfr. kart 10. Også deler av eiendommen til Vardø og omegn Caravanklubb er lagt ut til byggeområde caravanoppstilling.

Masjok

I nordenden av Masjoksletta har et område vært lagt ut til ervervsvirksomhet i den gjeldende planen. Dette området var tiltenkt et turisthotell i tilknytning til en evt. ny flyplass, men ble i 2001 tillatt omdisponert til caravancamping, jf. kart 11. Området er avsatt som et byggeområde for caravancamping.

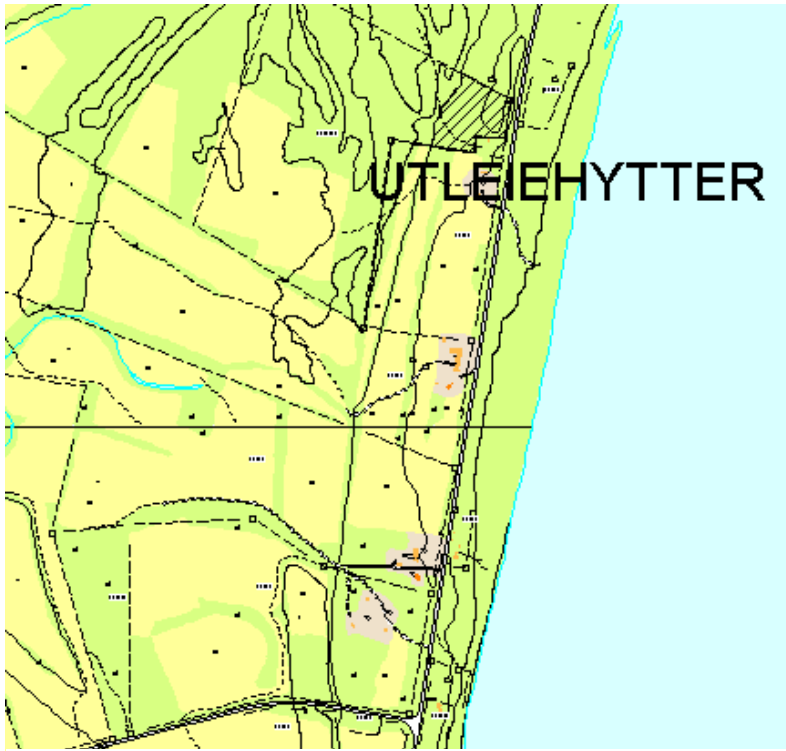
Kart 11: Bygeområde for caravancamping og område for spredt boligbygging, Bo 16, Masjok.

Kart 12: Område for bygdetun og ervervsvirksomhet, Sirma.

Sirma

I Sirma er det satt av arealer til et bygdetun, i tråd med landskapsanalysen gjennomført som ledd i prosjektet *Områdetiltak i Tana kommune*. For øvrig er tidligere avsatt forretningsareal beholdt i denne planen, jfr. kart 12.

Kart 13: Byggeområde for utleiehytter, Masjok.

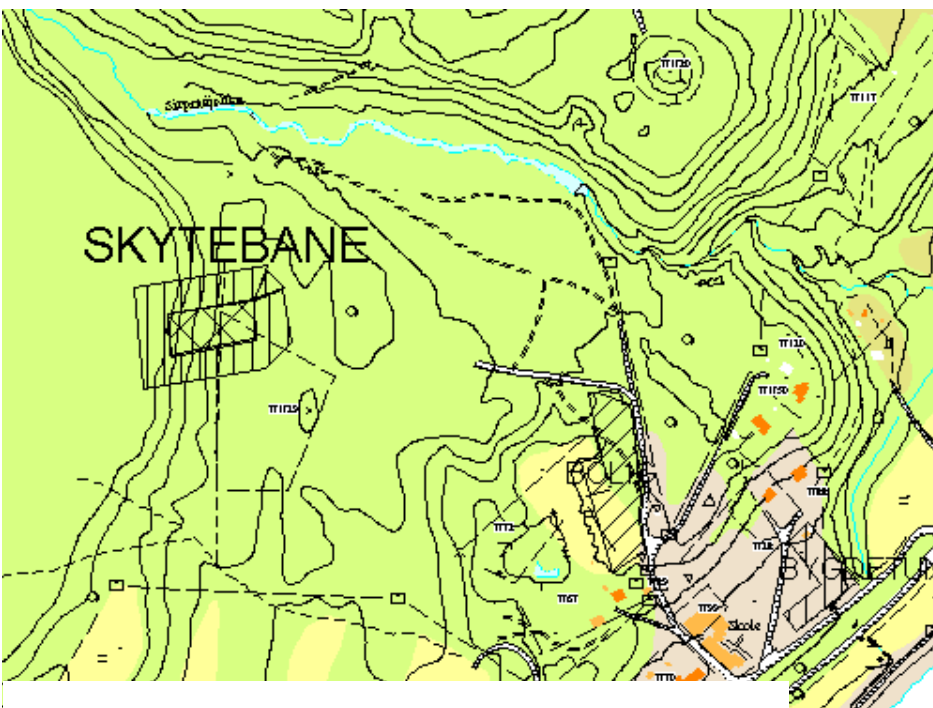
Utleiehytter

Tana kommune ønsker å legge til rette for at utleie av hytter skal bli en inntektskilde for lokalsamfunnet, og vil derfor ha en liberal dispensasjonspraksis når det gjelder søknader om utleiehytter. Samtidig vil kommunen i deler av kommunen føre en restriktiv hyttepolitikk for å bidra til å styrke etterspørselen etter slike utleiehytter.

Utleiehytter skal ikke åpne nye områder for bebyggelse og ligge nær eksisterende infrastruktur. Samtidig er det viktig å presisere at bygging av utleiehytter ikke skal være en måte å omgå forbud mot annen hyttebygging. Det vil derfor ikke bli gitt tillatelse til fradeling av tomter til utleiehytter. Det er lagt ut et byggeområde for utleiehytter i Masjok, jf. kart 13.

I planprosessen har lokalisering av en evt. go-cart bane til Skiippagurra vært diskutert. Fra lokalbefolkningen og hytteforeningen på Seidafjellet var motstanden stor, og en anbefalte en annen lokalisering. Kommunen har ikke lagt området ut til formålet, da forholdet krever nærmere avklaring. Den aktuelle lokaliteten ligger nærmere boligbebyggelsen enn den anbefalte avstanden for uskjermede baner på 1500 meter angitt i SFTs støyhåndbok. Motorsportbaner er for øvrig konsesjonspliktige etter forurensingsloven og det anbefales at det utarbeides reguleringsplaner for banene. Kommunen vil stille krav om reguleringsplan for tiltaket dersom det fortsatt er aktuelt for initiativtakerne.

2.4.1.3 Andre formål

Kart 14: Lokalisering av mulig ny skytebane, Sirma.

Idrettsanlegg, skytebaner med sikringsone og andre anlegg som ikke inngår i andre byggeområder, LNF-formålet, eller som er regulert, skal legges ut til byggeområde, dersom de ikke båndlegges for senere regulering. Kommunen mener det ikke er aktuelt å regulere noen av denne typen anlegg. Idrettsanleggene i Seida, Luftjok, Skiippagurra, Båteng, Sirma og Austertana og skytebanen og motorcrossbanen i Luftjok legges ut som byggeområder. I Sirma legges det ut areal til en ny skytebane, kart 14.

Det er reist innsigelse mot denne banen i påvente av støyvurderinger. Fram til disse foreligger og evt. dokumenterer at grenseverdiene for støy ikke overskrides, unntas området fra rettsvirkning, jf.plan- og bygningslovens § 20-4 h.

Tana kommune har i sin *Anleggsplan for idrett og friluftsliv* en målsetting om at det i tilknytning til alle skolene og større bygder i kommunen, skal være et nærmiljøanlegg. Dette er ikke tatt inn i denne rulleringen av arealdelen, da kommunen ønsker å inngå frivillige avtaler med grunneierne før tiltaket inngår i arealdelen eller andre arealplaner.

2.4.2 LANDBRUKS-, NATUR- OG FRILUFTSOMRÅDER (LNF)

Plan- og bygningsloven gir ikke mulighet til å gi juridiske bestemmelser som skiller mellom de tre formålene landbruk, natur og friluftsliv. Bakgrunnen er at disse tre formålene ikke utelukker hverandre. På den annen side er det i mange tilfeller sterke interessenemotsetninger mellom formålene. Et konkret eksempel er behovet for næringshytter i landbruket som ofte kommer i konflikt både med natur- og reindriftsinteressene. At landbruksformålet omfatter både reindrift og jordbruk er et forhold som kompliserer bruken av LNF-kategorien i Tana.

Tana kommune ønsket å innarbeide underbetegnelser til LNF-kategorien i arealdelen, LNF-L, -N og -F, etter hvilken arealbruk som er den mest framtrædende i området. På grunn av formatet på plankartene har dette ikke vært praktisk mulig.

Landbruk

Landskapet i Tanadalen fra Luossanjarga og nedover, er i stor grad et kulturlandskap oppstått gjennom landbruksaktivitet. Landbruket er en viktig næring i kommunen, og en næring kommunen ønsker skal opprettholdes og videreutvikles. Det er en viktig oppgave for kommunen å arbeide for at gårdene som er i drift skal forbli i aktiv bruk, og unngå at melkekvoter blir solgt. På bakgrunn av dette er det en selvfølge for kommunen å legge til rette for at landbruket får sikret sitt arealbehov.

Reindriftsnæringen

Reindrifta er en viktig næring i Tana kommune og krever spesiell oppmerksomhet, fordi den er under sterkt press. Næringa utnytter størstedelen av arealene i kommunen som beiteareal i en eller flere perioder i løpet av et år. Reindriftsnæringa er regulert og beskyttet gjennom reindriftsloven. Et særlig vern er gitt til flytte- og trekkveiene. Kommunen avventer oppdaterte arealbrukskart fra reindriftsadministrasjonen. Trekkveiene vil da bli lagt inn i arealdelen. I enkelte områder, deriblant områder viktige for reindrifta, er det, med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-4 e satt et forbud mot nybygging og vesentlige utvidelser av fritidsbygg, jfr. planbestemmelsene § 4 B.

Naturområder

De to freda vassdragene i kommunen, Tanavassdraget og Julaelva, de fire freda vassdragene der deler av nedbørsfeltet ligger i Tana kommune; Langfjordvassdraget (Gamvik), Vesterelva (Nesseby), Lakselva (Porsanger), og Storelva (Lebesby); og de tre freda naturvernområdene i kommunen, er beskrevet under punkt 2.5.4 og 2.5.5 nedenfor. Andre viktige naturområder vil bli beskrevet og få en nærmere avgrensning i biologisk mangfold kartleggingen som er under utarbeiding. Målsettingen er at denne kartleggingen skal være avsluttet i løpet av 2002. Kartleggingen vil bli integrert i arealdelen ved neste rullering.

I St.meld. nr 29 (1996-97) om Regional planlegging og arealpolitikk er det slått fast at kommunene må unngå inngrep i områder som er tilnærmet fri for tyngre tekniske inngrep. St.meld. nr 58 (1996-97) om Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling, følger opp med å uttrykke et mål om at inngrepsfrie naturområder skal bevares. Tana er en av de få kommunene som har store, sammenhengende områder med preg av urørthet, og har dermed et nasjonalt ansvar for å bevare disse områdene fri for inngrep.

Kommunen vil peke på en del viktige områder, der det ikke er ønskelig med tekniske inngrep, fordi områdene har spesielt verdifulle naturtyper eller preg av urørthet. Opplistingen nedenfor er skjematisk, men indikerer hvilke områder det dreier seg om. Det er ikke aktuelt å verne disse områdene etter naturvernloven eller plan- og bygningsloven, eller legge noen form for restriksjoner på

den tradisjonelle bruken av områdene. Det er imidlertid viktig å understreke behovet for å ivareta natur som har preg av urørthet, og der verken ytterligere bygging, motorisert ferdsel med scooter og firhjuling eller tilrettelegging for fotturister tillates.

- Tanaelva, spesielt strendene i Seida og Polmakholmen, som har store forekomster av Tanatimian.
- Området langs Julaelva og Basavzjohka
- Birkestrand
- Hanadalen
- Luftjokdalen
- Korsmyrene
- Korselvdalen og området ved Julevannene
- Skidalen
- Gråorskogen ved Vuohppejohka
- Polmakdalen
- Området ved Mantel, kommunegrensa
- Gaisseområdet med Rastigaissa og Geaidnugaissa.
- De to holmene Jeagilveaisuolu (Moseholmen) og Geavzoaisuolu (Forsholmen)
- Hele Laksjohka-vassdraget med Garpejohka, Dávtekanjohka og Gurtejohka.
- Jeaggasmyrene
- Masjokvassdraget med vannene, Ciikujohka, Dunkrattelva og Sommerelva
- Sommervann, Linkunjávri, Svane- og Tranevannene
- Holmfjellet
- Gavvesluft og Grønneset
- Halvøya mellom Smalfjord og Torhop med Ibbagirku og Gahpiras.
- Digermulen

Tana kommune har fortsatt store, urørte naturområder, og et rikt dyre-, fugle- og planteliv, deriblant flere arter som er på den offisielle rødlista, dvs. de krever spesiell oppmerksomhet. Det er en stor oppgave å sikre disse verdiene og bevare dem for ettertida. De største truslene mot disse verdiene i Tana kommune er utbygging, nydyrking, hogst og motorisert ferdsel. Forvaltningen av rødlistearter ligger inn under fylkesmannen, men kommunen må i sin arealplanlegging legge til rette for bevaring av disse verdiene.

Når det gjelder fulgelivet, har Tana flere rødlistearter. De to artene sædgås og dverggås kan nevnes spesielt. Begge artene er påvist hekkende i kommunen og de påvirkes lett av forstyrrelser og inngrep. Av hensyn til disse artene bør den motoriserte ferdselen i utmark begrenses slik tilfellet er i dag. At scooterløypene stenger i begynnelsen av mai og barmarksløypene først åpner 15. juli gir ro i den kritiske hekkeperioden. Av hensyn til rødlistearter i kommunen er det svært viktig at denne praksisen opprettholdes.

Skogressursene i Tana

Skogen i Tana er relativt småvokst, men har stor betydning som energikilde. Det er Statskog som gjennom jordsalgslovens § 4, har ansvar for å utvise bruksrettsvirke til bygdefolk. I tillegg kan Statskog utvise virke til salg såfremt ressursene tåler dette. Utviklingen de siste årene med større etterspørsel etter ved som ressurs for oppvarming, har medført økt behov for styring av uttaket. Dette er en av hovedgrunnene til at det nå er utarbeidet en egen skogplan for Tana kommune. Målet er at denne planen skal bli et nyttig verktøy i styringen av veduttaket i kommunen.

Vernskog

I forbindelse med at de nasjonale bestemmelsene om vernskog ble revidert, fattet Tana kommunestyre 01.10.1996 vedtak om at skogen i Tana kommune skulle være unntatt fra bestemmelsene om vernskog. Områder som trenger særlig vern skulle gis dette gjennom kommuneplanens arealdel.

Skogen i Tana er en viktig ressurs for lokalbefolkningen og har stor betydning for klimaet i elvedalen. Kantvegetasjonen langs vassdrag, bebyggelse og dyrka mark har særlig stor betydning ved å fungere som erosjonsvern og vindskjerm. Kommunen vil være restriktiv til nydyrking og hogst i 100 metersbeltet langs vassdrag, og i de elvenære områdene av Sirma - Båteng, Alleknjarg, Holmesund og Holmfjell spesielt. Dette er områder med store, åpne flater, der den skogen som fortsatt finnes, har stor betydning for lokalklimaet. Nydyrking styres for øvrig etter bestemmelsene i Forskrift om nydyrking av 2. mai 1997.

Vannressurslovens § 11 sier at Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr.(...) berørte fagmyndigheter, kan kreve at kommunen fastsetter bredden på beltet. Dette forholdet har foreløpig vært lite debattert. Kommunen mener derfor det ikke er grunnlag for å fastsette en minimumsbredde på kantsonen langs vassdrag nå, men vil sørge for at dette blir et tema i den forestående rulleringen av flerbruksplanen for Tanavassdraget.

Plantefelt

Ungdomstrinnet ved Seida skole plantet i perioden 1985 - 88 furu i flere områder i Seida og Luftjok. Tana kommune mener i dag slik tilfeldig planting av ikke-stedegne treslag i utmark er uønsket. Plantefeltene vitner imidlertid om hvordan forståelse av natur og ressursutnyttelse har endret seg. Plantefeltene har derfor en kulturhistorisk og pedagogisk verdi. Kommunen ser ingen hensikt i å bevare alle de aktuelle feltene, men mener det er viktig å ta vare på noen av disse feltene. Området som peker seg ut som det lettest tilgjengelige i forhold til skolen og bruk i undervisningen er feltet innenfor det nedlagte grustaket i Lahmveien. Dette er også et viktig friluftsområde, og kommunen vil ikke at dette området skal bygges ned. Det viktigste plantefeltet i kommunen er imidlertid plantefeltet i Rasjok, som Tana videregående skole har brukt og bruker i skogbruksundervisningen. Dette plantefeltet har svært stor kulturhistorisk og pedagogisk verdi og må bevares. Omdisponering av skogareal med yngre tilfredsstillende barskog krever for øvrig skogoppsynets tillatelse, jf. skoglovens § 50.

Kulturminner

Tana kommune har en mengde automatisk freda kulturminner. Dette er i stor grad fangstgroper- og anlegg, samt gamle- og hustufter. Kommunen har også mange SEFRAK-registrerte bygninger, som omfatter bygg fra før 1944. Noen få av disse byggene er freda, mens de øvrige regnes som verneverdige. I tillegg finnes det i Tana kommune noen særegne kulturlandskap som enten har stor betydning for det biologiske mangfoldet, eller som representerer helhetlige kulturmiljøer. Alle disse kulturminnene er viktige deler av kommunens historie, og representerer en kontakt med fortida som er med på å gi identitet. Mange av kulturminnene er kartfesta på økonomisk kartverk, på det digitale kartverket, eller i egne registre, men denne informasjonen er verken kvalitetssikret eller oppdatert. Informasjonen er heller ikke tilgjengelig for alle saksbehandlere.

Kommunen har en stor oppgave i å ta vare på helheten i den lokale kulturarven, og vil søke samarbeid med fylkeskulturetaten og samisk kulturminneråd for å få utarbeidet en handlingsplan for sikring av kulturminnene i kommunen. Å utarbeide oppdaterte temakart vil være en viktig del av dette arbeidet.

Det vil strekke for langt å liste alle kulturminnene i kommunen som er freda etter kulturminneloven. Her vil en bare nevne noen av de viktigste og som krever særlig tilsyn og oppmerksomhet:

- Fangstanlegget på Gollevárri
- Fangstanlegg i Luftjokdalen
- Fangstanlegg i Sirma
- Gjenreisningsbruket Lundemo/ Krakebakken (Gnr. 37/25 og 37/44) i Suopanjarg
- Fire stabbur på Hormanes (gnr. 12/3) i Horma
- To bygningsmiljø i Polmak: Polmak fjellstue (Museet, gnr. 40/81) og Paaljorden (gnr. 40/6)

Viktige kulturlandskap er omtalt i rapporten Troms Naturvitenskap nr. 77, *Botaniske undersøkelser av kulturlandskap i Finnmark – 3. Lokalitetsbeskrivelser for Øst- Finnmark*. UiTø 1994, og det er verdt å nevne kulturlandskap i:

- Levvajohka
- Sirma
- Laksjohka
- Polmak
- Horma
- Gavvesluft
- Austertana, gnr. 31/14

Friluftsområder

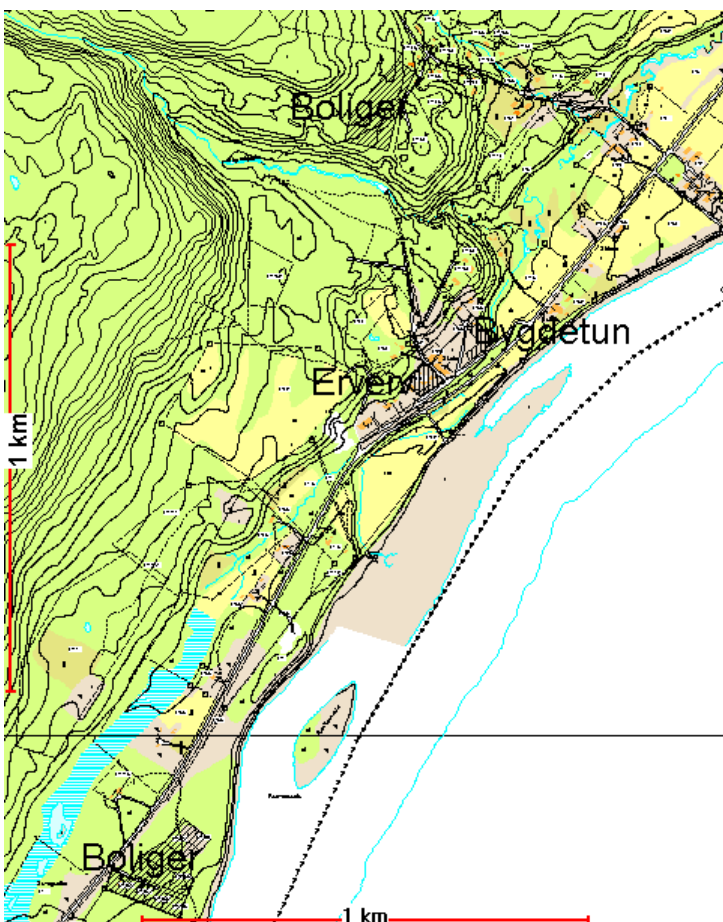
Det er foreløpig ikke utarbeidet eget temakart over de viktigste friluftsområdene i kommunen, men det foreligger oversikt over turløypene. De fleste viktige friluftsområdene er også viktige naturområder. Det er derfor vanskelig å skille ut noen egne friluftsområder, så lenge det ikke er utarbeidet noe temakart på bakgrunn av en spesifisert metodikk. Det er imidlertid et forhold som må poengteres, og det er betydningen av å sikre atkomst til elva og utmarka. Kommunen vil utarbeide et eget temakart for dette emnet gjennom et samarbeid med bygdelag og lokalbefolkningen for øvrig.

2.4.2.1 Boligbygging i LNF områder

Plan- og bygningslovens § 20-4 punkt c åpner for at det i LNF områder kan tillates spredt utbygging til boligformål. Det er et krav til slike områder at omfang og lokalisering av bebyggelsen er fastlagt: *For områder nevnt i første ledd nr. 2 kan gis bestemmelser om omfang og lokalisering av spredt boligbebyggelse og ervervsbebyggelse som ikke er tilknyttet stedbunden næring, og om fritidsbebyggelse, herunder stille krav om bebyggelsesplan.* Se for øvrig kap. 2.5.1 ovenfor.

Tana kommune har som målsetting å opprettholde bosettingen i bygdene i kommunen. Samtidig vil en skape et sterkt og attraktivt sentrumsområde. Dette innebærer at kommunen i arealdelen legger ut områder til spredt boligbebyggelse i hele kommunen, mens utbyggingen i sentrumsområdet vil skje planmessig. I enkelte områder har kommunen også pekt på areal som utgjør en reserve i et 50 årsperspektiv. Samtidig vil kommunen ha en lempelig dispensasjonspraksis når det gjelder boligbygging i LNF områder utenfor sentrumsområdet. Dette innebærer at kommunen, i enkeltsaker der ingen viktige allmenne interesser blir skadelidende og ingen av høringsinstansene har avgitt negativ uttalelse, som regel vil gi dispensasjon etter plan- og bygningslovens § 7.

Denne dispensasjonspraksisen innebærer ikke at folk kan få bygge der de vil. Områder i elvedalen som er viktige for primærnæringene, natur- eller kulturminnevernet skal ikke bygges ned. I denne sammenhengen er det viktig å presisere at Tana kommune lenge har hatt som politikk at vannmiljøene i kommunen skal ivaretas. Dette er nedfelt både i flerbruksplanen for Tanavassdraget og i kommuneplanens verbale del. Kommunen tillater i utgangspunktet ikke bygging eller fradeling i 100 metersbeltet langs vassdrag. I praksis vil dette i de fleste tilfeller innebære at det ikke tillates tiltak mellom E6/ riksveiene og Tanaelva. I dispensasjonspraksisen vil det også bli lagt vekt på å bevare de særegne kulturmiljøene i kommunen, jf. opplistingen ovenfor.

Kart 15: Spredt boligbygging Bo 1 og 2, Sirma.

Det er viktig å gjøre det klart at spredt bosetting er dyrt. De som ønsker å bygge utenfor regulerte områder må selv dekke kostnadene ved vei, vann, avløp og strømtilknytning. Samtidig fører spredt bosetting til økte utgifter for kommunen i form av bl.a. trafikksikkerhetstiltak, skoleskyss og renovasjon. Kommunen mener imidlertid at spredt bosetting er et gode, og vil at det spredte bosettingsmønsteret kommunen har, skal opprettholdes. I den grad det ikke går på bekostning av andre interesser, skal derfor folk få bygge der de vil.

Nedenfor presenteres de områdene som er vurdert i forhold til spredt boligbygging i planprosessen, og som kommunen ut fra faglige kriterier legger ut til spredt boligbygging, LNF A.

Sirma

I Sirma har det vært vanskelig å finne arealer som kan bebygges for boliger. Det meste av jorda er i privat eie og i bruk til landbruksformål. De siste tiårene har utbyggingen i Sirma foregått langs jordbruksveien midt i bygda. Dette

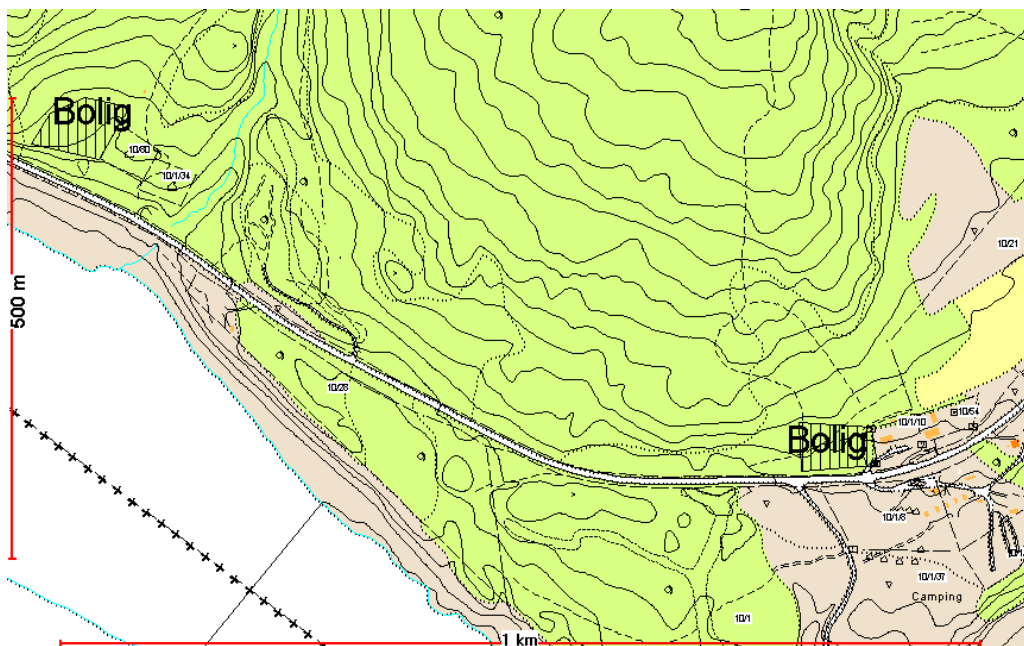
området er imidlertid bebyggt med 11 boliger, og i begynnelsen av 1999 så kommunen seg nødt til å avslå en søknad om boligtomt, på grunn av vann- og avløpssituasjonen.

Kommunen har etter samråd med folkemøtet i Sirma høsten 2001, lagt ut et område ved den gamle søppelplassen til boligformål i tillegg til det opparbeida boligfeltet på Suveguolba.

Bo 1: Sirma bygda
Ant. boliger: 3

Bo 2: Suveguolba
Ant. boliger: 6

Storfossen

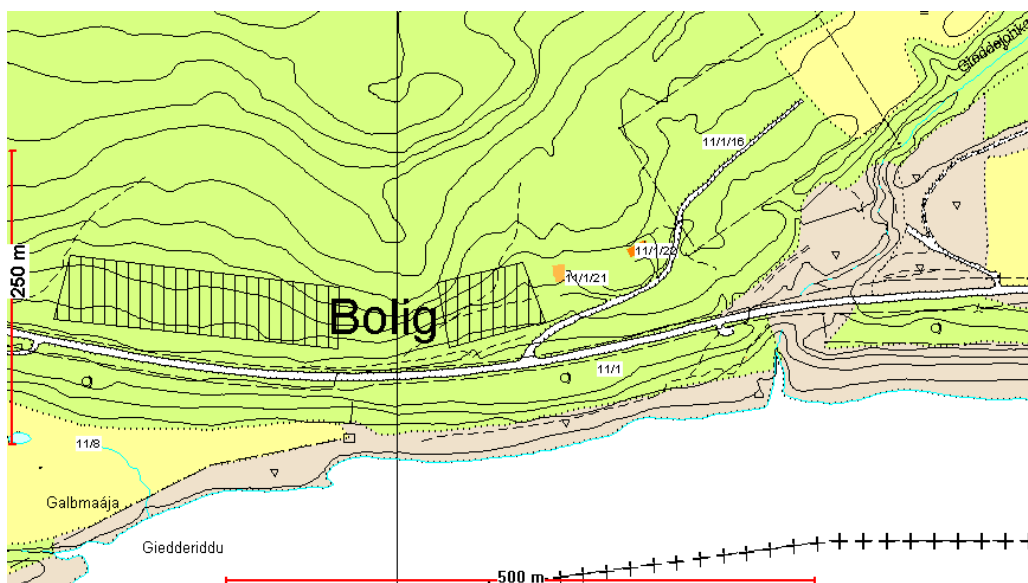

Storfossen er et svært viktig natur- og friluftsområde. Det er uaktuelt å legge ut boligtomter på nedsiden av E6 mot elva, men det er rom for en tomt i tilknytning til eksisterende bebyggelse i selve bygda og to tomter vest for Jálvviyhka, jfr kart 16.

Kart 16: Spredt boligbygging, Bo 3 og 4, i Storfossen.

Bo 3: Jálvviyhka
Ant. boliger: 2

Bo 4: Storfossen
Ant. boliger: 1

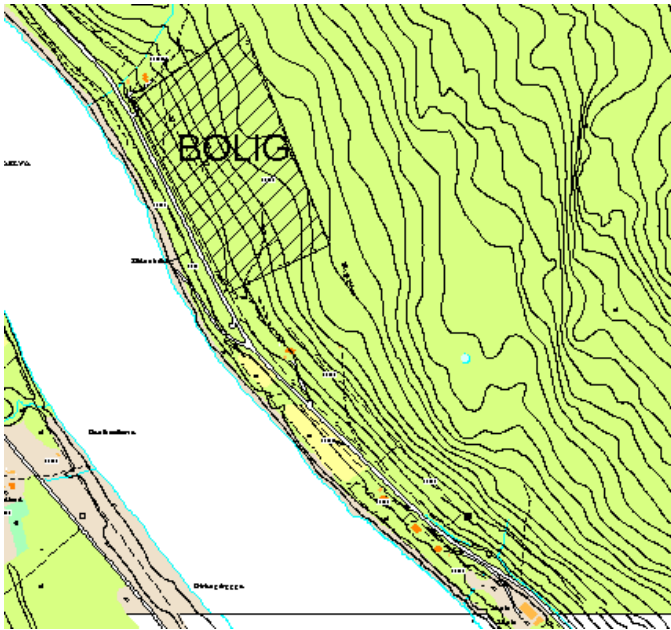

*Båteng/
Gieddejohka*

Bo 5: Gieddejohka
Ant. boliger: 5

Kart 17: Spredt boligbygging, Bo 5, Gieddejohka.

Polmak

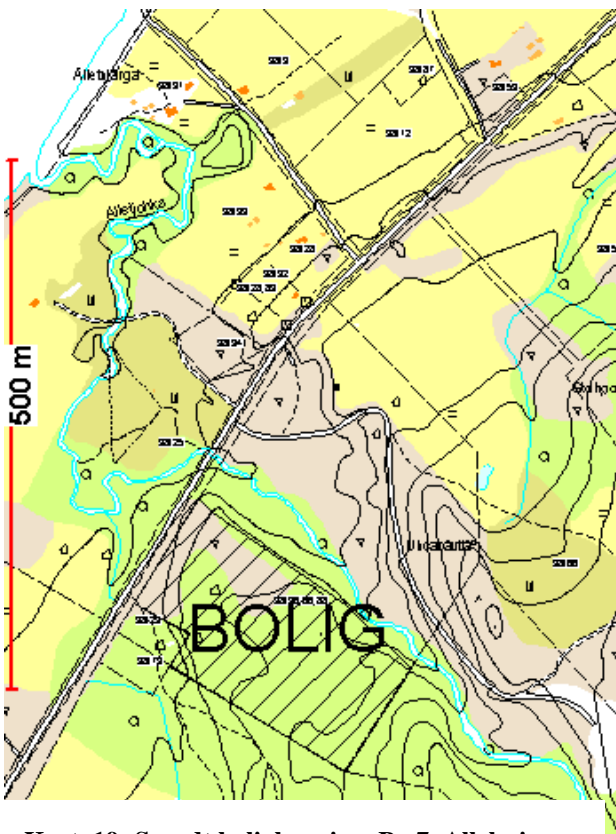
Bo 6: Polmak nord
Ant. boliger: 3

Området har vært foreslått lagt ut til fritidsformål, men det ligger mellom 2 boligtomter, og det er derfor ønskelig at det blir forbeholdt boligbebyggelse i den kommende 4 årsperioden.

Kart 18: Spredt boligbygging, Bo 6, Polmak.

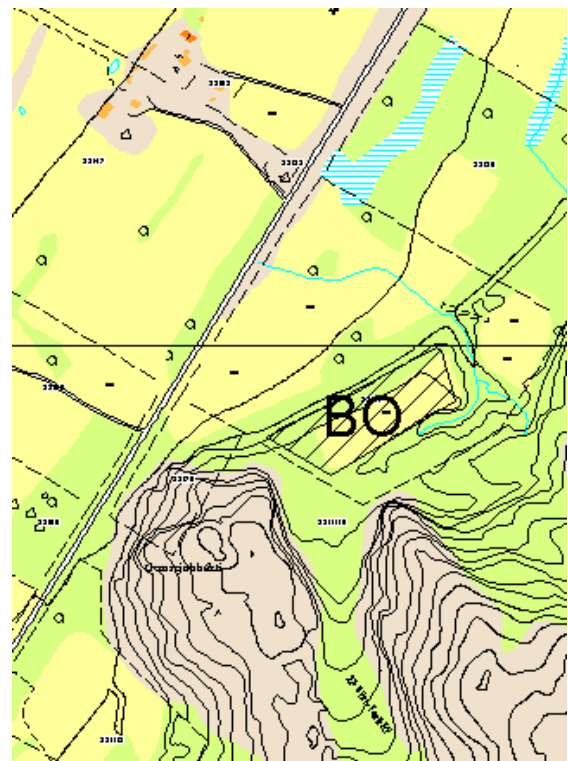
Alleknjarg

Alleknjarg er en viktig landbruksbygd med et aktivt lokalmiljø. Av hensyn til landbruksinteressene i bygda må kommunen være restriktiv til bygging som ikke skjer som ledd i landbruksaktivitet.

Kart 19: Spredt boligbygging, Bo 7, Alleknjarg.

Bo 7: Alleknjargsetta
Ant. boliger: 4
Grunn: Privat, gnr. 38/36
Krav: Bevare den vinddempende effekten av vegetasjonen.

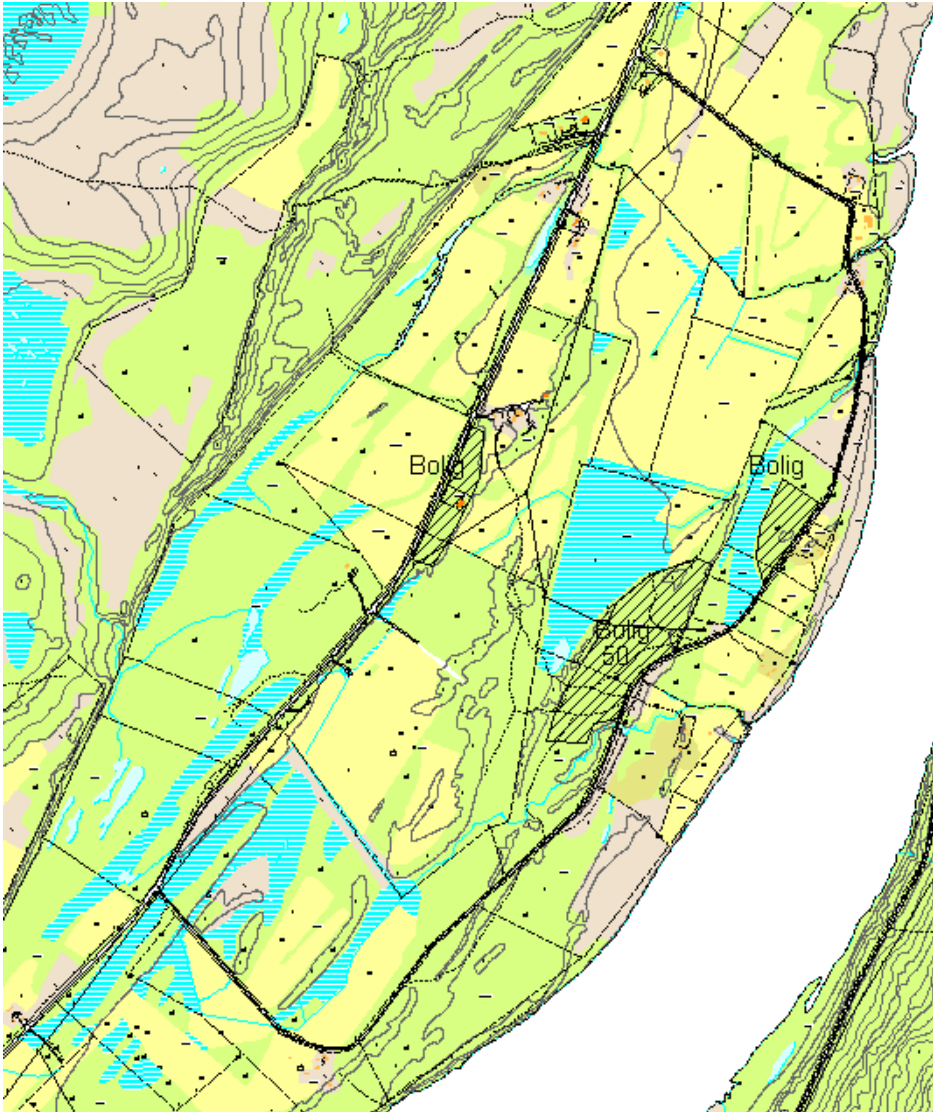
Kart 20: Spredt boligbygging, Bo 8, Alleknjarg.

Bo 8: Geassejohbákti
Ant. boliger: 2
Grunn: Privat, gnr. 38/47
Krav: Reserve i et 50 årsperspektiv. LNF formål i planen.

Holmesund

Holmesund er en bygd i vekst med jevn etterspørsel etter boligtomter. Det er samtidig en av de viktigste jordbruksbygdene i kommunen. Det er stor etterspørsel etter dyrkbar jord, og kommunen kan derfor ikke ta dyrkbar landbruksjord i bruk til boligformål. En må også være oppmerksom på evt. framtidig behov for beiteareal. På bakgrunn av dette har kommunen lagt til rette for en utbygging i små felt framfor spredt utbygging, da det ikke legger beslag på så store arealer.

Kart 21: Områder for spredt boligbygging, Bo 9 – 11, Holmesund.

Bo 9: Jogašsiedga (Holmesundsletta)

Ant. boliger: 2-4

Grunn: Privat, gnr. 12/88

Krav: Opprettholde en viss vegetasjonsskjerm.

Bo 10: Čearbmatguohppi

Ant. boliger: 4

Grunn: Privat, gnr. 12/32

Krav: Bevare nødvendig vegetasjonsskjerm.

Stenge veien for gjennomkjøring

Bo 11: Vuopmečorru

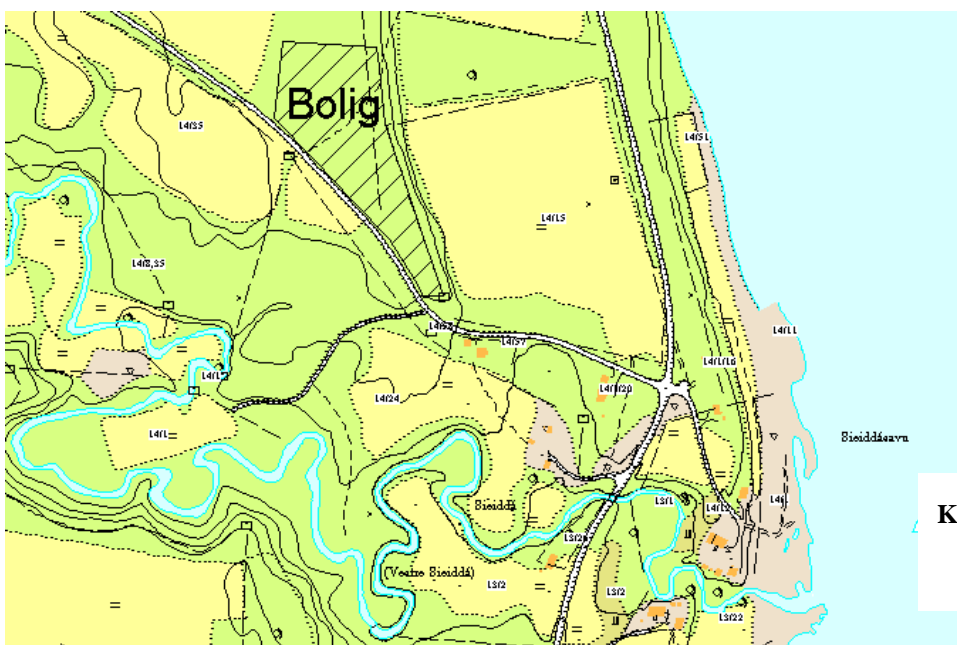
Ant. boliger: 10

Grunn: Privat, gnr. 12/26 og statsgrunn, 12/1

Krav: Reserve for evt. boligbygging i et 50 årsperspektiv. LNF-formål i planen.

Sentrumsområdet

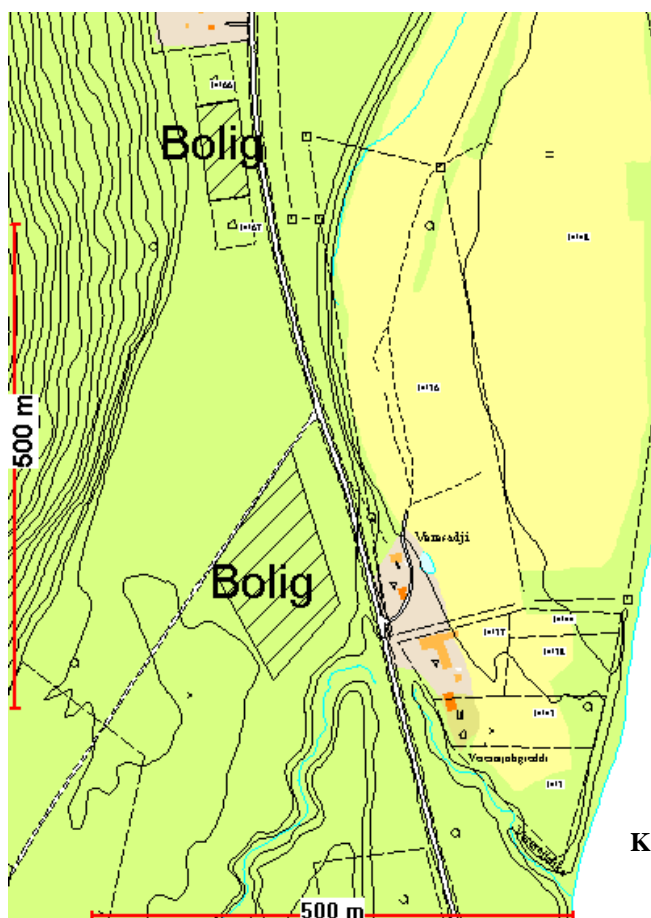
Skiippagurra, Seida og Tana bru har utviklet seg til å bli sentrumsområdet i kommunen der areal er en begrenset ressurs. Kommunen tillater derfor ikke spredt utbygging i disse områdene. All utbygging på strekningen Veienden (Skiippagurra) – Luftjohka på østsida av Tanaelva, og Mohkeveaijohka (Vestre Seida) – Lismajohka, skal skje på bakgrunn av arealdel, regulerings- eller bebyggelsesplan, jf. 2.5.1.1

Vestre Seida

Bo 12: Vestre Seida
Ant. boliger: 6
Grunn: Statsgrunn og feste 14/1/2.

**Kart 22: Spredt boligbygging,
Bo 12, Vestre Seida.**

Masjoksletta

I starten av Masjoksletta er det et stort område som egner seg for boligbygging, selv om det ligger noe østvendt og derfor mister sola tidlig på ettermiddagen. Området er ganske stort og kan gi rom for en større utbygging. Det ligger såpass nær Tana bru at en kan vente en større etterspørsel etter tomter her.

På bakgrunn av dette har kommunen avgrenset to områder i sørenden av sletta for boligformål for inntil 8 nye boligtomter. De øvrige delene av dette området reserveres for eventuell framtidig utbygging.

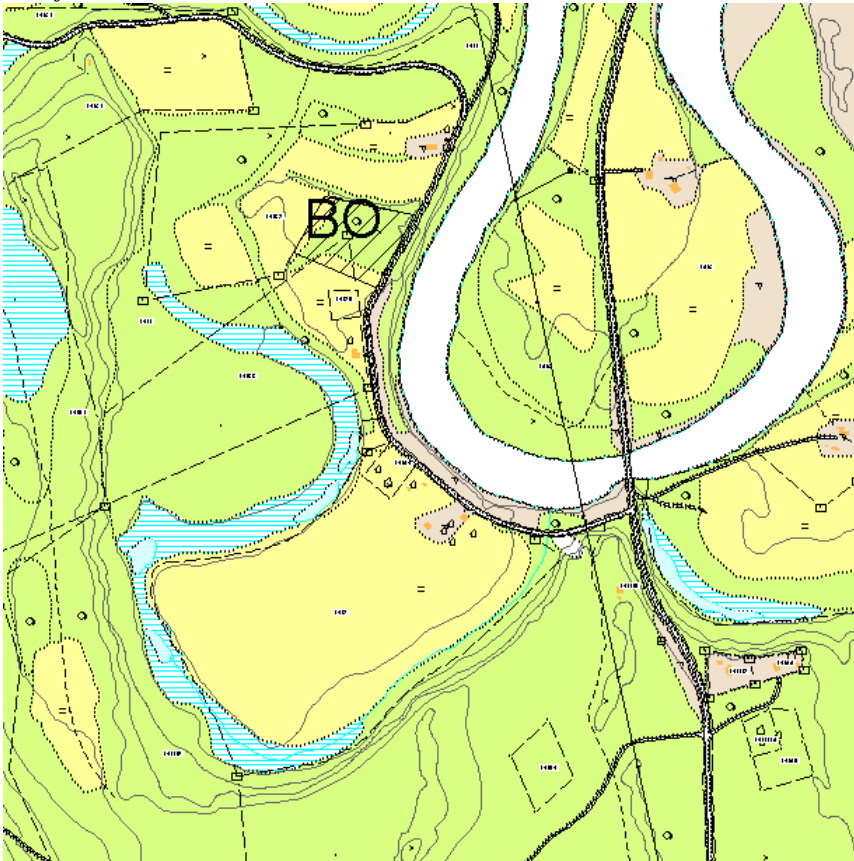
Bo 13: Masjoksletta sør
Ant. boliger: 2 + 6
Plankrav: Boliger i 1 – 1 ½ etg.
Felles avkjørsel

Kart 23: Spredt boligbygging, Bo 13, Masjoksletta sør.

Bo 14: Skiippagurra (kart 2, s 14)
Ant. boliger: 2

Bo 15: Luftjok nord (kart 38, s 38)
Ant. boliger: 2
Anleggsbidrag for strømframføring.

Masjok

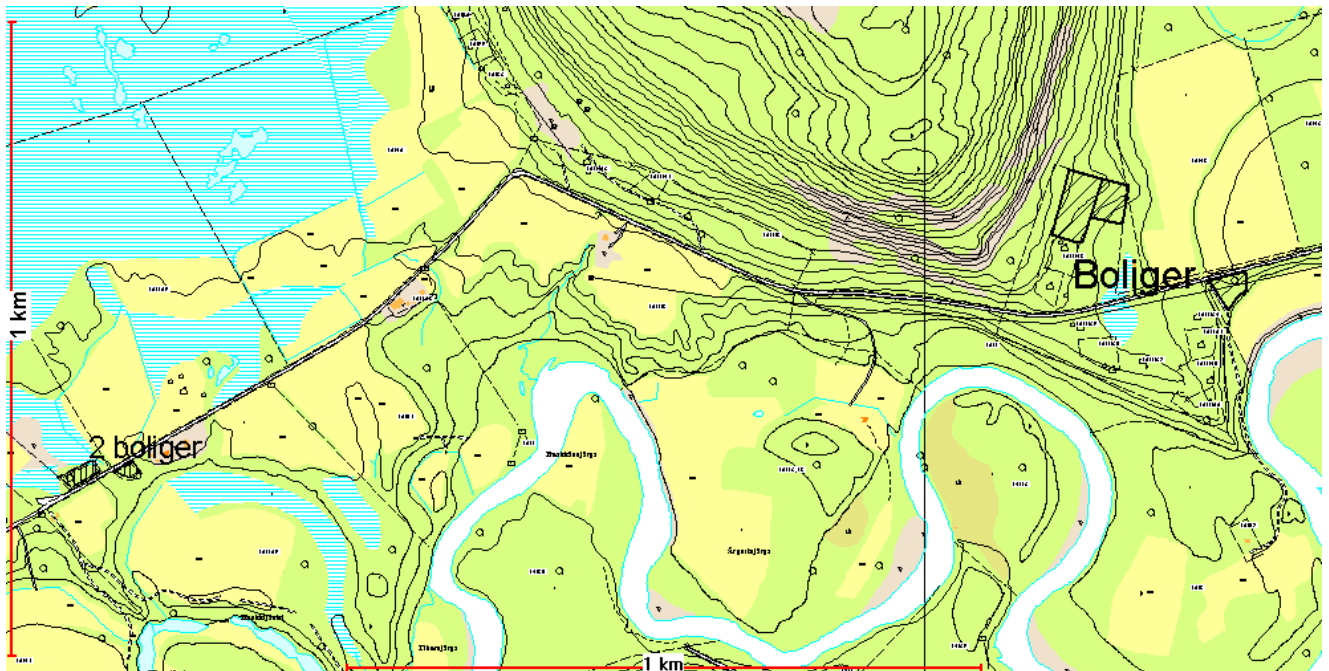

Bo 16: Masjok Nordnes
Ant. boliger: 4
Krav: Felles avkjørsel
Grensene til de private
eiendommene bør justeres for å
få til en god arrondering som gir
rom for 4 boligtomter.

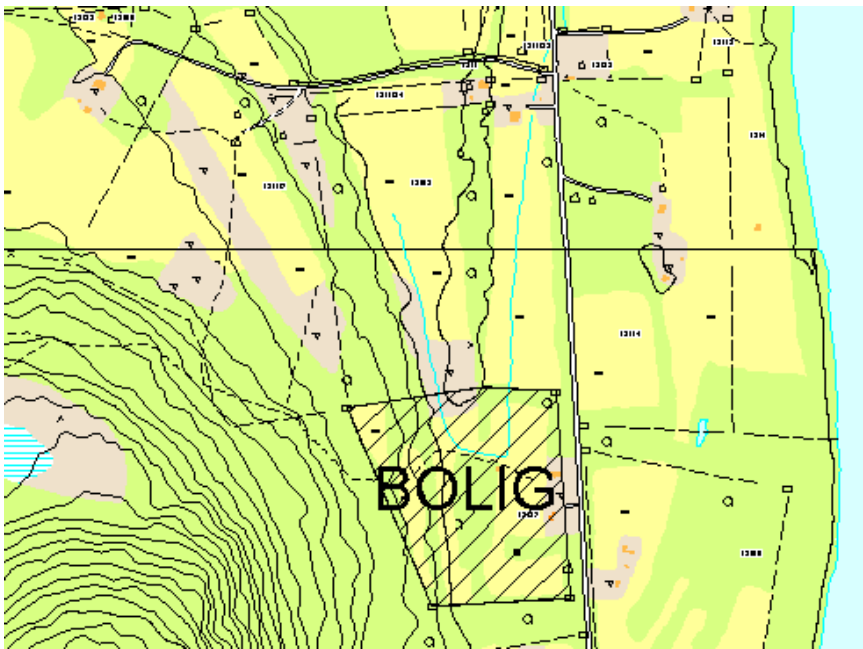
**Kart 24: Spredt boligbygging,
Bo 16, Masjok.**

Bo 17: Masjokdalen nedre
Ant. boliger 3 + 1
Annet: Fuktig og leirholdig grunn.

Bo 18: Masjokdalen øvre
Ant. boliger: 1 + 1

Kart 25: Områder for spredt boligbygging, Bo 17 og 18, Masjokdalen

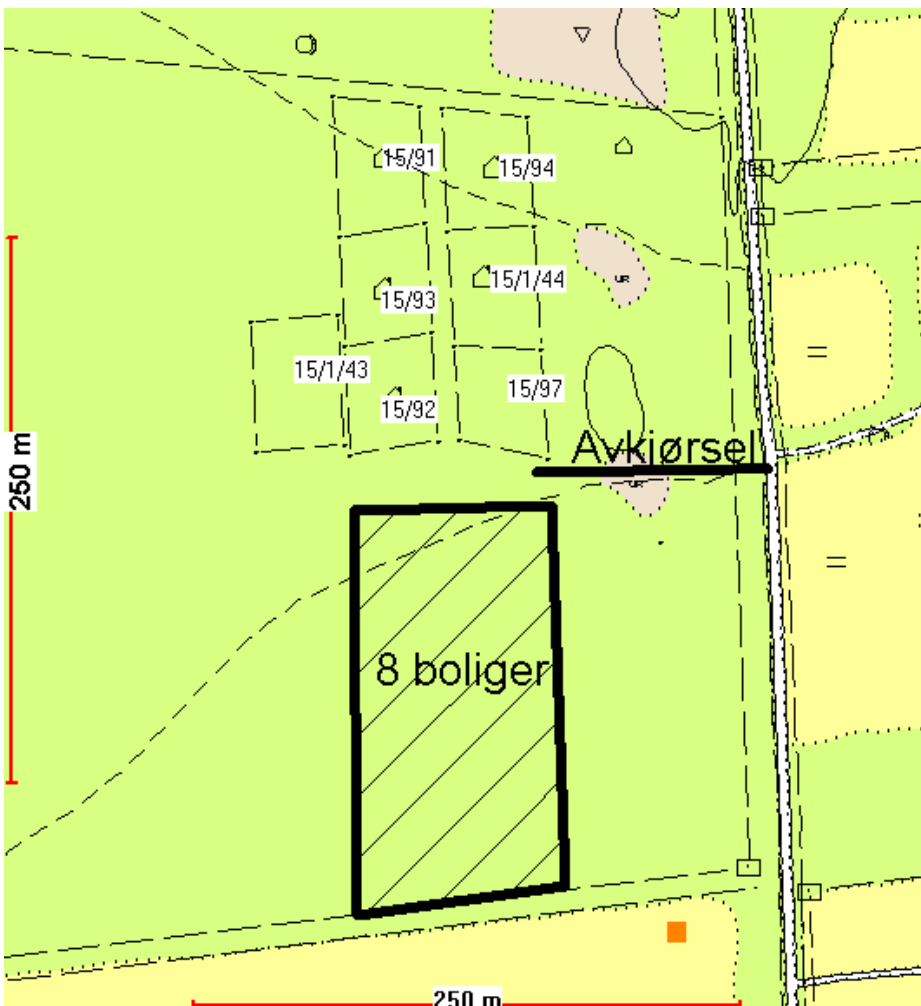

Holmfjell

Bo 19: Holmfjell
 Ant. boliger: 2
 Grunn: Privat, gnr. 15/37
 Krav: Må ikke bygge på dyrket mark.

Kart 26: Spredt boligbygging,

Bo 19, Holmfjell.

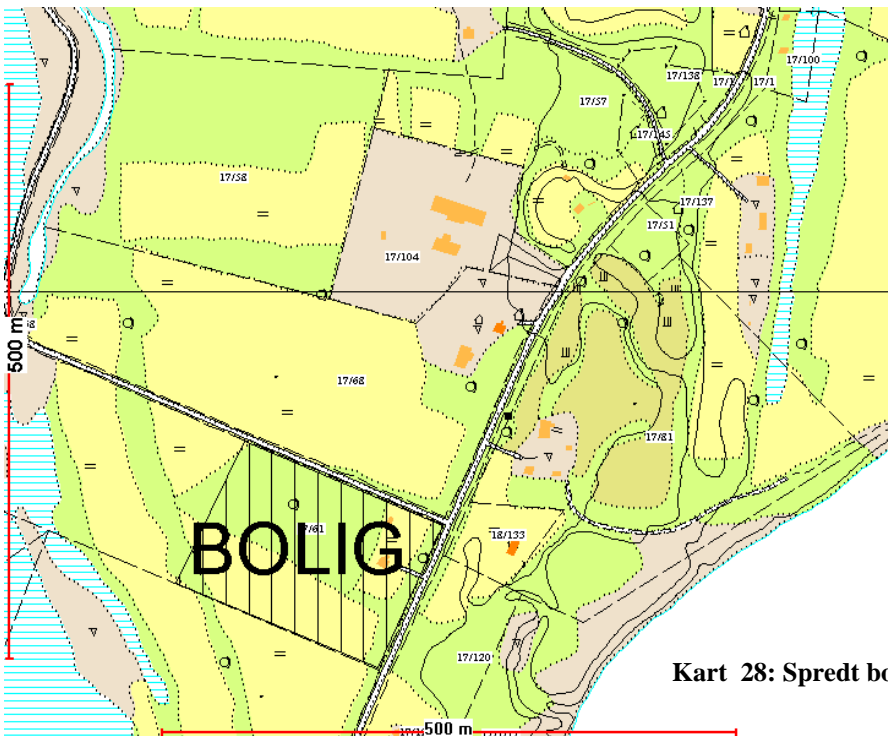
Gulbjok

Bo 20: Gulbjok
 Ant. boliger: 8
 Grunn: Statsgrunn

Kart 27: Spredt boligbygging,

Bo 20, Gulbjok.

Boftsa

I Boftsa har det ikke vært stor etterspørsel etter boligtomter, men kommunen mener det er hensiktsmessig å legge ut noen tomter i nærheten av skolen.

Bo 21: Boftsa

Ant. boliger: 4

Krav: Felles avkjørsel.

Tillatelse fra landbruksmyndighetene.

Kart 28: Spredt boligbygging, Bo 21, Boftsa.

Rustefjellbma

Et område som ble lagt ut til spredt boligbygging i den gjeldende delplanen som ble vedtatt i 1994, er opprettholdt, jfr. kart 4 ovenfor.

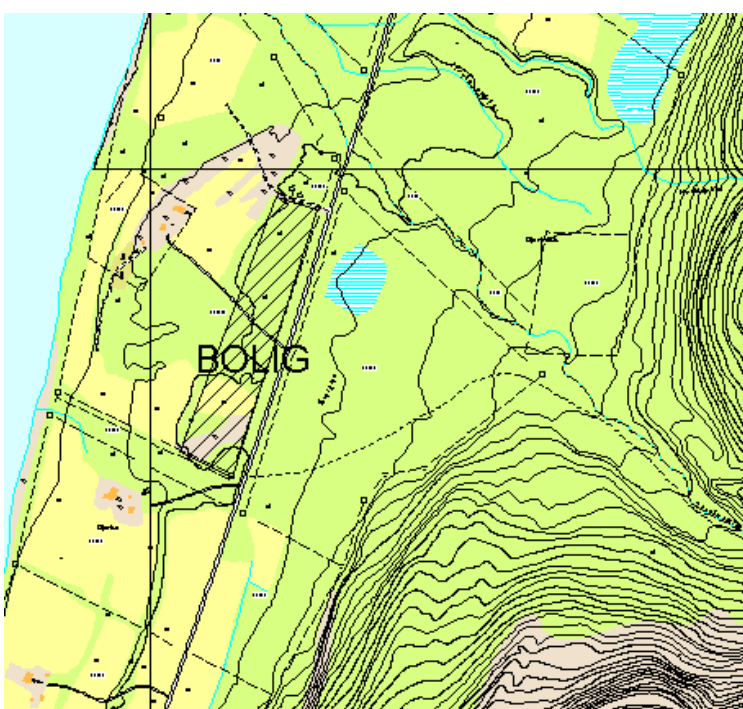
Bo 22: Rustefjellbma

Ant. boliger: 3

Grunn: Privat

Rustefjellbma - Langnes

Hele denne strekningen er spredt utbygd, og det er stort sett bare private eiendommer i området. Etterspørselen etter boligtomter er ikke stor, og det er vanskelig å fange opp boligønsker i arealdelen. Kommunen legger derfor opp til at utbygging i området kun skjer på bakgrunn av enkeltsøknader om dispensasjon etter plan- og bygningslovens § 7.

Fingervann

I den gjeldende arealdelen ble et stort område ved Fingervannselva lagt ut som LNF sone B. Området er ubebygget, og i planperioden har det ikke vært etterspørsel etter tomter her. På elvesiden av RV 890 er det tidligere fradelt tomt og bygd bolig, og det er hensiktsmessig å samle bebyggelsen på denne siden av veien.

Bo 23: Fingervann

Ant. boliger: 6

Krav: Felles avkjørsel fra RV 890.

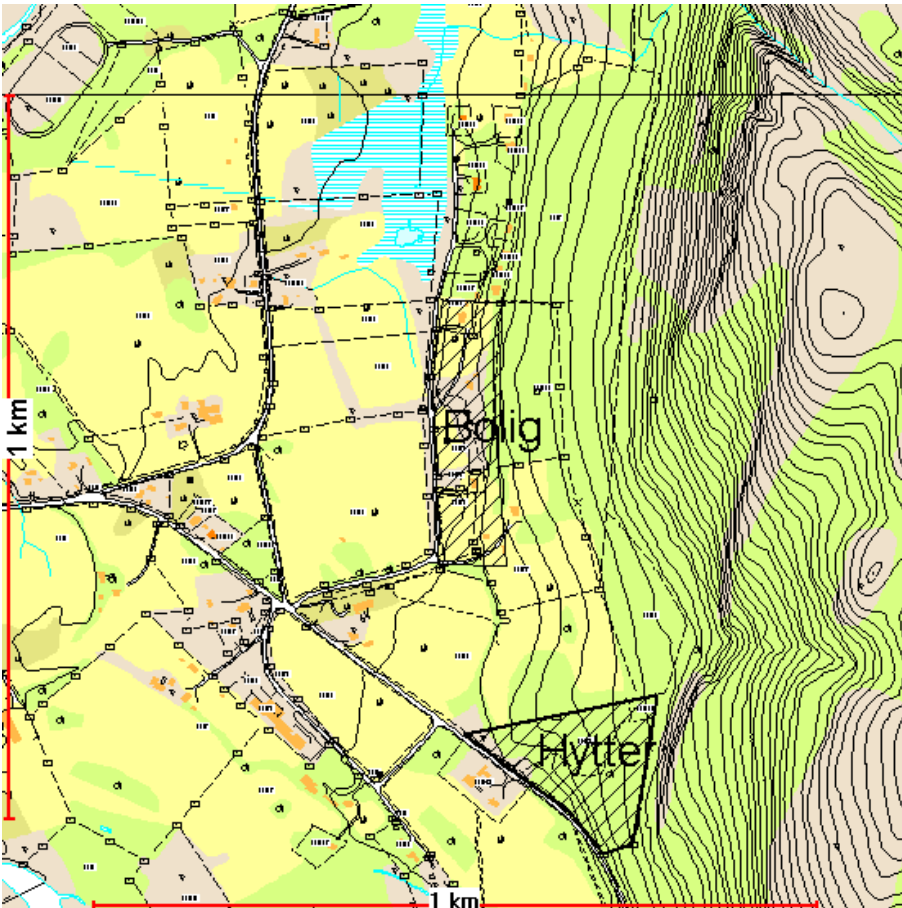
Kart 29: Spredt boligbygging, Bo 23, Fingervann.

Sandlia/ Petterlund/ Austre Bonakas

I dette området er etterspørselen etter boligtomter svært lav, og det er vanskelig å styre den til gitte områder. Kommunen legger derfor opp til at boligbygging i området kun skjer på bakgrunn av enkeltsøknader om dispensasjon etter plan- og bygningslovens § 7.

Austertana

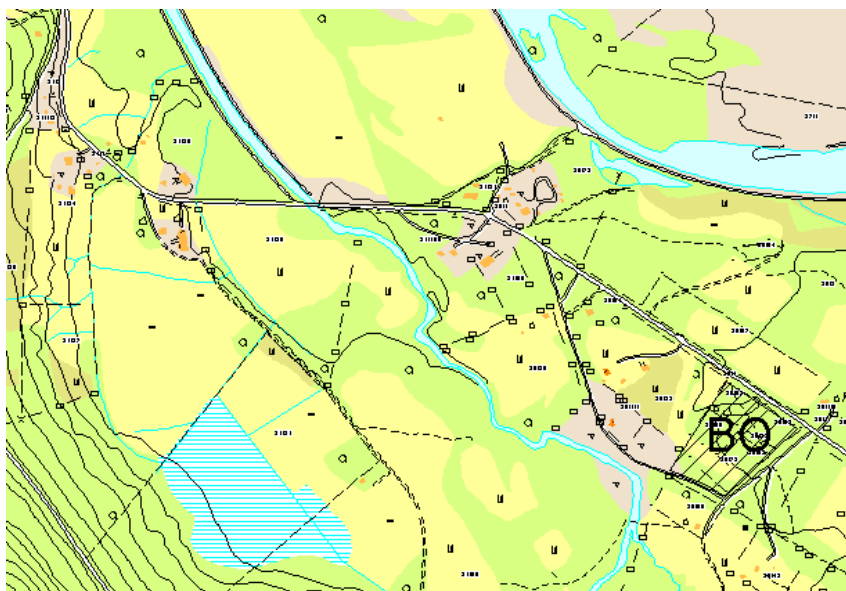
Austertana har to tyngdepunkter. Det ene rundt kapellet og bensinstasjonen ved RV 890, og det andre i tilknytning til butikken og skolen/ samfunnshuset. De to sentrene utnytter ulike nisjer og betjener ulike kundegrupper. Kommunen mener derfor det er riktig å opprettholde disse to sentrene. Boligbyggingen bør imidlertid i størst mulig grad styres til områder nær skolen for å gi barna kort skolevei..

I det regulerte boligfeltet er det fortsatt et par ledige tomter. Velforeningen for boligfeltet har bedt om at en eller to tomter omgjøres til lek og idrettsformål, og dette er en sak kommunen arbeider med. Den øvre delen av dette feltet er ikke påbegynt, og vil heller ikke bli utbygd dersom ikke næringsaktiviteten i Austertana øker. Det er derfor behov for områder der spredt utbygging kan tillates, og der kommunen slipper å stå for opparbeidingen.

Bo 24: Leirpollskogen sør
Ant. boliger: 3
Grunn: Privat

Kart 30: Spredt boligbygging, Bo 24, Leirpollskogen.

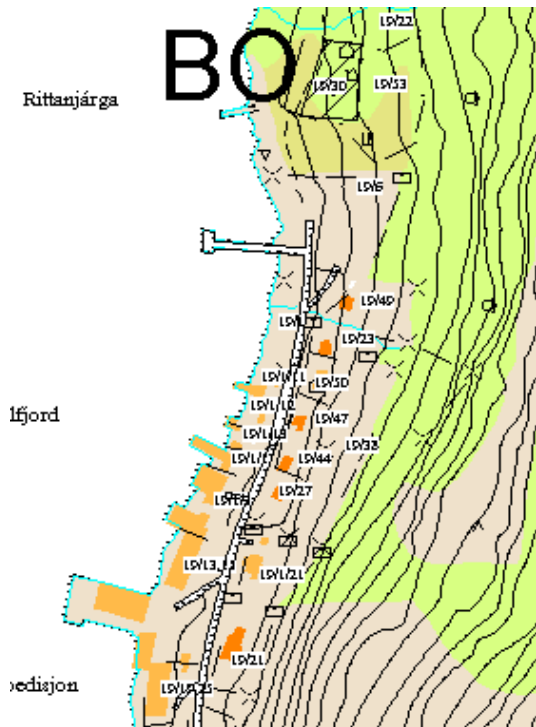

Bo 25: Austertanasletta
Ant. boliger: 3

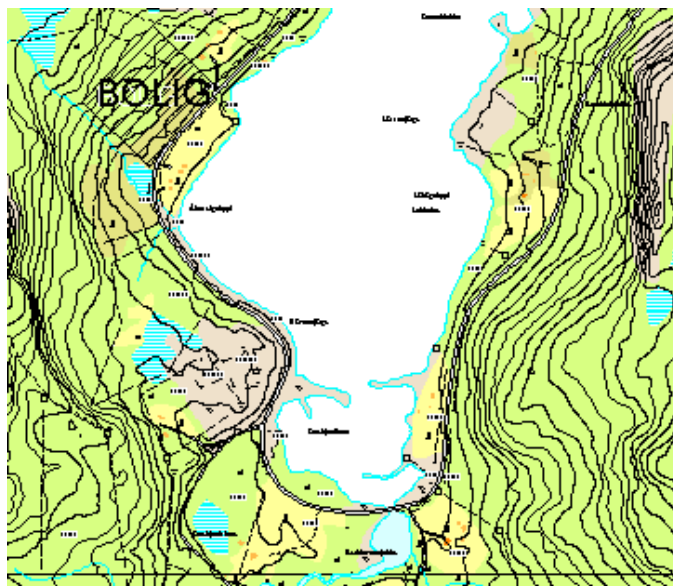
Kart 31: Spredt boligbygging, Bo 25, Austertanasletta.

Vestsektoren

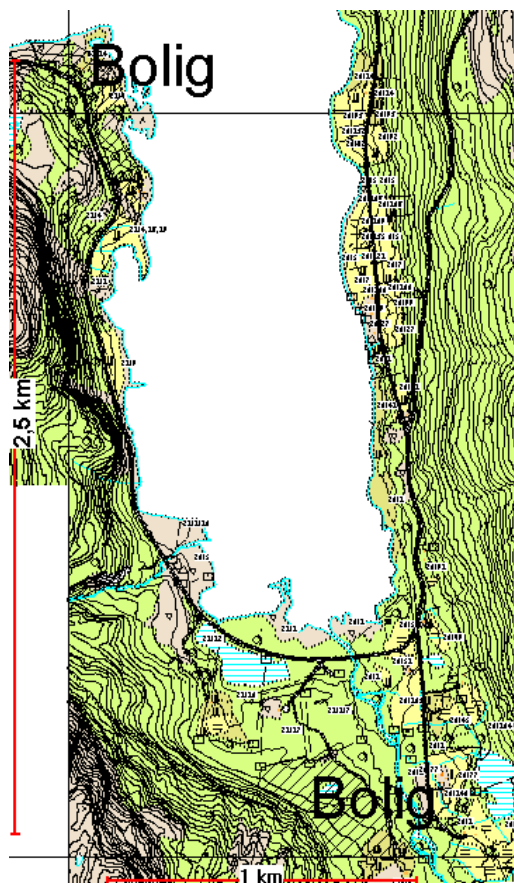
Fjordområdene i vestdelen av kommunen har opplevd en utvikling der det blir stadig færre fastboende, og samtidig sterkere ønsker om fritidsboliger fra befolkningen i andre deler av kommunen. Grunnlaget for bosettingen i vestsektoren var landbruk og fiske, og folk i bygdene Smalfjord, Torhop og Vestertana har fortsatt et sterkt forhold til disse næringene. I dag er det imidlertid få som lever av primæræringene. De fleste arbeider i serviceyrker i Boftsa, Rustefjelbma eller Tana bru.

Kart 32: Spredt boligbygging, Bo 26, Smalfjord kai.

Kart 33: Spredt boligbygging, Bo 27, Smalfjord vest.

Bo 26: Smalfjord kai

Ant. boliger: 1

Ikke brudd mot horisonten

Bo 27: Smalfjord vest

Ant. boliger: 3

Krav: Felles avkjørsel

Kommunen opprettholder de tre boligområdene som ble lagt ut i den gjeldende arealdelen, i påvente av evt. ny aktivitet i vestsektoren, men antallet bygg som tillates oppført reduseres. I tillegg åpnes det for en mindre utbygging ved Låssi i Vestertana, jf. kart 34 .

Bo 28: Leibos vest

Ant. boliger: 4

Bo 29: Låssanjårga

Ant. boliger: 3

Krav: Bebyggelsen, minst 50 meter fra sjøen.
Eksisterende avkjørsler skal benyttes.

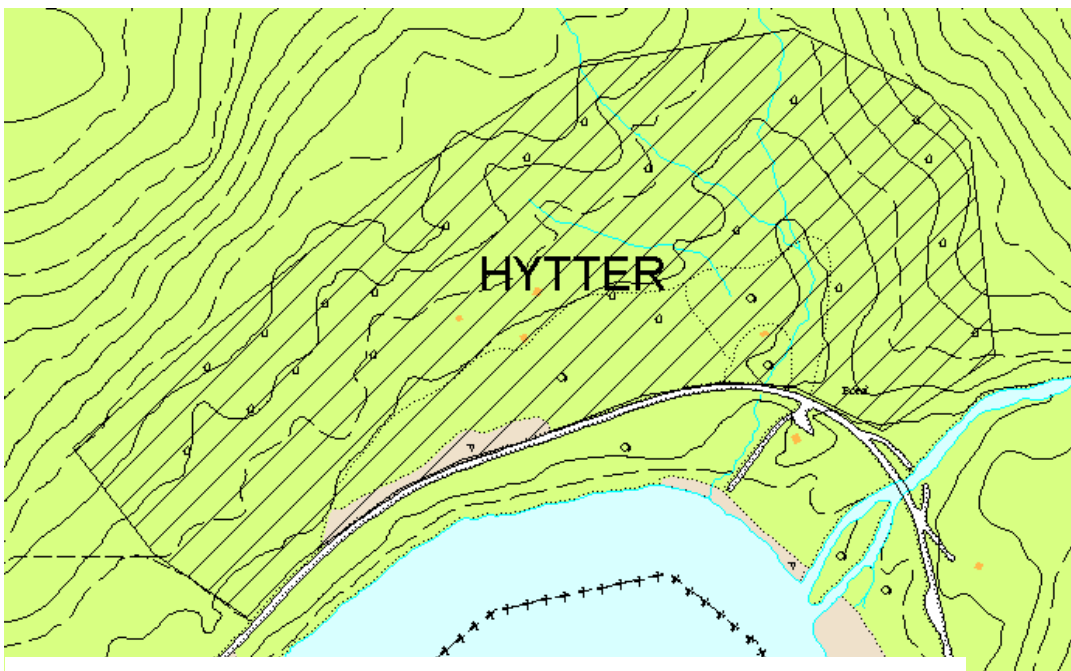
Kart 34: Spredt boligbygging, Bo 28-29, Vestertana.

2.4.2.2 Fritidsbebyggelse

Plan- og bygningslovens § 20-4 punkt c åpner for at det i LNF områder kan tillates spredt utbygging til fritidsformål. Det er et krav til slike områder at omfang og lokalisering av bebyggelsen er fastlagt: *For områder nevnt i første ledd nr. 2 kan gis bestemmelser om omfang og lokalisering av spredt boligbebyggelse og ervervsbebyggelse som ikke er tilknyttet stedbunden næring, og om fritidsbebyggelse, herunder stille krav om bebyggelsesplan.*

Tana kommune vil ha en offensiv og bevisst holdning til fritidsbebyggelse. I gjeldende planperiode, 2002 – 2013, tillates oppført inntil 60 nye hytter i kommunen. Utbygging til fritidsformål skal i størst mulig grad konsentreres til felt og styres til områder der tilknytning til offentlig eller privat vei er enkelt. I områdene som legges ut til fritidsbebyggelse skal det legges vekt på skjerming og terrenntilpassing. Tana kommune vil føre en streng dispensasjonspraksis når det gjelder fritidsbebyggelse. Unntatt fra dette er områdene Petterlund – Austre Bonakas og Austertana, der fritidsbebyggelse ønskes velkommen for å opprettholde, og skape ny, aktivitet.

Kommunen vil være bevisst på forholdet til veietablering til hytter. Forskrift av 15.mai 1988 nr 356 om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag hjemler *på vinterføre transport av materialer,utstyr og arbeidsfolk til bygging i samsvar med byggetillatelse (§ 3 d)*, men **ikke** utkjøring av materialer på barmark. I felt der det ikke er lagt opp til veietablering, vil kommunen sørge for at dette ikke skjer gradvis, slik det i dag er i ferd med å skje i hyttefeltet på Seidafjellet. For å unngå dette, legger kommunen ut tilstrekkelig areal til parkeringsplasser i tilknytning til hyttefeltene. Under denne rulleringen er det særlig aktuelt i tilknytning til hyttefeltene på Seidafjellet og i Rustefjelbma.

Borssejohka

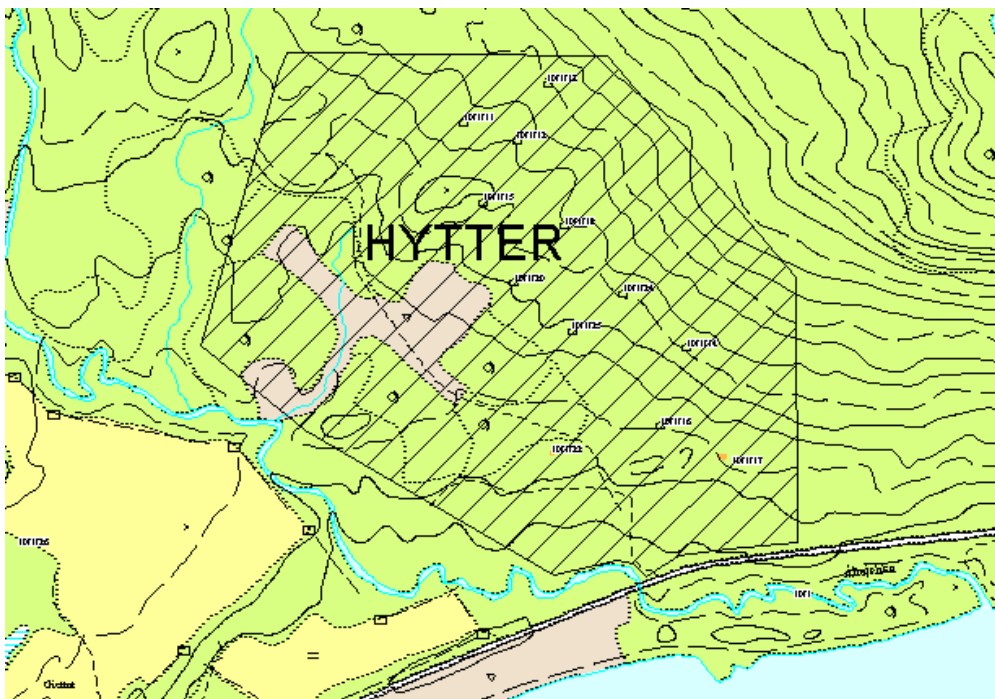
Hyttefeltet i Borssejohka er relativt tett bebygd, men det er fortsatt mulig å etablere to nye hytter i tilknytning til de eksisterende, jfr. kart 35.

Hy 1: Borssejohka
Ant. hytter: 2
Grunn: Statsgrunn

Kart 35: Borssejohka hyttefelt, Hy 1, fortettes med to nye hytter.

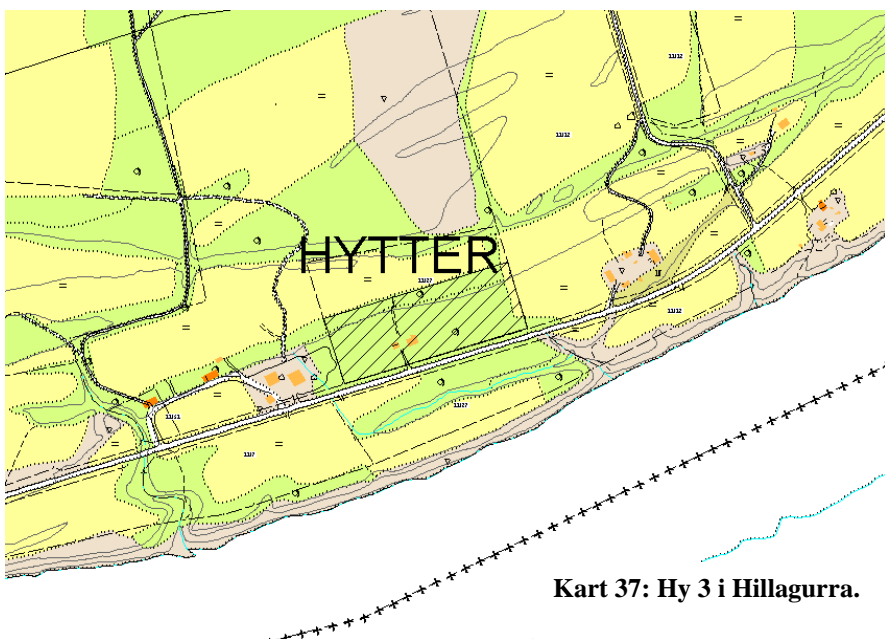

Áitejohka

Hy 2: Áitejohka
Ant. hytter: 5
Grunn: Statsgrunn

Kart 36: Áitejohka hyttefelt, Hy 2, fortettes med inntil 5 nye hytter.

Hillagurra

Hy 3: Hillagurra
Ant. hytter: 2
Grunn: Privat, gnr. 11/27
Området er redusert noe i forhold til opprinnelig forslag, slik at landbruksjord ikke blir berørt av evt. ny bebyggelse.

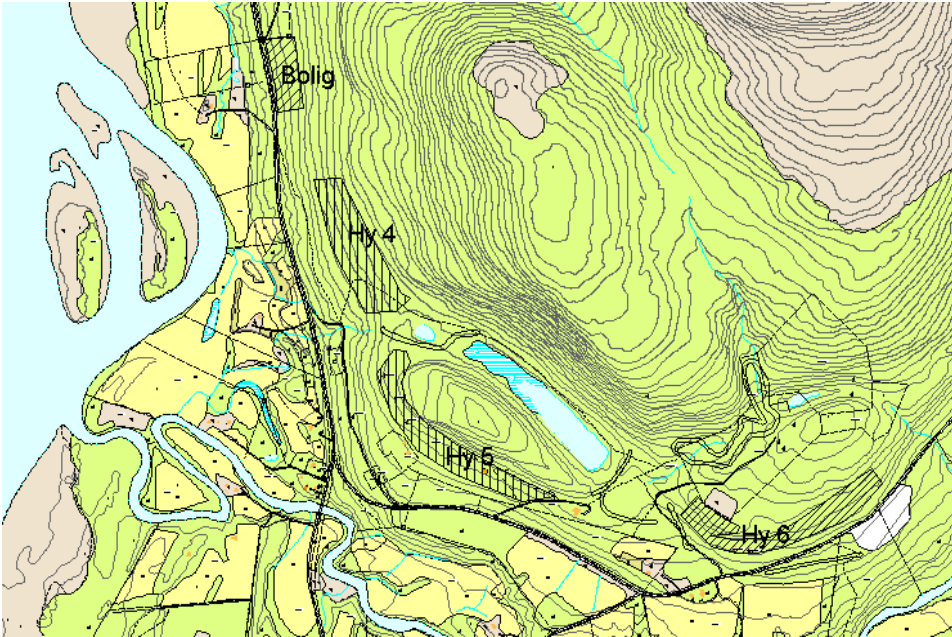
Kart 37: Hy 3 i Hillagurra.

Seidafjellet

På Seidafjellet finner vi det største hyttefeltet i Tana kommune. Det er regulert for nær 60 hytter, og det er et par ubebygde punktfester igjen. Det ble vurdert om en skulle utvide dette området med inntil 20 nye hytter, men reindriftsnæringa reiste innsigelse mot dette. Elgtrekket går i stor grad i utkanten av myra under bakken for det eksisterende feltet, og ville ikke bli berørt av en evt. utvidelse.

Luftjokdalen

I den gjeldende arealdelen ble store deler av Luftjokdalen, med unntak av trekkområdene for reindriftsnæringa, lagt ut som områder der spredt bolig-, ervervs- og fritidsbebyggelse kunne tillates dersom det ikke kom i konflikt med viktige sektorinteresser. På bakgrunn av dette har det skjedd en gradvis utbygging i området over den siste 9 års perioden, utelukkende til fritidsformål. Det har vært tilfeller av konflikt mellom bolig- og fritidsønsker i Luftjok. På bakgrunn av dette har kommunen i arealdelen avgrenset områdene for videre utbygging til fritidsformål, jfr. kart 38.

Hy 4: Dagsverkvn.

Ant. hytter: 5

Krav: Opparbeiding av felles p-plass. Ikke vei-framføring til hyttene.

Hy 5: Gombola

Ant. hytter: 3 nye

Hy 6: Crossbanen

Ant. hytter: 4 nye

Innsigelse mot denne lokaliteten. Unntas rettsvirkning til støyyurderinger foreligger.

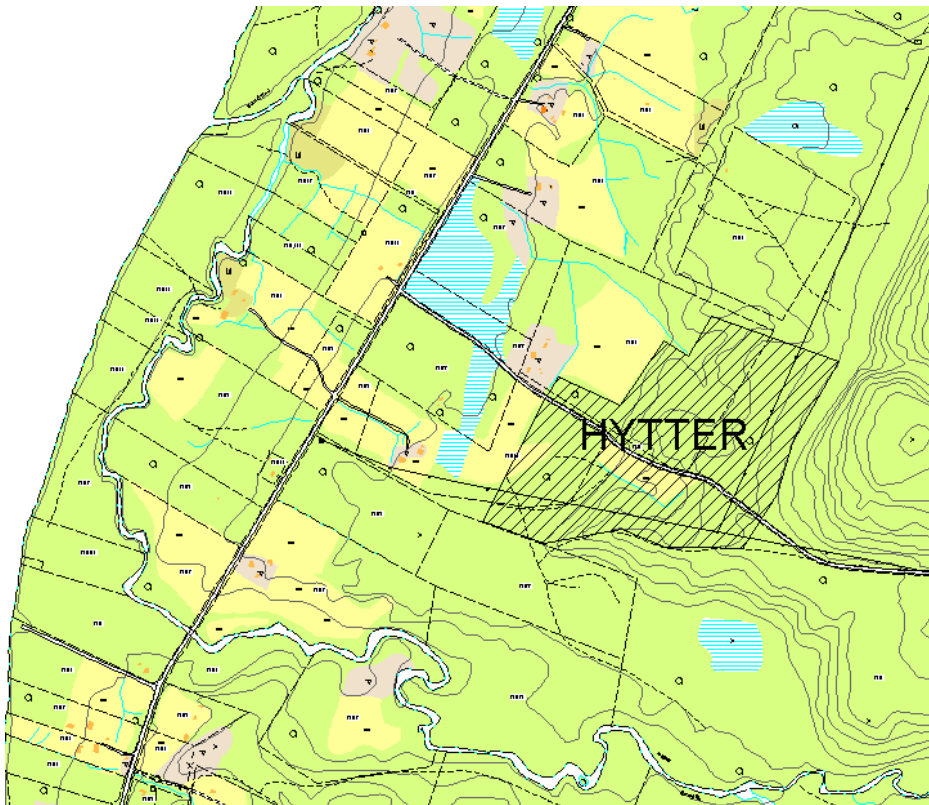
Kart 38: Hytteområder Hy 4 – 6, og område for spredt boligbygging, Bo 15, Luftjok.

Masjok

Kommunen har fått mange henvendelser om hyttetomter i Masjok. Masjokdalen er som nevnt ovenfor, et svært viktig natur- og friluftsområde. Dalen og elva er viktig for det biologiske mangfoldet og for både lokalbefolkningen og tilreisende. Fisket i Masjokelva trekker hvert år store mengder turister til området. Området kan derfor ha et potensial i forbindelse med framtidig reiseliv. Arealene som kan legges ut til fritidsformål er svært begrenset. Kommunen har derfor valgt å ikke legge ut områder i Masjokdalen til fritidsformål. I stedet for å legge områder ut til private hytter, vil kommunen åpne for at private grunneiere i området kan føre opp utleiehytter på egen eiendom, jf. s. 20 ovenfor.

Luftjok – Austre Bonakas

Hele strekningen fra Luftjok til Austre Bonakas har lav bosetting, og bærer preg av fraflytting. Det er mange hus og eiendommer i dette området som ikke blir vedlikeholdt og derfor forfaller. Kommunen vurderer det slik at fritidsbebyggelse ikke vil ha negative konsekvenser for andre interesser og legger opp til at det på denne strekningen, på fjellsiden av RV 890, kan føres en liberal dispensasjonspraksis når det gjelder fritidsbebyggelse. I tillegg har kommunen lagt ut et område til spredt fritidsbebyggelse; langs veien til Harrvannet.

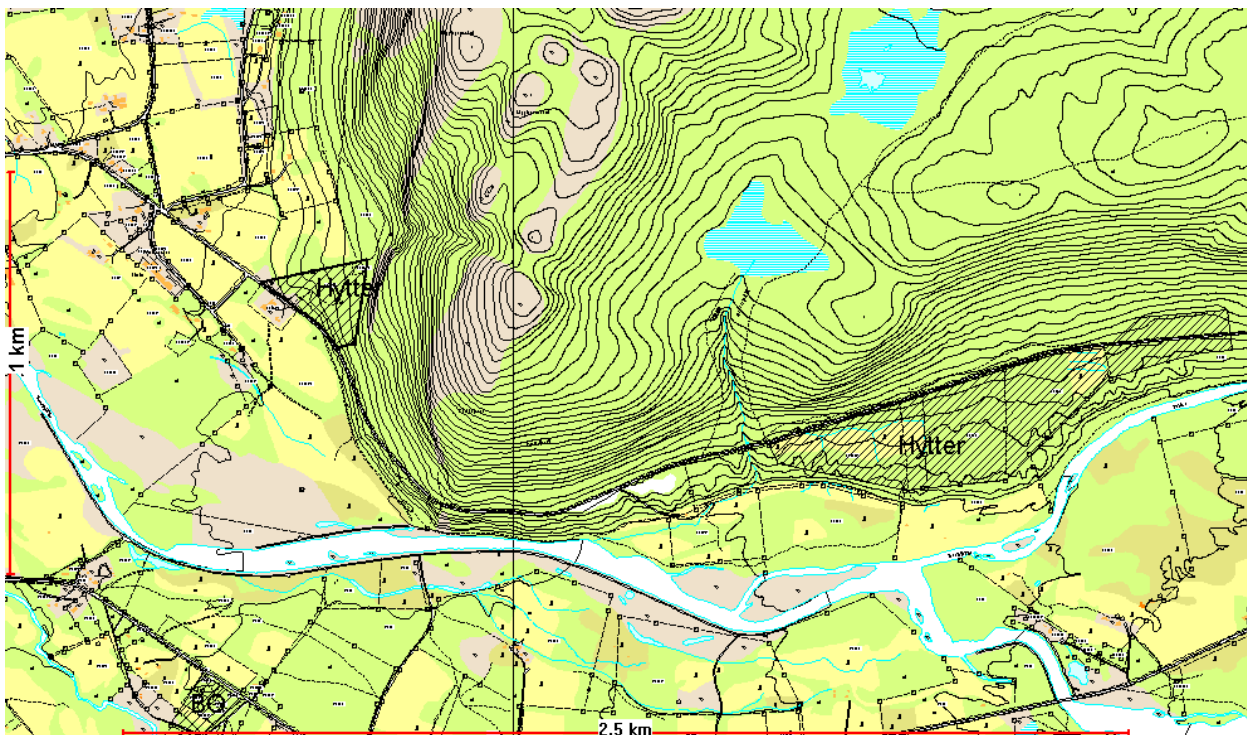

Kart 39: Hytteområde, Hy 7, langs Harrvannsveien.

Hy 7: Harrvann
 Ant. hytter: 10
 Grunn: Privat, gnr. 32/41 og 32/107, og statsgrunn.

Austertana

I den gjeldende arealdelen var to områder langs gamleveien oppover Julaelvdalen lagt ut til spredt fritidsbebyggelse. Det øverste området er tatt ut av hensyn til friluftslivsinteressene, mens det nederste er beholdt. I tillegg er deler av gnr. 27/35 i Leirpollskogen lagt ut til fritidsformål, jf. kart 40.

Kart 40: Områder for spredt hyttebebyggelse, Hy 8 og 9, Austertana.

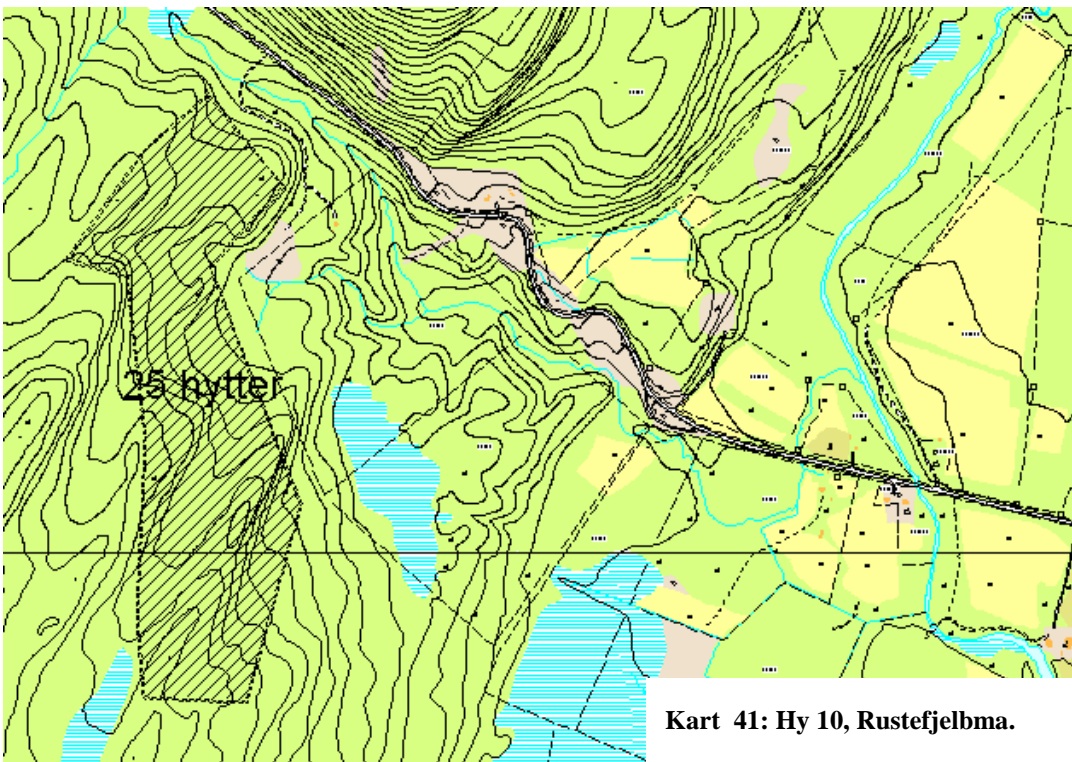
Hy 8: Leirpollskogen
Ant. hytter: 6
Grunn: Privat, gnr. 27/35

Hy 9: Gamleveien
Ant. hytter: 10
Grunn: Privat og statsgrunn

Lavvonjarg

Lavvonjarg er et unikt område i Tana. Stedet ble ikke brent under krigen, og de endringene som har vært foretatt i etterkrigstida er relativt små. Det er derfor av stor allmenn interesse å sikre at ny bebyggelse og endring av gammel bebyggelse ikke ødelegger det preget området har i dag. Kommunen mener det ikke bør åpnes for videre fritidsbebyggelse i dette området. Det er utarbeidet retningslinjer for saksbehandling som skal sikre at gammel bebyggelse ikke blir ødelagt gjennom til-, på- og ombygginger.

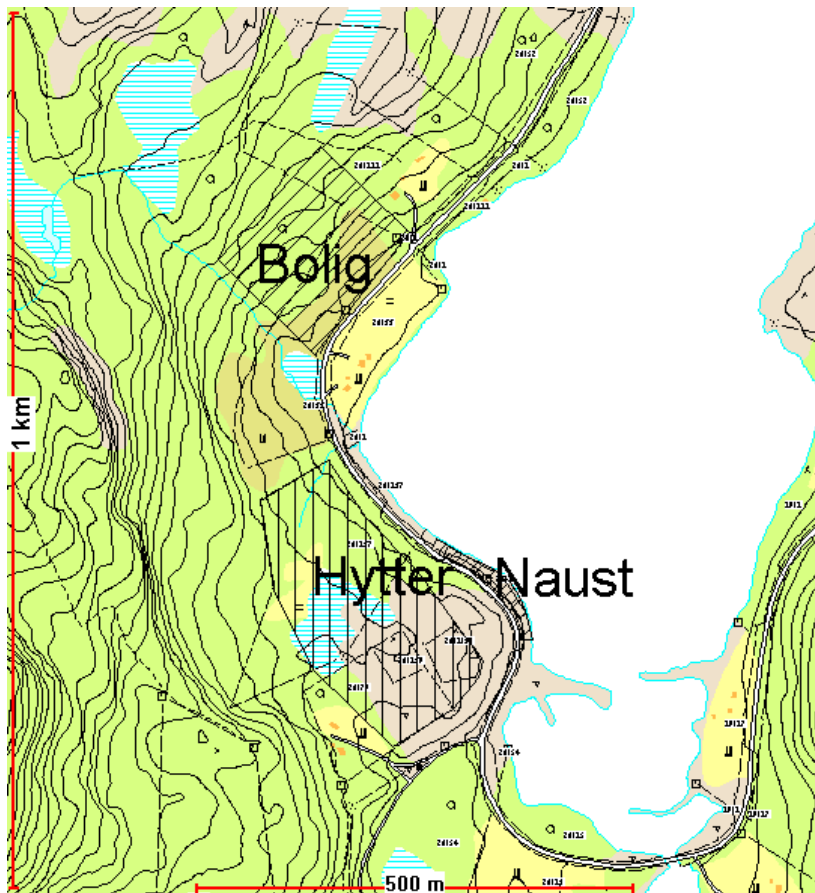
Rustefjelbma

Kart 41: Hy 10, Rustefjelbma.

Hy 10: Leirbakken
Ant. hytter: 25
Krav: Reguleringsplan må utarbeides.

Smalfjord

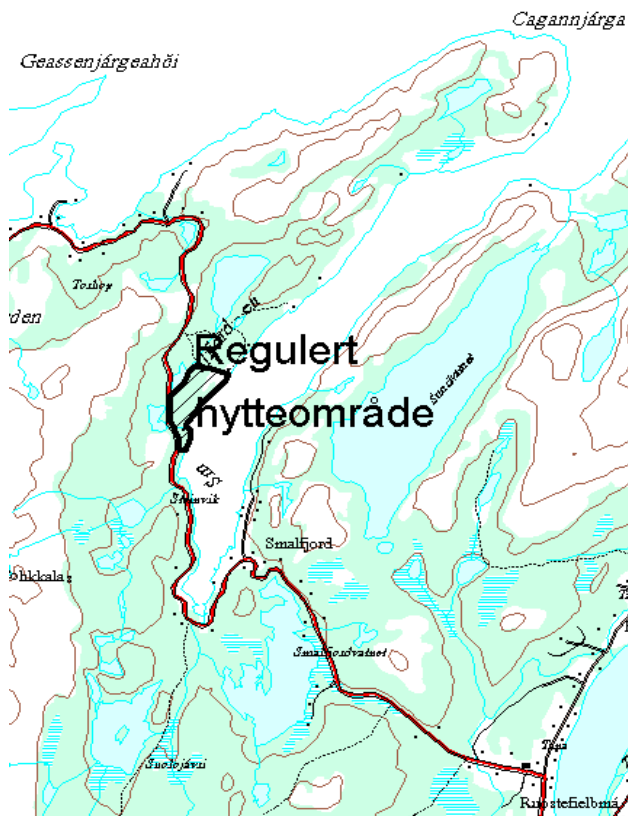

Kart 42: Område for spredt boligbygging, Bo 27 og hyttebygging, Hy 11 i Smalfjord.

Hy 11: Smalfjordbotn
Ant. hytter: 5
Grunn: Privat og statsgrunn

Hy 12: Smalfjord vest
Regulert hyttefelt
Ant. hytter: 15
Grunn: Statsgrunn

Gjennom planprosessen har kommunen fått flere henvendelser om hyttebygging langs hele vestsiden av Smalfjord. Området er et mye brukt friluftsområde med store naturverdier og lite bebyggelse. Kommunen mener derfor det ikke bør foretas flere inngrep i området, men at det etableres som et natur- og friluftsområde med byggeforbud. Dette er i tråd med lokalbefolkningens ønsker.

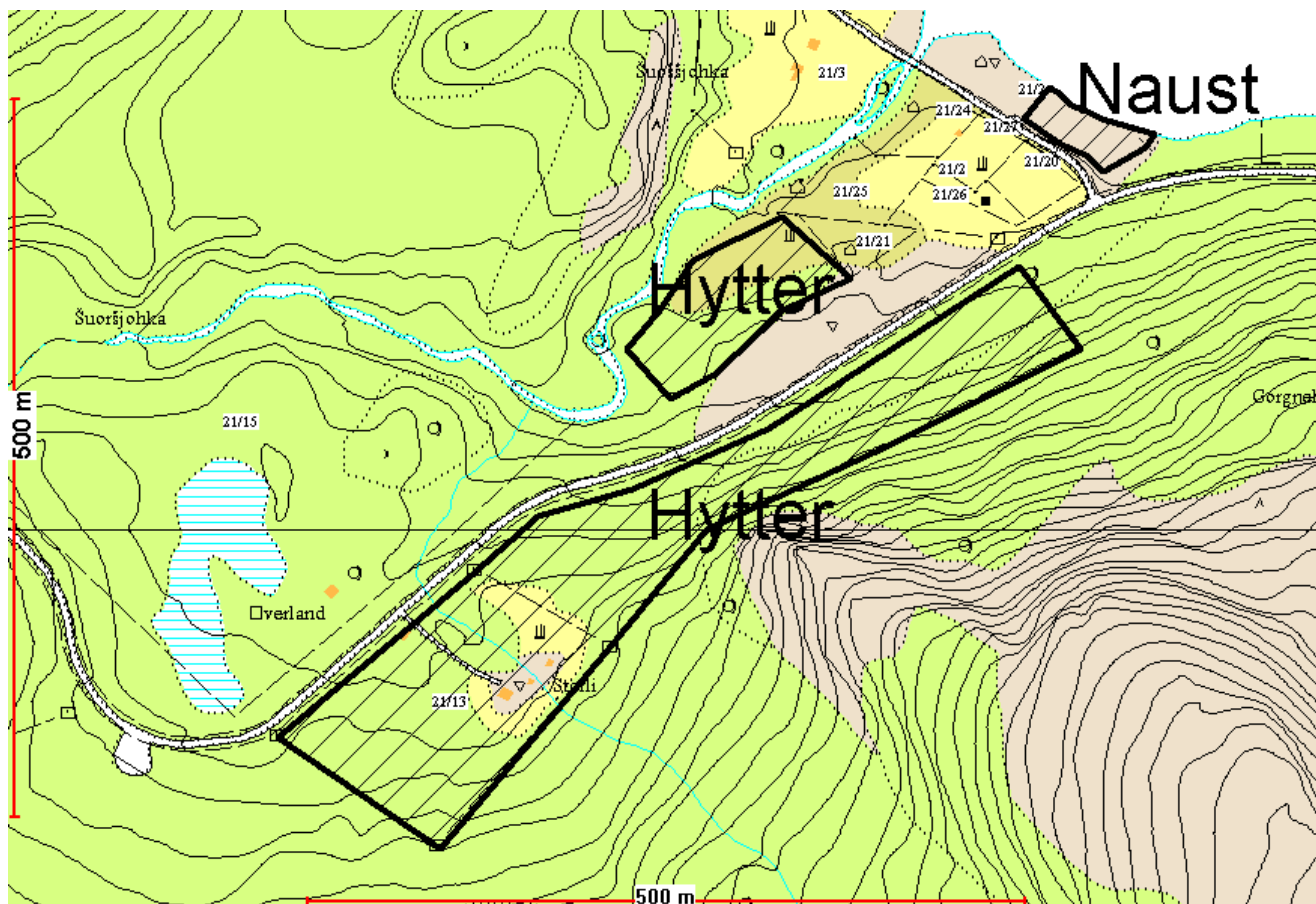

Hele Vesterbukta ble lagt ut til spredt fritidsbebyggelse i den gjeldende arealdelen. Gjennom planprosessen har kommunen fått tilbakemelding på at dette var svært uheldig, og at det nå er viktig at kommunen sikrer de ikke-bebygde områdene for allmennheten. På bakgrunn av dette har kommunen foreslått å begrense utbyggingen i Vesterbukta til behandlingen av dispensasjonssøknader etter plan- og bygningslovens § 7.

Kart 43: Det regulerte hyttefeltet i Smalfjord, Hy 12.

Šuoššjohka

I Šuoššjohka ble det åpnet for hyttebygging i den gjeldende arealdelen. Det er fortsatt ledig areal i dette området, og det er hensiktsmessig å styre fritidsbebyggelse i fjordområdene til dette området der det ikke er sterke lokale interesser, jfr. kart 44.

Kart 44: Hytte- og naustområder, Hy 13 – 14 og naustområde 1, Šuoššjohka.

Hy 13: Šuoššjohka-sletta
Ant. hytter: 4

Hy 14: Storli, Šuoššjohka
Ant. hytter: 6

Naust

Det har i arealdelprosessen vær fremmet mange syn på naustbebyggelse. På planfaglig grunnlag har kommunen valgt å legge ut to områder for naustbebyggelse i fjordsektoren, jf. kart 42 og 44.

Naust 1: Šuoššjohka
Ant. naust: 3
Grunn: Privat
Detaljerte planbestemmelser

Naust 2: Smalfjord
Ant. naust: 5
Grunn: Statsgrunn
Detaljerte planbestemmelser

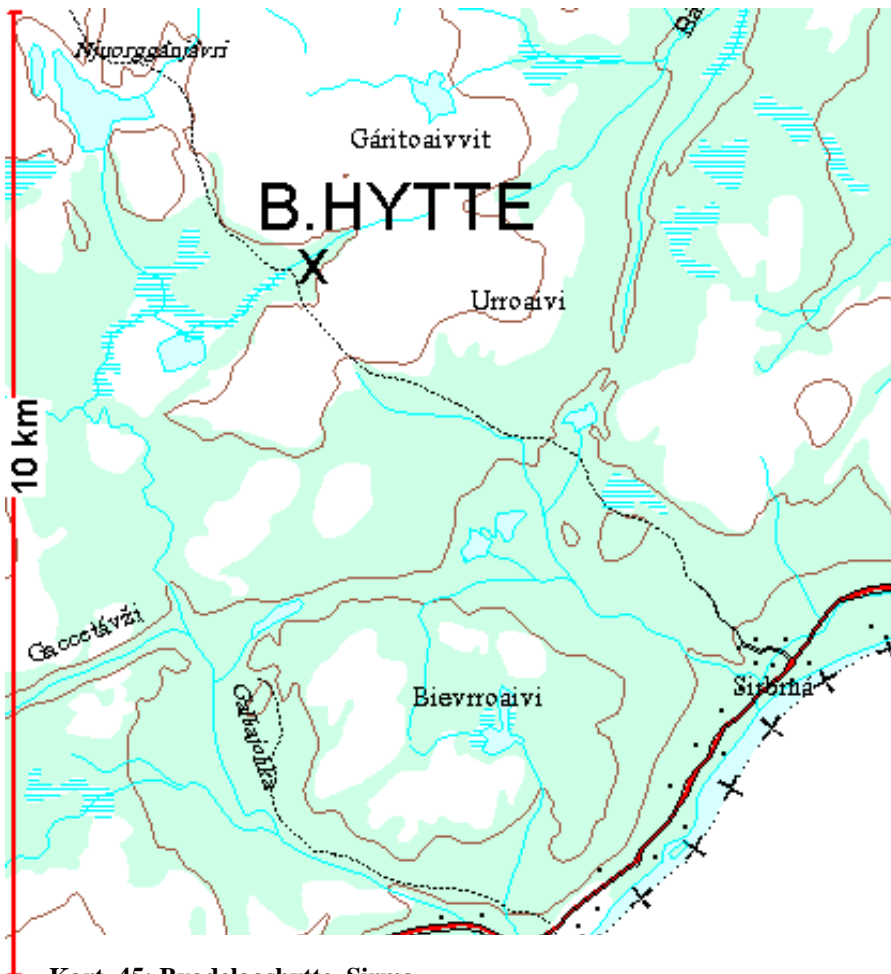
Camping og oppstillingsplasser for campingvogner

Kommunen har i planprosessen mottatt en henvendelse om feste for oppstillingsplass for 1-2 campingvogner nær elva. Det er ikke aktuell politikk for Tana kommune å tildele slike fester. Det er foreløpig ikke lagt noen begrensninger på hvor i kommunen folk kan stå med campingvogner, og etablering av slike særrettigheter til enkelte campingvogneiere er etter kommunens mening uønsket. Å etablere oppstillingsplasser for campingvogner er imidlertid en annen sak, og noe som faller inn under næringsaktivitet, jfr. ovenfor punkt 2.5.1.2. Friluftsløven regulerer for øvrig camping og rasting i inn- og utmark.

2.4.2.3 Bygdslagshytter

Bygdslagshytter er tiltak kommunen i utgangspunktet vurderer positivt. I dag ser vi en utvikling der folk er i stadig mindre bevegelse enn tidligere. Det er derfor et nasjonalt mål å få flere folk ut i naturen. I en slik sammenheng kan en bygdslagshytte være et godt virkemiddel. Den kan fungere som turmål og sosialt samlingssted. En understreker at det her er tale om en tilrettelegging for et enkelt, ikke-motorisert friluftsliv. Kommunen vil være svært restriktiv i forhold til tilrettelegging for motorisert friluftsliv.

Kommunen har som utgangspunkt at bygdslagshytter skal plasseres i nærområdene til bygda, helst ikke over 5 km i luftlinje, for at også barn skal kunne gå dit på ski. Hytta bør være åpen for alle gjennom at det er enkelt å få nøkkel til hytta, og det skal føres en streng dispensasjonspraksis når det gjelder motorisert ferdsel til hytta.

Kart 45: Bygdslagshytte, Sirma

I områder som er viktige for reindriftsnæringen, og det derfor er vanskelig å finne plass for en bygdslagshytte, foreslår kommunen at hyttene legges maksimalt 300 meter fra eksisterende ski- eller scooterløype.

I løpet av de siste årene har tre bygdslag fått innsigelser fra høringsinstansene på søknader om bygdslagshytter, fordi plasseringen kom i konflikt med andre interesser. For å få en avklaring på overordnet nivå ble det besluttet å vurdere sakene på nytt gjennom arealdelen.

De områdene som er tatt med i planen er bygdslagshytter i Sirma-området og ved Klokkarvannet, Austertana, jf kart 45 - 46. Det er stilt krav om at hyttene lokaliseres i tilknytning til skuter- og barmarksløypene i områdene (evt. dispensasjons-traseer) og i

samråd med reindriftsnæringa. Reindrifta benytter de aktuelle områdene, og det er viktig at det ikke oppstår senere konflikter som følge av bygdslagshyttene. Den planlagte bygdslagshytta ovenfor Sirma vil ligge midt i et viktig naturområde med spesiell kvartærgeologi. Det er i bestemmelsene stilt krav om at det må tas hensyn til disse landskapsformene ved plassering av tomte.

Det er for øvrig et sterkt ønske om en bygdslagshytte for Alleknjarg, men den tenkte plasseringen ved Stuorra Álletjávri kom i konflikt med drikkevannsforsyningen til bygda. Kommunen vil derfor fortsette en dialog med bygdslaget for å komme fram til en løsning.

2.4.2.4 Gammer og annen spredt bygging i utmark

Det er lange tradisjoner for oppføring av gammer i utmark i Tana. I uminnelige tider har det vært bygd gammer av stedegent materiale som krypinn i områder benyttet til jakt, fiske og bærplukking eller i forbindelse med reindrift. Disse gammene var byggverk som gled godt inn i terrenget, og om de gikk ut av bruk, ble de gradvis brutt ned og gikk tilbake til naturen. Gammene var en viktig del av økonomien hos den enkelte familie og viktig for utnyttelsen av naturressursene. Mange har et sterkt forhold til gammetradisjonen, og ønsker å ha mulighet til å føre opp gammer i sine utmarksområder.

I dag står vi foran et veiskille når det gjelder gammebygging. Den tidligere bruken av disse byggverkene er i ferd med å erstattes av fritidsbruk. Med en generelt romsligere økonomi følger ønskene om høyere standard, økt privatisering og gammene ender opp som torvkledde hytter. Kommunen kan ikke åpne for en spredt utbygging til fritidsformål i utmarka. Tana kommune har store naturområder uten større inngrep, og det er viktig å ta vare på den egenarten og den ressursen dette representerer. Det er viktig å presisere at dette kun er hovedtrekket. En finner fortsatt et betydelig antall personer som først og fremst bruker gamma i forbindelse med utmarkshøsting.

Det er vanskelig for kommunen å forholde seg til dette sakskomplekset gjennom arealplanleggingen, da det er svært mange momenter som er relevante. Tana kommune har imidlertid en prinsipiell holdning om at gammebygging for lokalbefolkningen bør tillates i tråd med tradisjonell bruk av gammene. Det er imidlertid viktig å understreke dette. Det er kun som ledd i den tradisjonelle utmarksbruken at kommunen mener gammebygging har en plass. Tana kommune mener derfor det bør etableres et forskningsprosjekt der målet er å kartlegge den tradisjonelle bruken av utmarka og dokumentere tidligere gammeplasser. På bakgrunn av dette materialet vil kommunen i samarbeid med lokalbefolkningen kunne utarbeide en plan for evt. framtidig lokalisering av gammer i kommunen.

2.4.2.5 Byggeskikk

Kommunen kan med hjemmel i plan- og bygningslovens § 74, "skjønnhetsparagrafen", gi retningslinjer for estetisk utforming av bygg og anlegg som omfattes av plan- og bygningsloven: *Kommunen kan utarbeide retningslinjer for estetisk utforming av tiltak etter loven.*

Hittil har Tana kommune ikke hatt slike retningslinjer. Kommunen ser imidlertid at det er behov for slike retningslinjer. Tradisjonen i Tana er å bygge boliger og hytter mest mulig tilpasset terrenget, og kommunen mener dette er en tradisjon som bør videreføres. Situasjonen er selvfølgelig en annen dersom det dreier seg om monumentale bygg som har som et av sine formål å bryte med terrenget. Et eksempel på brudd på den tradisjonelle byggeskikken i Tana kommune er fritidsbygget som tilhører forsvaret på Torhopnesset utenfor fiskebruket i Torhop. Slike bygg er uønsket i kommunen. Kommunen vil utarbeide kommunale retningslinjer for estetikk innen neste rullering av arealdelen.

2.4.2.6 Småbåthavner

Det er etablert småbåthavn ved Smalfjord kai og i Torhop. Det er ønsker om småbåthavn i Austertana, og dette er noe bygdefolk selv vil jobbe videre. Forholdet avklares ikke gjennom denne arealdelen.

2.4.3 OMRÅDER FOR RÅSTOFFUTVINNING

2.4.3.1 Bergverk

Siden midt på 70-tallet har Tana vært en bergverkskommune. Kommunen vurderer bergverksdrift positivt, så lenge virksomheten foregår på en miljømessig forsvarlig måte. Kvartsittbruddet i Austertana har vært en viktig arbeidsplass og sikret liv og sysselsetting i denne delen av kommunen i snart 30 år.

Kart 46: Område for råstoffutvinning, Giemaš, og bygdelagshytte for Austertana ved Lille Klokkarvann.

I 1996 ble det åpnet et nytt vinterbrudd i Gerisgohppi, fordi en i hovedbruddet var kommet så høyt opp at det ikke lenger var forsvarlig å bruke adkomstveien vinterstid. I dag er det en reserve på kun 3-4 års drift i Gerisgohppi, og Elkem har utarbeidet planer for ny veitrasé som gjør at det kan tas ut masse i hovedbruddet også vinterstid. Kommunen har hatt en dialog med Elkem for å få signaler om evt. planer for utvidelse, men slik utsiktene er i dag vil uttaket av kvartsitt foregå fra områder innenfor driftsområdet. I forbindelse med utarbeidingen av reguleringsplan for veitrasé som går utenfor driftsområdet, har kommunen fått avklart at det ikke vil bli krevd reguleringsplan for uttak innenfor dagens driftsområde.

På Tananesset er det gjort undersøkelser av kvartsittforekomstene, og det har vært tale om å flytte drifta fra Giemas-området til Tananesset på vestsiden av Tanaelva. Dette er foreløpig ikke aktuelt, fordi forekomsten i dag ikke er økonomisk drivverdig. Eventuelle uttak av kvartsitt på Tananesset vil være svært konfliktfylte, da området ligger på grensen til Tanamunningen naturreservat. Tana kommune har ikke inntatt noen klar holdning til dette tiltaket. Dersom det blir aktuelt, vil det bli gjenstand for en grundig konsekvensutredning og saksbehandling. Området har så store naturverdier at det ikke er aktuelt å tillate andre tiltak her. Området legges ut til LNF-formål med restriksjoner på nybygging.

Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) gjennomførte i 1988 en kartlegging av veinære skiferforekomster i Tana kommune med tanke på evt. utvinning (NGU 1989: Bergrunn. Industrimineraler. NGU - rapport 89.079. Kartlegging og vurdering av skiferpotensialet i Tana kommune Finnmark). Undersøkelsen konkluderte med at det ikke var grunnlag for noen næringsvirksomhet knyttet til forekomstene, fordi kvaliteten av skiferen ikke var god nok. Kommunen har derfor ikke lagt ut områder til skiferbrudd i arealdelen.

2.4.3.2 Massetak

I gjeldende arealdel ble mange eksisterende massetak lagt ut til råstoffutvinning med bestemmelse om at uttak ikke kan finne sted før området inngår i en bebyggelsesplan. I tillegg ble det i saksbehandlingsveiledningen sagt at bebyggelsesplanen skal vise omfang, terrengitilpassing og etappevis etterbehandling av uttaket før virksomheten videreføres/ oppstartes. Kravet om bebyggelsesplan er ikke fulgt opp, og uttaket har fortsatt uten plan.

Dersom det skal anlegges nye massetak, eller eksisterende massetak planlegges utvidet, vil det bli krevd reguleringsplan. For å unngå tilfeldige masseuttak langs Tanaelva (verna vassdrag), har kommunen funnet det hensiktsmessig å legge ned forbud mot uttak av masse i 100 metersbeltet, jfr. plan- og bygningslovens § 20-4 bokstav f.

For å få styring med uttaket fra de eksisterende massetakene, mener kommunen det mest hensiktsmessig å utarbeide en felles drifts- og bruksplan for alle massetakene i kommunen, der følgende momenter blir behandlet:

- 1) Generell del - massebehovet i Tana kommune
- 2) Avgrensing av massetakene
- 3) Beregning av de drivbare massene i hvert enkelt tak
- 4) Beskrivelse av dagens situasjon i hvert enkelt tak
- 5) Anbefaling av samlet uttak
- 6) Anbefaling av årlig uttak med tidsangivelse for hvor lenge massene vil vare
- 7) Forskjønningstiltak
- 8) Avslutning og gjensåing av massetakene
- 9) Informasjon om leieavtaler og avtaleområde

Hittil har kommunen ikke hatt kapasitet til å gjennomføre en slik detaljert planlegging. Det er imidlertid et arbeid kommunen bør prioritere i løpet av 2003.

Statens vegvesen Finnmark har inngått en hovedavtale med Statskog SF Finnmark for enkelte massetak i kommunen. I tillegg er det inngått avtale om uttaksrett for de enkelte massetakene med bakgrunn i hovedavtalen. Her er utvinningsområdet avgrenset. Det er en viss usikkerhet om massebehovet i tilknytning til framtidig veibygging og -vedlikehold i Tana, og det er derfor ikke utarbeidet noen driftsplaner for massetakene slik hovedavtalen legger opp til. I denne arealdelen har kommunen tatt inn massetakene det er inngått avtaler for.

De aktuelle massetakene er:

Boftsa - NVE	Veiskaret (Ifjordfjellet) - vegvesenet
Borssejohka – vegvesenet	Øvre Viddis - vegvesenet

Gilas - vegvesenet	Vestre Seida - NVE/ kommunen
Julaelva – vegvesenet	Seidafjellet - kommunen (molduttak)
Lismajohka - vegvesenet	Birkestrand (Rødberget) – Arne Pettersen
Suorsjok - vegvesenet	Torhop - vegvesenet

Følgende uttakssteder er det usikkert om det er inngått avtaler:

Blåberget – private
 Sirma - kommunen/ private
 Alleknjarg - NVE/ kommunen
 Langnes - kommunen/ vegvesenet/ NVE
 Benjaminsbukta/ Gavvesluft - kommunen

NVE har et stort behov for stein til bygging og vedlikehold av elveforbygginger i Båteng-området. NVE har befart området og kommet med forslag om 3 aktuelle lokaliseringer av et slikt steinbrudd. Det vil bli krevd reguleringsplan før uttak starter i et slikt nytt massetak.

Det er et stort behov for masser i Tana kommune, spesielt blant aktive bønder. I hovedavtalen mellom Statens vegvesen Finnmark og Statskog SF Finnmark er dette forholdet behandlet. I områder der det er lokale behov for småskalauttak til private formål og det ikke finnes alternative uttakssteder, forventes det at Statens vegvesen Finnmark etablerer ordninger for kontinuerlig dekking av dette behovet. Kommunen vil i forbindelse med en samlet drifts- og bruksplan for alle massetakene i Tana, kartlegge og vurdere behovet for masser i de enkelte bygdene.

Det er for øvrig fem store, kvartærgeologiske forekomster i kommunen som er verneverdige på grunn av type og utforming av avsetningene. Disse forekomstene er nærmere beskrevet i *Utkast til verneplan for kvartærgeologiske forekomster i Finnmark fylke* og gjengitt i *Generalplan for Tana kommune 1984-1995*. Områdene det dreier seg om er: Fra Lismajohka nordover til Gassanjarga, mellom Skiippagurra og Tana bru, sør for Korsbekken til Gollevárri, Ovddaldasvárri og Levvajohka. Ovddaldasvárri er vernet som naturreservat etter naturvernloven, mens det ved Lismajohka og Skiippagurra er så sterke interesser for utnytting av ressursene at det der er nødvendig med en nærmere grensegang mellom verne- og utnyttingsinteressene.

2.4.4 BÅNDLAGTE OMRÅDER

Dette formålet omfatter områder som er båndlagt eller skal båndlegges for særlig angitte formål etter annet lovverk, samt områder for Forsvaret. I Tana kommune omfatter dette de 3 naturreservatene som er vernet etter naturvernloven, 4 områder som er vernet etter kulturminneloven og nedslagsfeltet for de 10 vannverkene. Det er ikke foreslått å båndlegge nye områder som kan være aktuelle for vern etter særlover, i dette utkastet til arealdel.

Områder vernet etter naturvernloven:

- Tanamunningen
- Vestertana
- Ovddaldalvárri

Områder vernet etter kulturminneloven:

- Krakebakken og Lundemo, gnr 37/25 og 37/44 i Suopanjarg: Et særegent, svært intakt gjenreisningsbruk. Det første gjenreisningsbruket som ble fredet i Norge. Et område på 5 da rundt bygningene er fredet. Kommunen bør sikre et større landbruksområde i tilknytning til dette.
- Gnr. 12/3, 24, 114, 123 i Horma: 4 stabbur
- Polmak Gjestestue
- Gnr. 40/6 i Polmak: 2 gammer og et stabbur (Paaljorden)

Det er svært mange bygninger i Tana kommune som er SEFRAK-registrert. Det betyr at de er fredet eller verneverdige. Kommunen har per i dag ingen kartfestet oversikt over disse bygningene. Det bør utarbeides et temakart for kulturminner i samarbeid med fylkeskulturetaten og Sametingets Miljø- og kulturvern avdeling, der disse bygningene kommer med.

Nedslagsfelt for vannverk med vernebestemmelser:

- Sirma
- Polmak nord
- Allknjarg
- Lismajavri vannverk
- Máskevárri
- Seida
- Fingervann
- Masjok
- Gjeddevann (Rustefjelbma)
- Langnes

Båndleggingen av områdene ovenfor er lite kontroversielle med ett unntak: Lismajavri vannverk. I dette tilfellet har lokalbefolkningen i flere år arbeidet for å få lempet på restriksjonene. Området har vært det tradisjonelle utmarksområdet til lokalbefolkningen, og det er et sterkt ønske om å ivareta og videreføre disse tradisjonene. Kommunen arbeider med å undersøke om vernebestemmelsene er strengere enn nødvendig, og om det kan være mulig å lempe på dem i tråd med befolkningens ønsker.

2.4.5 OMRÅDER FOR SÆRSKILT BRUK ELLER VERN AV SJØ OG VASSDRAG

2.4.5.1 Vassdragene

Tana kommune legger definisjonen av vassdrag i Vannressursloven § 2 til grunn: ”Som vassdrag regnes alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, med tilhørende bunn og bredder inntil høyeste vanlige flomvannstand.”

I Tana kommune er Tana- og Julaelv vassdragene vernet mot vannkraftutbygging gjennom Stortingsvedtak. I tillegg ligger deler av nedbørsfeltet til de verna vassdragene Langfjordelva (Gamvik), Vesterelva (Nesseby), Lakselva (Porsanger) og Storelva (Lebesby) i Tana kommune. Selv om vernet konkret kun dreier seg om vannkraftutbygging, har Stortinget ved flere anledninger uttalt at en må unngå andre inngrep som kan redusere verneverdiene. Dette er bakgrunnen for at det er gitt *Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag*, jfr. pkt 1.2.1.1. At vassdragene er vernet, gir kommunen et særskilt ansvar for å ivareta intensjonene med vernet: Å sikre særegne vassdrag, og oppvekst- og leveområder for atlantisk laks, *Salmo salar*.

Tanaelva står i en særstilling blant vassdragene i kommunen. Den har en fundamental betydning for lokalbefolkningen i kommunen. Kommunen er oppmerksom på dette og har en restriktiv politikk når det gjelder tiltak i vassdragsbeltet.

I punkt 4 i *RPR for vernede vassdrag* angis retningslinjer for vassdragsbeltet. Det anbefales at vassdragsbeltet avgrenses og at forvaltningen differensieres etter de registrerte verneverdiene og arealtilstanden i forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel. Som et hjelpemiddel anbefales at vassdragsbeltet deles inn i klasser for å få fram ulike kriterier for interesseavveining i de ulike avsnittene av vassdragsbeltet.

Kommunen har foreslått en inndeling i forvaltningsklasser i tråd med RPR for vernede vassdrag i arealdelen. Inndelingen er noe grovmasket, og gjennom rulleringen av flerbruksplanen for Tanavassdraget som vil bli gjennomført som et interreg-prosjekt med forventet oppstart i løpet av 2002, vil denne inndelingen få en økt detaljeringsgrad og bli presentert som et temakart. Det er hensiktsmessig at bredden på kantsonen langs vassdragene, jf. vannressurslovens § 11, også fastsettes gjennom arbeidet med flerbruksplanen. Flerbruksplanen vil få status som en kommunedelplan med en juridisk bindende arealdel.

De rikspolitiske retningslinjene for vernede vassdrag omfatter vannstrengen i hovedløpet, sideelver og bekker med et belte på 100 meter langs disse. I Tana kommune fungerer E6 og riksveiene som mer funksjonelle grenser. I store deler av kommunen er derfor disse hovedveiene satt som retningsgivende byggegrenser i forhold til elva. Nedenfor følger en oppstilling av hovedtrekkene i differensieringen:

Differensiert forvaltning av de verna vassdragene i kommunen

Tanavassdraget

Grønneset - Kaldbakknes :	klasse 3
Kaldbakknes - Roavvegiedde:	klasse 2
Høyholmen - Austre Bonakas	klasse 3
Østre Seida:	klasse 1
Tana bru:	klasse 1
Skiippagurra:	klasse 1
Levvajohka:	klasse 2
Austre Bonakas - riksgrensa	klasse 2
Roavvegiedde - kommunegrensa:	klasse 3

Områdene langs sideelvene er i all hovedsak plassert i klasse 3. Unntaket er de nedre delene som i stor grad er preget av spredt jordbruksbebyggelse og derfor er plassert i klasse 2.

Julaelvassdraget

Leirpollen - vegstasjonen	klasse 2
Øvrige deler av elva og sideelvene	klasse 3

Langfjord-, Vesterelv-, Lakselv- og storelvvassdragene

De delene av disse vassdragene som ligger i Tana kommune, er i liten grad påvirket av menneskelig aktivitet. De delene av disse vassdragene som ligger i Tana kommune, er derfor plassert i klasse 3.

Øvrige vassdrag

De øvrige vassdragene i kommunen fortjener også oppmerksomhet. Alle vassdragene i kommunen har en viktig funksjon ved å bryte opp landskapet og gi skjul og livsvilkår for dyr og fugler. Kommunen mener det er viktig å ivareta verdiene vassdragene representerer, og har foreslått at det nedlegges byggeforbud i et belte på 50 meter langs alle vassdrag i kommunen, inntil områdene evt. inngår i en regulerings- eller bebyggelsesplan. Også de små bekkene har en viktig funksjon, spesielt i bebygde strøk. Det er av stor betydning at disse ikke blir påvirket av inngrep.

Flomutsatte områder/ fareområder

Foreløpig finnes det ikke flomsonekart for Tana kommune. NVE har startet arbeidet med slike kart, og de forventes å være slutført i løpet av 2003. Kommunen har samlet sett oversikt over de flomutsatte områdene, men det er allikevel viktig at områdene avmerkes i arealdelen. I arbeidet med arealdelen er flomfaren vurdert, og de områdene som er lagt ut som byggeområder eller LNF A områder der spredt bebyggelse tillates, er ikke utsatt for flom eller annen fare ut fra naturgitte forhold.

Erosjonstiltak

Djupålen i Tanaelva endrer seg kontinuerlig, og elva eroderer løsmasser flere steder. Erosjonssikring er ikke i overensstemmelse med intensjonene i vernet av Tanavassdraget, og det er derfor kun der

store materielle verdier er truet at erosjonssikring blir utført. I interregprosjektet: *Bevaring av Tanaelva som en lakseelv i naturtilstand*, ble erosjonsskråninger langs riksgrensestrekingen kartlagt og beskrevet. Detaljeringsgraden i rapportene fra prosjektet er imidlertid for stor til at resultatene kan integreres i arealdelen. Resultatene vil imidlertid bli brukt i den kommunale saksbehandlingen for øvrig. NVE planlegger erosjonssikring i enkelte områder der det er stor utgraving. Hver enkelt sak blir behandlet for seg, og det er ikke aktuelt å vurdere dette spørsmålet i arealdelen.

2.4.5.2 Tanafjorden

Tana kommune ønsker en langsiktig forvaltning av kommunens sjøarealer og ressursene der. Av særlig betydning er det å understreke hvor viktig Tanafjorden og Tanavassdraget er for den atlantiske villaksen. Tanafjorden er foreslått som nasjonal laksefjord i villaksutvalgets rapport: *Til laks åt alle*, og Tanafjorden og -vassdraget er så viktig som laksefjord og -vassdrag, at kommunen ser med skepsis på forhold som kan påvirke laksen og laksefisket.

Det er fortsatt mange uavklarte spørsmål knyttet til Tanafjorden som nasjonal laksefjord, samtidig som det knytter seg stor usikkerhet til oppdrett av torskefisk og skjell. På bakgrunn av dette har ikke kommunen grunnlag for å treffe omfattende beslutninger når det gjelder areal til disse formålene i denne omgangen. Kommunen har allikevel valgt å integrere kystsonen i arealdelen.

Områdene i sjøen inntil 10 km fra munningen av Tanavassdraget er lagt ut til natur-, fiske-, friluftslivs- og ferdselsområder der akvakultur ikke tillates. Unntatt fra dette forbudet er områdene i Smalfjorden innenfor Skjølma. I tillegg er det lagt en sone med NFFF-formål i en radius $R=1$ km rundt Skardholmen, Skjåholmen og Bergholmen, som alle er viktige hekkelokaliteter for sjøfugl. De viktigste gyte-, oppvekst- og fiskeområdene i Tanafjorden er kartfestet, og i arealdelen lagt ut til NFFF-formål. Akvakultur vil dermed ikke bli tillatt i disse områdene. Terje Pedersen i Vestertana og Sverre Pedersen i Smalfjord har angitt de aktuelle gyte-, oppvekst- og fiskeplassene i Tanafjorden.

Sjøområdene er omfattet av en ny interesse som følge av de tilsynelatende store mulighetene som ligger i oppdrettsnæringen. Sametinget har også vist interesse for fjordsektoren, og det pågår et forprosjekt som skal lede ut i et prosjekt med målsetting om å skape nytt liv i bygdene i fjordsektoren. Tradisjonelt har det vært få konflikter knyttet til sjøområdene, og fiske, ferdsel og friluftsliv har levd side om side. Oppdrettsnæringen er en ny aktør i dette bildet, og den har potensiale til å skape store konflikter. Ved god planlegging kan en imidlertid redusere disse konfliktene og få en fortsatt god sameksistens også med den nye næringen.

I arealdelen er de eksisterende konsesjonsområdene for akvakultur opprettholdt i og med at konsesjonene fortsatt står ved lag. Samtidig er en lokalitet i Smalfjorden som er aktuell for skjelloppdrett, tatt inn i arealdelen. Områdene har vært klarert med lokalbefolkningen på folkemøter i tillegg til ordinær saksbehandling etter *Lov om oppdrett av fisk, skalldyr m.v.* Kommunen mener det ikke er hensiktsmessig å konkretisere andre områder for akvakultur, da en i dag har alt for liten kunnskap om hvilke områder som egner seg for denne næringen. Sjøarealer som ikke er viktige natur-, fiske-, ferdsels- eller friluftsområder er i arealdelen lagt ut til allment flerbruksformål (NFFFA). Nye oppdrettskonsesjoner kan lokaliseres til disse områdene, men det vil først kunne skje gjennom konsesjonsbehandling etter *Lov om oppdrett av fisk, skalldyr m.v.*

Oppdrett av skjell er en næringsaktivitet som det i dag er stor interesse for, og det er søkt og gitt prøvekonsesjon på til sammen 6 lokaliteter i Tanafjorden. Fra januar 2001 ble lovverket endret, slik at det ikke lenger søkes om prøvekonsesjoner, men direkte om konsesjon for anlegg. Dette gjør problemstillingene knyttet til bruken av fjordområdene enda mer aktuelle. Det synes som om det er behov for en egen kystsoneplan for Tana kommune, der spørsmålene knyttet til utnyttelse av fjordsektoren tas opp i full bredde. En slik kystsoneplan bør være utarbeidet innen neste rullering av arealdelen, da hovedkonklusjonene bør integreres i arealdelen.

2.4.6 VIKTIGE LEDD I KOMMUNIKASJONSSYSTEMET

Arealdelen skal vise trafikksystemet i kommunen, herunder det overordnede nettet for kjøreveier, trafikkterminaler, havner, overføringsanlegg for teletjenester og for elektrisk kraft. Dette systemet ligger i stor grad fast, og de eksisterende anleggene er tatt inn i arealdelen. Alle kraftledninger med spenning over 22 kV er avmerket i arealdelen, men spenningsstyrken er ikke angitt av sikkerhets- og beredskapsmessige hensyn.

I eksisterende arealdel var et område på Masjoksletta lagt ut til framtidig flyplass. Kommunestyret har ønsket at dette videreføres i den nye arealdelen. Området er derfor tatt inn igjen under ferdigstillingen av planen, og det framgår av planutsnitt nr 14, Masjoksletta.

Snøscooter- og barmarksløyper

Det er anbefalt at snøscooter- og barmarksløyper tas inn i planen som arealinformasjon. Dette vil bli gjort. Kommunestyret har tidligere bestemt at spørsmålet om tilførselsløyper fra de ulike bygdene i Tana og ned til hovedløypa på Tanaelva, skulle avklares gjennom rulleringen av arealdelen. Snøscooterløyper har derfor vært et tema i planprosessen. Det er kommet enkelte forslag til nye traseer, og disse er vurdert. Snøscooterløyper ligger imidlertid inn under motorferdselsloven og må vedtas med hjemmel i denne loven. Forslagene til nye løypetraseer behandles derfor som en egen sak.

2.5 AREALPLANKARTET

Tana kommune har et areal på omlag 4.000 km², og er dermed den 5. største kommunen i Norge når det gjelder utstrekning. Dette innebærer en utfordring i kartteknisk sammenheng, idet en ikke kan lage *ett* arealplankart som gir en tilstrekkelig detaljeringsgrad. Kommuneplanens arealdel er derfor bygd opp av flere kartplater i ulike målestokk.

- Ett hovedkart i målestokk 1 : 200.000
- Detaljkart for 24 utvalgte områder av kommunen i målestokker 1 : 5.000 - 20.000

2.6 FORHOLDET TIL ANDRE PLANER

Arealdelen erstatter alle delplaner i kommunen, bortsett fra delplan for Tana bru, dvs. at delplanene for Seida/ Søndre Luftjok, Skiippagurra og Rustefjellbma erstattes av denne arealdelen. Årsaken til at Tana bru er holdt utenfor denne rulleringen, er at arealbruken, og dermed planleggingen, er såpass komplisert ved Tana bru at kommunen mener dette arbeidet må gjennomføres som en egen planprosess.

Alle reguleringsplanene i kommunen skal fortsatt være gyldige. Der reguleringsplaner ikke er i overensstemmelse med arealdelen, gjelder arealdelen foran reguleringsplanen. Reguleringsplanene er:

- Reguleringsplan for Båteng
- Reguleringsplan for Polmak
- Reguleringsplan for Skiippagurra
- Reguleringsplan for Seidafjellet hyttefelt
- Reguleringsplan for Gassanjarga avfallsplass
- Reguleringsplanene som er utarbeidet for områder ved Tana bru
- Reguleringsplan for Seida
- Reguleringsplan for Rustefjellbma
- Reguleringsplan for Gerisgohppi
- Reguleringsplan for Leirpollskogen
- Reguleringsplan for Smalfjord hyttefelt
- Reguleringsplan for Torhop havn
- Reguleringsplan for Torhop boligfelt